

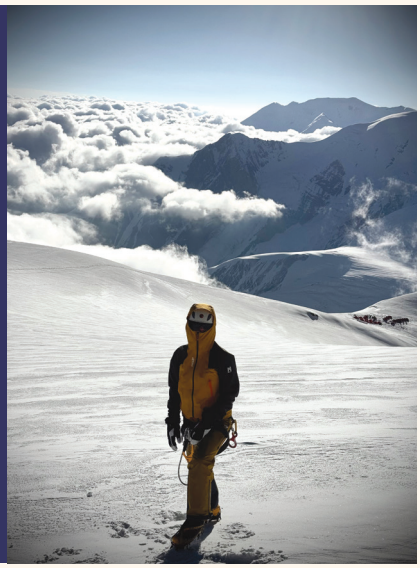
OBRH

Letnik 27
OKTOBER 2026
št. 5 (142)

Glasilo Občine Loška dolina

• FOTOGRAFIJE: OSEBNI ARHIV

Alpinistična ekspedicija Andreje Podobnik na najvišjo goro pogorja Trans Alaj v srednji Aziji, na meji med Kirgizijo in Tadžikistanom, goro Pik Lenin z 7134 m nadmorske višine

● KAZALO ●

IZ OBČINSKE HIŠE • 2

Obvestilo volivcem • **2**
Matjaž Antončič • Slavnostna seja občine Loška dolina, županov govor • **3**
Danica Zrim • Občinski praznik v znamenju priznanj in kulturnega programa • **6**
Obrazložitve občinskih nagrad • **8**
Martina Mulec, Marjetka Troha • v jesenskih mesecih bo krožišče v Loški dolini osvetljeno v podporo bolnikom z različnimi vrstami raka • **12**
Mag. Armida Bavec • Pogled z občinskega okna: zakaj lokalna stabilnost ne prenese populizma? • **13**
Mario Žnidaršič • Naša Notranjska praznovala 12 let delovanja • **14**

LJUDJE IN KRAJI • 15

BABNOPOLJSKA DROBTINICA: To je Lili • **15**
Edo Šega • Kitajski raziskovalci inštituta za kraško geologijo na izviru Obrha • **16**
Andreja Buh, Danica Petrovič • Sto let Babnopoljca Antona Mestnika • **17**
Jane Weber • Babnopoljski lovci pripravili praznovanje za Antona Mestnika • **20**

KULTURA / PRIREDITVE • 21

Karmen Bajec • Guillaume Froger, mojster kiparstva: »Favna mirabilis« • **21**
Vesna Telič Kovač • Jesen v pesmih Maričke Žnidaršič: Pesniško srečanje v knjižnici • **23**
Vesna Telič Kovač • Kolesarska pot Biciklistinja • **24**
MARIO POROČA • **25**

ŠPORT • 32

Andreja Buh • Na kratko o športu • **32**

DRUŠTVA IN ZAVODI • 39

Anja Žagar • Jesenski utrip godbe • **39**
Gašper Modic • Tradicionalno srečanje jamskih vodnikov pred Križno jamo • **40**
Andraž Polič • Muzej ostrnic lepotic • **40**
Beno Peček • Kje pa imate v vašem kraju lokalno tržnico? • **41**
Silvija Strle • Kako se zaščititi na spletu in mobilnih napravah? • **42**
Marjeta Kraševec • Naj še kdo reče, da je starost lepa! • **44**
Polona Klančar • 15. pohod po Loški dolini • **45**
Lara Opeka • Skoki v morje, zmenkarije in nova prijateljstva: deset nepozabnih dni na Krku za 60 otrok • **46**
Tri desetletja odprtih src: Društvo Sožitje Cerknica praznovalo 30-letnico delovanja • **47**
Karolina Štefančič • Naj vas 2026 • **49**
Polona Klančar • 45. Polharska noč • **49**

DOBRO JE VEDETI • 50

Janja Urbiha • Kaj je na fotografiji? • **50**
Stare notranjske vezenine dobivajo novo življenje • **51**
Gordana Crepulja • Kulinarika naših babic – kuhajmo za spomin • **51**
Tjaša Samsa • Sladkorna in paradontalna bolezen z roko v roki ali druga proti drugi! • **52**
Taja Kontler • Sodelovanje v programu Svit nam lahko reši življenje • **54**

PISMA BRALCEV • 54

Peter Nelec • Pod lupo računskega sodišča 2 • **54**

KRIŽANKA • 56

Namesto uvodnika:

JESEN

Jesen je čas sprememb. Narava počasi spreminja svoje barve, dnevi se krajšajo, jutra postajajo hladnejša, drevesa pa nam še zadnjič v letu pokažejo vse svoje barve, preden odvržejo listje. Jesen je tudi čas, ko obiramo sadove svojega dela. Kar smo spomladi posejali, poleti negovali in zalivali, zdaj pobiramo. Včasih je letina bogata, drugič nekoliko skromnejša. Odvisno od tega, kaj smo posejali, koliko truda smo vložili in seveda tudi od okoliščin, na katere nismo imeli vpliva.

Podobno je tudi v življenju. In v naši dolini.

Ko prelistavam prispevke za tokratno številko Obrha, ugotavljam, da Loška dolina živi. Dogaja se veliko. Prireditve, srečanja, kulturni in športni dogodki, novi projekti, načrti in zamisli. Za vsem tem stojijo ljudje, ki jim ni vseeno. Ljudje, ki svoj čas, znanje in energijo namenjajo temu, da je življenje v naši dolini bogatejše. In prav to je morda najlepši pridelek, ki ga lahko ob koncu leta občudujemo.

A jesen ni le čas žetve. Je tudi čas razmisleka. Ko pospravimo pridelke, se ozremo po njivi in ugotavljamo, kaj je dobro obrodilo, kaj bi lahko naredili drugače in kaj bomo prihodnje leto posadili na novo. Nekatere stvari so uspele, druge ne. Nekaj smo se naučili, marsikaj nas je presenetilo. In prav je tako. Brez napak, novih poskusov in sprememb tudi napredka ni.

Letos bo takšen razmislek še posebej pomemben. Pred nami so namreč lokalne volitve. Čas, ko se bomo ozrli na prehojeno pot in se vprašali, kako naprej. Kaj smo v preteklih letih naredili dobro? Kaj smo morda spregledali? Česa si želimo več in česa manj? Kakšno Loško dolino si predstavljamo čez pet, deset ali dvajset let? Kakšno dolino želimo zapustiti svojim otrokom?

Odgovori na ta vprašanja gotovo ne bodo pri vseh enaki. In prav je tako. Različni smo si. Imamo različne izkušnje, potrebe, želje in poglede na svet. Nekdo si želi več razvoja, drugi več miru. Nekdo vidi priložnosti v novih projektih, drugi bi raje ohranil tisto, kar že imamo. A morda se prav v teh razlikah skriva največ možnosti za dobre rešitve. Če smo se le pripravljeni poslušati.

Volitve so čas odločitev, pa tudi čas, ko se ljudje radi razdelimo. Na naše in vaše, na leve in desne, na tiste za in tiste proti. Včasih se zdi, da je pomembneje, kdo je nekaj predlagal, kot pa, kaj je pravzaprav predlagal. In to je škoda. Še posebej v tako majhni skupnosti, kjer se vsi poznamo, srečujemo na ulici, v trgovini, na prireditvah in ob številnih drugih priložnostih.

Zato si želim, da nas prihajajoči meseci ne bi preveč razdelili. Da si ne bi ustvarjali mnenj o ljudeh zgolj na podlagi tega, komu pripadajo, koga podpirajo ali kako razmišljajo. Da bi znali prisluhniti tudi tistim, s katerimi se ne strinjamo. In da nas razlike ne bi ovirale pri stvareh, ki jih lahko naredimo skupaj.

Navsezadnje vsi živimo v isti dolini. In če želimo, da bo tudi v prihodnje bogato obrodila, bo treba še naprej sejati, negovati in včasih tudi kaj spremeniti.

Naj bo letošnja jesen bogata s sadovi, dobrimi mislimi in pogumnimi načrti za prihodnost. Predvsem pa naj nas spomni, da za dobro letino potrebujemo več kot le dobro seme. Potrebujemo tudi rodovitno zemljo. In to si delimo vsi.

Miha Razdrih, urednik

ROK ZA ODDAJO ČLANKOV ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO JE 5. 12. 2026!
ZA VSEBINO ČLANKOV V OBRHU ODGOVARJAJO AVTORJI SAMI. STALIŠČE V VSEBINAH POSAMEZNIH PRISPEVKOV NI NUJNO TUDI STALIŠČE UREDNIŠKEGA ODBORA ALI IZDAJATELJA NEKATERI ČLANKI V GLASILU NISO LEKTORIRANI!

Splošna navodila in pravila za pripravo člankov:
• Tekstovni del članka naj bo napisan in posredovan v elektronski obliki v programu word. • Ime dokumenta naj bo enako, kot je naslov članka. • Vsi teksti morajo biti podpisani s polnim imenom in priimkom. • Fotografije in drugo slikovno gradivo mora biti pripravljeno v digitalni obliki v jpg formatu, ločljivosti 300 dpi in velikosti 1MB ali več. Slikovno gradivo naj bo posredovano samostojno in ne vstavljeno v wordov dokument. Predvsem pa naj fotografije ne bodo prenesene direktno s FB ali drugih spletnih strani, ker take niso tehnično ustrezne za tisk. • K fotografijam je potrebno priložiti besedilo (kdo, oz. kaj je na fotografiji) ter obvezno navesti avtorja fotografije oziroma, če avtor ni znan, ime tistega, ki fotografijo hrani oziroma poseduje. • Seznam fotografij s podatki naj bo napisan na koncu članka, na katerega se slikovno gradivo nanaša. • Priporočena in zaželena dolžina tekstov je od 2.000 do največ 5.500 znakov s presledki ter priporočena ena ali največ dve fotografiji oz. slikovni prilogi. • Izjeme so intervjuji, predstavitev oseb in krajev, potopisi in razni strokovni članki, ki potrebujejo obsežnejšo razlago. Ti teksti lahko vsebujejo do največ 10.000 znakov s presledki ter največ 3 fotografije oz. slikovne priloge. • Če je fotografij priloženih več, kot jih lahko vstavimo k članku, si uredništvo pridržuje pravico, da ne objavi vseh. Uredništvo si pridržuje tudi pravico do neobjave ali krajšanja člankov, ki niso v skladu s predpisano dolžino. Prav tako ne objavi tistih, ki niso v skladu s programsko zasnovo glasila in ne sodijo v nobeno od rubrik. Uredniški odbor bo presodil kateri članki bodo objavljeni! Pridružujemo si pravico, da članke zavrnemo. Hvala za razumevanje.

Navodila za prispevke v rubriki Pisma bralcev:
• Tekst naj ne presega 3.000 znakov s presledki in največ eno slikovno prilogo • Vsebina naj bo omejena na tematiko, ki se nanaša izključno na Loško dolino, za vse druge teme si uredništvo pridružuje pravico, da jih ne objavi. • Teksti z žaljivo ali sovražno vsebino ne bodo objavljeni. • Uredniški odbor si pridržuje tudi pravico, da morebitno polemiko na določeno temo, ki bi se nerazumno razvijala v več zaporednih številkah, omeji oz. jo prekine. • Besedilo mora biti podpisano s polnim imenom in priimkom. • Dopisan mora biti tudi naslov in telefonska številka, z namenom, da lahko preverimo istovetnost pisca.• Za vsebino in resničnost navedb odgovarja izključno avtor sam.

Navodila za prispevke v rubriki Svetniška stran:
• Vsem svetnicam in svetnikom je enako odmerjen prostor. Teksti so lahko dolgi maksimalno 2800 znakov s presledki in ena osebna oz. portretna fotografija. V primeru, da je tekst daljši od predpisanega obsega, ne bo objavljen oz. bo vrnjen v krajšanje.

OBRH – JAVNO GLASILO OBČINE LOŠKA DOLINA
Prejmejo ga brezplačno vsa gospodinjstva v občini Loška dolina. • Naklada 1550 izvodov. • Uredniški odbor: Andreja Buh, Janja Urbiha, Mario Žnidaršič, Karmen Bajec, Danica Petrovič, Mateja Šoštarič, Nives Pišek • Odgovorni urednik: Miha Razdrih • Lektorica: Irena Hvala • Naslov uredništva: Loška dolina, Cesta Notranjskega odreda 2, 1386 Stari trg pri Ložu. • E-naslov: obcina@loskadolina.si • Telefon: 01 705 06 70 • www.loskadolina.si • Fotografija na naslovnici: eja; šopek s cvetličnega polja v Grahovem, foto: Nives Pišek • Avtor križanke: Matjaž Hladnik • Oblikovanje: Polonca Strman • Tisk: Abakos d.o.o.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI
»eja; šopek s cvetličnega polja v Grahovem«
• FOTO: NIVES PIŠEK

OBVESTILO VOLIVCEM

Dne 15. 11. 2026 bodo potekale lokalne volitve, kjer bodo volivci glasovali o članih občinskega sveta in županu Občine Loška dolina.

Pri glasovanju za župana se glasuje **za 1 (enega) kandidata. Za kandidata glasujete tako, da obkrožite številko pred njegovim priimkom in imenom.** Pri glasovanju za člane občinskega sveta se glasuje **za največ 7 (sedem) kandidatov. Za posameznega kandidata glasujete tako, da obkrožite številko pred njegovim priimkom in imenom.**

PREDČASNO GLASOVANJE

(78. člen Zakon o lokalnih volitvah)

Predčasno glasovanje za vse volivce, ki bodo v nedeljo 15. 11. 2026 odsotni iz kraja stalnega prebivališča (kjer so sicer vpisani v volilni imenik) bo potekalo:

• v sredo, 11. 11. 2026 med 7.00 in 19.00 uro na volišču za predčasno glasovanje v mali sejni sobi Občine Loška dolina

Volivec, ki se namerava udeležiti predčasnega glasovanja, mora imeti s seboj osebni dokument, ki izkazuje njegovo identiteto, ter obvestilo o volišču, na katerem bi imel pravico glasovati v nedeljo, 15. 11. 2026.

GLASOVANJE PO POŠTI

(75. člen Zakon o lokalnih volitvah v povezavi z 81. členom Zakona o volitvah v državni zbor)

V skladu s 75. členom Zakona o lokalnih volitvah v povezavi z 81. členom Zakona o volitvah v Državni zbor **lahko volivci, ki so v priporu, zavodu za prestajanje kazni, v bolnišnici ali v socialnovarstvenem zavodu za institucionalno varstvo glasujejo po pošti.** Na enak način lahko glasujejo tudi invalidi, če to sporočijo občinski volilni komisiji Občine Loška dolina in predložijo odločbo pristojnega organa o priznanju statusa invalida. Volivec, ki uveljavlja pravico glasovanja po pošti, mora **najpozneje 10 dni pred dnem glasovanja, to je do vključno srede 4. 11. 2026**, poslati občinski volilni komisiji Občine Loška dolina zahtevek za tak način glasovanja. V zahtevku mora navesti svoje osebne podatke ter naslov, na katerega naj mu občinska volilna komisija pošlje volilno gradivo.

Volivci, ki jim je bila nepredvideno odvzeta prostost oziroma so nepredvideno sprejeti na zdravljenje v bolnišnico ali pa v institucionalno varstvo socialnovarstvenega zavoda ali so prejeli odločbo o invalidnosti po roku iz prejšnjega odstavka, lahko glasujejo po pošti, če to sporočijo občinski volilni komisiji, na območju katere so vpisani v volilni imenik, **najkasneje pet dni pred dnem glasovanja oziroma najpozneje 09. 11. 2026** in o tem priložijo ustrezno dokazilo (npr. potrdilo ali odločbo).

Invalidi lahko glasujejo po pošti tudi stalno, če to sporočijo državni volilni komisiji in predložijo odločbo pristojnega organa o priznanju statusa invalida. To sporočilo velja do preklica. Prvo sporočilo o stalnem glasovanju po pošti mora invalid posredovati v roku iz drugega oziroma tretjega odstavka 81. člena Zakona o volitvah v Državni zbor.

GLASOVANJE NA DOMU

(81. člen Zakon o lokalnih volitvah)

Po določbi 81. člena Zakona o lokalnih volitvah volivci, ki se zaradi bolezni ne morejo osebno zglasiti na volišču, kjer so vpisani v volilni imenik, lahko glasujejo pred volilnim odborom na svojem domu, če to sporočijo občinski volilni komisiji Občine Loška dolina **najpozneje 3 dni pred dnem glasovanja, to je do vključno srede, 11. 11 .2026**, pod pogojem, da obvestilu priložijo ustrezno zdravniško potrdilo (Sklep DVK št. 041-5/2022-2 z dne 03. 02. 2022). Za zdravniško potrdilo šteje vsaka pisna potrditev zdravnika (tudi npr. elektronska pošta), iz katere izhaja, da se volivec zaradi bolezni ne more osebno zglasiti na volišču. Potrdilo o bolezni izda katerikoli zdravnik, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje zdravniške službe.

Namero za glasovanje na domu lahko volivci sporočijo sami, lahko pa v njihovem imenu zahtevek vloži tudi družinski član ali druga oseba vredna zaupanja (navesti mora svoje osebne podatke in identifikacijsko številko osebnega dokumenta).

Občinska volilna komisija
Občine Loška dolina

Predsednica: Jasmina Rusjan, mag. prav.

Matjaž Antončič,
župan Občine Loška dolina

Spoštovane občanke, spoštovani občani, spoštovane članice in člani občinskega sveta, letošnji nagrajenci, predstavniki zavodov, društev, organizacij in podjetij, cenjeni gostje, dragi prijatelji.

Lepo pozdravljeni na današnji slavnostni seji občinskega sveta ob občinskem prazniku občine Loška dolina. Današnji dan je priložnost, da se za trenutek ustavimo, pogledamo opravljeno delo ter se zahvalimo vsem, ki s svojim znanjem, trudom in srčnostjo prispevate k boljšemu življenju v naši občini.

Pred štirimi leti sem se odločil kandidirati za župana, ker sem verjel, da lahko skupaj naredimo korak naprej. Danes lahko pogledam nazaj na opravljeno pot in hkrati jasno vidim, kje so naše priložnosti in kaj moramo še narediti. Ta mandat je potrdil, da so za razvoj občine pomembni jasni cilji, dobro sodelovanje in vztrajnost. Vodenje občine pomeni sprejemati odgovorne, včasih tudi težke odločitve ter presojati, kaj je glede na finančne možnosti najpomembnejše za dolgoročni razvoj in dobrobit ljudi.

Občina je skupnost, ki jo soustvarjamo vsi – občinski svet, občinska uprava, vaški odbori, zavodi, društva, gospodarstvo ter aktivne občanke in občani. Veseli me, da smo na številnih področjih znali stopiti skupaj. Vsem, ki ste pri tem sodelovali, se iskreno zahvaljujem.

V zadnjih štirih letih smo na številnih področjih naredili pomembne korake. Nekatere projekte smo zaključili, drugi se izvajajo, pri tretjih smo pripravili temelje za prihodnjo izvedbo. Za vsakim vidnim rezultatom so tudi načrti, dovoljenja, dogovori z lastniki zemljišč, razpisi in iskanje finančnih virov. Tudi to delo je pomembno, saj brez njega številne dobre zamisli ostanejo le na papirju.

Naš cilj je, da se občina Loška dolina razvija premišljeno ter v skladu s svojimi možnostmi in potrebami vseh naših krajev. Ena naših najpomembnejših nalog je bila izboljšati zanesljivost oskrbe s pitno vodo. Zgradili smo ultrafiltracijo vodnega vira Obrh – Žaga, obnovili več kot 2,3 kilometra vodovodnih odsekov in vodohran v Žagi. Vodne izgube smo zmanjšali za približno tretjino, porabo električne energije pa skoraj za 60 odstotkov. Ob tem smo lahko za približno tretjino znižali vodarino.

• Govor župana

Pomen teh vlaganj se je pokazal tudi letos, ko smo se soočili z zelo sušnim poletjem. Oskrba s pitno vodo je ostala zanesljiva, omejitve porabe in dovažanje vode niso bili potrebni. Z obnovami vodovodov bomo nadaljevali ter iskali dodaten kakovostni vodni vir v zaledju Javornikov.

Marca letos so se začela tudi dela pri nadgradnji čistilne naprave v Starem trgu. Nadgradnja bo izboljšala delovanje sistema, omogočila nove priklope na kanalizacijo in zagotovila ustreznejše ravnanje z grezničnim blatom. Zaključek načrtujemo februarja 2027. Pripravljamo tudi ureditev kanalizacije na območju Podgore in Vrha, vse posege pa bomo čim bolj usklajevali z obnovami vodovodov in cest. Kjer javna kanalizacija ne bo ekonomsko upravičena ali izvedljiva, bomo še naprej podpirali male komunalne čistilne naprave.

Obnovili smo več dotrajanih odsekov lokalnih cest in uredili krožišče v Starem trgu. Samo letos smo preplastili skoraj 900 metrov ceste. V prihodnje bomo glede na razpoložljiva sredstva in urejene lastniške pravice nadaljevali obnove v Babnem Polju, na odsekih Markovec–Vrhnika–Viševek ter na povezavah Podgora–Vrh in Nadlesk–Dane. Pripravljamo tudi projekte za pločnike v Pudobu in Podgori.

Pomemben del mandata so bila tudi vlaganja v športno infrastrukturo. Obnovili smo športni park, uredili stadion z novo tartansko atletsko stezo, nogometno igrišče z umetno travo, dodatne športne površine, tribune in razsvetljavo. Uredili smo tudi poligon za trening biatlona ter pokrili balinišče. Največje zadovoljstvo ob teh vlaganjih pa je videti, da ljudje prenovljene površine uporabljajo, da so igrišča polna otrok in mladih ter da šport povezuje različne generacije.

Za prihodnost smo pripravili projekt nove športne dvorane z zunanjim košarkarskim igriščem in pridobili gradbeno dovoljenje. Nadaljevali bomo s pripravo projekta in iskanjem dodatnih virov sofinanciranja, saj želimo

investicijo izpeljati odgovorno in s čim manjšim bremenom za občinski proračun. Dvorana bo namenjena šoli, športnim in kulturnim društvom ter drugim uporabnikom.

Pomembna je tudi dostopnost zdravstvenih storitev. Za prizidek zdravstvene postaje v Starem trgu smo pripravili dokumentacijo in pridobili gradbeno dovoljenje. Prvi razpis za izbiro izvajalca ni bil uspešen, trenutno pa poteka drugi. Prizidek bo omogočil sodobnejše prostore, boljše pogoje za zdravstveno osebje in razvoj dodatnih storitev, med drugim fizioterapije. Zaključek prizidka in energetske prenove načrtujemo v letu 2027. Zagotovili smo tudi službeno stanovanje za zdravstveno osebje, saj se zavedamo, da kakovostna zdravstvena oskrba ni odvisna samo od prostorov in opreme, temveč predvsem od ljudi.

Velik korak smo naredili pri dolgoletnem načrtu za dom starejših občanov v Loški dolini. V začetku letošnjega leta smo z državo in DSO Grosuplje podpisali pismo o nameri, izdelali projektno nalogo ter javnosti predstavili arhitekturno in urbanistično rešitev za predvideno lokacijo. Naš cilj je, da v letu 2028 državi predamo zemljišče in gradbeno dovoljenje. Nadaljnji potek bo odvisen tudi od sodelovanja države in DSO Grosuplje. Želimo si, da bi starejšim omogočili varnejšo in dostojnejšo starost v domačem okolju, svojcem pa večjo gotovost, da bodo njihovi bližnji deležni ustrezne oskrbe blizu doma.

Razvoj občine se ne meri samo z investicijami, temveč tudi z možnostmi, ki jih imajo ljudje za življenje, delo in ustvarjanje prihodnosti. V nekdanjih prostorih turistično-informacijskega centra v Ložu smo uredili še dve manjši stanovanji, ki sta takoj dobili najemnike. Tako ima občina zdaj že 66 neprofitnih stanovanj. Odkupili smo tudi zemljišče za prihodnji večstanovanjski projekt v Ložu, na Ogradah pa pripravljamo sedem komunalno opremljenih parcel, namenjenih predvsem mladim družinam. Razpis za izvedbo komunalne infrastrukture je bil objavljen septembra letos, zdaj pa si želimo, da bi se dela začela čim prej.

Želimo ustvarjati pogoje, da bodo mladi v naši občini lahko našli svoj dom, si ustvarili družino in tukaj gradili svojo prihodnost. Pozornost smo namenili tudi gospodarstvu in kmetijstvu. Izvajali smo razpise za podporo podjetništvu ter napredovali pri spremembah občinskega prostorskega načrta, ki so pomembne tudi za širitev industrijske cone Markovec. Zaključek postopka sprememb OPN 5 načrtujemo v letu 2027.

Naš cilj je podpirati razvoj podjetij, ustvarjanje delovnih mest, lokalno pridelavo in predelavo ter izdelke z višjo dodano vrednostjo. Želimo si, da bi se čim več ustvarjene vrednosti ohranilo v lokalnem okolju. Pri tem ne smemo pozabiti na digitalno povezljivost. Mobilni signal je v nekaterih delih občine še vedno slab. Na težavo smo opozorili več ponudnikov telekomunikacijskih storitev, vendar je doslej resnejše zanimanje za iskanje rešitev pokazal le eden. Prizadevanja za boljšo pokritost bomo nadaljevali.

V tem mandatu smo opravili tudi pomembne strateške nakupe nepremičnin: nekdanje stavbe Mercator Tehnike, nekdanjih prostorov KGZ oziroma mesnice s pripadajočim parkiriščem ter zemljišča za večstanovanjski objekt v Ložu. Ti nakupi ustvarjajo možnosti za prihodnje javne vsebine, razvoj dejavnosti in nove projekte. Pri nadaljnjih nakupih bomo ravnali premišljeno ter upoštevali dolgoročne koristi in finančno vzdržnost.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem gospodarstvenikom, podjetnikom, obrtnikom in kmetom, ki s svojim delom, znanjem, naložbami in zaposlovanjem prispevate k razvoju naše občine. Iskrena zahvala gre tudi javnim zavodom in njihovim zaposlenim, ki vsak dan skrbite za pomembne storitve na področju vzgoje, izobraževanja, zdravstva, kulture, športa, sociale in drugih dejavnosti. Vaše delo je pomemben del kakovosti življenja naših občank in občanov.

Vsega, kar si želimo za občane, ne moremo financirati samo iz občinskega proračuna. Zato je bilo pridobivanje evropskih in državnih sredstev pomembna naloga tega mandata. V obdobju 2023–2025 smo pridobili skoraj 1,3 milijona evrov nepovratnih sredstev. Za večje projekte, ki se izvajajo ali so pripravljeni na izvedbo, pričakujemo še približno 3,5 milijona evrov dodatnih nepovratnih sredstev. Ta sredstva pomembno prispevajo k izvedbi projektov, kot so nadgradnja čistilne naprave, prizidek zdravstvene postaje in nova športna dvorana, ter zmanjšujejo finančno breme za občinski proračun.

Pridobivanje sredstev zahteva veliko dela, od priprave projektov in dokumentacije do prijav na razpise in spremljanja izvedbe. Zato se posebej zahvaljujem občinski upravi in zunanjim sodelavcem, ki skrbite za to pomembno delo. Naša naloga je, da ob realnih finančnih možnostih določamo prioritete, izkoristimo priložnosti za sofinanciranje in skrbimo za gospodarno porabo javnih sredstev. Pri tem ni pomembno samo, koliko projektov izvedemo, temveč tudi, kakšne stroške bodo ti pomenili za občino v prihodnje.

Velik potencial imamo tudi v turizmu. Ponovni zagon Pristav pri gradu Snežnik, pri katerem je sodelovala tudi občina, ter preselitev turistično-informacijskega centra v Stari trg sta koraka v pravo smer. Tudi v prihodnje bomo sodelovali z Ministrstvom za kulturo in drugimi partnerji, da bi se načrtovana obnova Pristav lahko nadaljevala.

Naše bogastvo so narava, kulturna dediščina, urejeni kraji in pristnost življenja. Turizem želimo razvijati premišljeno, v sodelovanju z domačini, društvi, gostinci in turističnimi delavci. Naš cilj ni množičnost za vsako ceno, temveč kakovostna ponudba, ki bo koristila lokalnemu okolju in ohranjala posebnosti naših krajev.

Skrbeli smo tudi za kulturno in sakralno dediščino ter z občinskimi razpisi podpirali obnovo spominskih obeležij in sakralnih objektov. Naša odgovornost je, da ohranimo zgodbe naših krajev in dediščino v čim boljšem stanju predamo prihodnjim generacijam.

Pomemben del odgovornega upravljanja je tudi zmanjševanje porabe energije. Več kot 400 svetilk javne razsvetljave smo zamenjali z varčnejšimi LED-svetilkami, porabo električne energije za javno razsvetljavo pa zmanjšali za približno 85 odstotkov. Sončne elektrarne smo postavili na petih občinskih objektih, načrtujemo pa jih tudi na novi čistilni napravi in prihodnji športni dvorani. Nadaljevali bomo energetske prenove javnih objektov, med drugim osnovne šole Stari trg in turistično-informacijskega centra v Starem trgu. Preverjamo tudi možnosti vzpostavitve sistema daljinskega ogrevanja za nekatere javne stavbe in sosednje objekte. Takšni ukrepi dolgoročno zmanjšujejo stroške delovanja in pomenijo odgovornejše ravnanje z viri.

Občina pa niso samo projekti in investicije. Občino sestavljajo predvsem ljudje, ki si med seboj pomagajo, se povezujejo in skrbijo, da naši kraji živijo. Podpirali smo aktivnosti za starejše in njihove svojce v medgeneracijskem centru MEDGEN ter telovadbo in srečanja za starejše. Pomembna je tudi storitev Prostofer, ki starejšim omogoča lažji dostop do zdravstvenih storitev in drugih opravkov. Letos smo zanjo zagotovili novo, primernejše in varnejše vozilo.

Posebno pozornost smo namenili zaščiti in reševanju. Povečali smo podporo Civilni zaščiti, prvim posredovalcem, gasilski zvezi in prostovoljnim gasilskim društvom, vlagali v opremo in vozila ter dopolnjevali mrežo avtomatskih zunanjih defibrilatorjev.

Zagotovili smo tudi sredstva za nadgradnjo intervencijskega vozila za PGD Babno Polje ter za nakup vozil GVM-1 za PGD Stari trg in PGD Iga vas. Za potrebe zaščite in reševanja je na voljo tudi posebno tovorno vozilo s hidravličnim dvigalom in opremo za posredovanje ob poplavah, neurjih in zemeljskih plazovih, ki smo ga prejeli v brezplačno uporabo od Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

Vsem gasilcem, reševalcem, prvim posredovalcem in prostovoljcem se iskreno zahvaljujem za pripravljenost pomagati takrat, ko je najtežje. Vaša požrtvovalnost daje ljudem občutek varnosti in zaupanja.

Iskrena zahvala gre tudi vsem društvom, klubom in posameznikom, ki bogatite športno, kulturno in družabno življenje v občini. Hvala vsem, ki organizirate prireditve, ohranjate dediščino, skrbite za mlade, pomagate starejšim in s prostovoljnim delom povezujete ljudi.

Prav vsakodnevne dejavnosti, srečanja, medsebojna pomoč in prostovoljno delo dajejo našim krajem življenje. Pogosto vidimo predvsem rezultat, ne pa vseh ur dela in priprav, ki so bile potrebne zanj. Zato je pomembno, da znamo to delo prepoznati in ceniti.

Pri vseh projektih sta pomembna tudi sodelovanje in odprta komunikacija. Občane obveščamo prek občinskega glasila, spletne strani in družbenih omrežij. Pomembno se mi tudi zdi, da imajo ljudje možnost izraziti svoje mnenje in podati predloge.

Vodenje občine prinaša različne interese in tudi odločitve, ki niso vedno prijetne. Vseh želja ni mogoče uresničiti istočasno, vendar je pomembno, da vsako pobudo vzamemo resno, prisluhnemo različnim pogledom in iščemo izvedljive rešitve, ki so dolgoročno najboljše za občino.

Spoštovani in spoštovane, ko pogledam na pretekla štiri leta, ne želim trditi, da smo naredili vse, kar bi bilo mogoče. Veliko nalog ostaja pred nami in marsikaj bi si želeli izpeljati hitreje. Kljub temu verjamem, da smo na številnih področjih naredili pomembne korake, izvedli konkretne projekte, pridobili sredstva in pripravili temelje za nadaljnji razvoj.

V prihodnjih letih bomo nadaljevali začete projekte, uresničevali pripravljene načrte, podpirali društva in prostovoljce ter iskali nove razvojne priložnosti. Ravnali bomo odgovorno, upoštevali realne finančne možnosti in vztrajali pri projektih, ki prinašajo konkretne koristi občankam in občanom.

Zaupanje ljudi je velika odgovornost. Ne pridobiš ga enkrat za vselej, temveč ga moraš upravičevati vsak dan – z delom, odnosom in odločitvami. Zato se zahvaljujem vsem, ki ste v tem mandatu s svojim delom, predlogi, podporo in tudi kritičnimi pripombami prispevali k razvoju naše občine. Tudi različni pogledi so pomembni, saj nas spodbujajo k razmisleku in izboljšavam. Prav s sodelovanjem, medsebojnim spoštovanjem in skupnimi prizadevanji lahko največ naredimo za to, da je Občina Loška dolina prostor, v katerem je lepo živeti.

Ob tej priložnosti čestitam letošnjim nagrajenkam in nagrajencem. Vaši dosežki, predanost in zgled dokazujejo, da imamo v naši občini veliko znanja, ustvarjalnosti in srčnosti. Še enkrat iskrene čestitke in hvala za vse, kar dajete naši skupnosti.

Drage občanke, dragi občani, na postavljenih temeljih bomo nadaljevali delo. Uresničevali bomo pripravljene projekte, iskali nove razvojne priložnosti in skrbeli, da bo občina tudi v prihodnje delovala v korist ljudi, ki tukaj živimo. Občina Loška dolina ni samo območje na zemljevidu. Je naš skupni dom.

Vsem občankam in občanom iskreno čestitam ob občinskem prazniku. Bodimo ponosni na to, kar smo skupaj dosegli, in z odgovornostjo nadaljujmo delo za prihodnost naše občine.

Vse najboljše in srečno, občina Loška dolina!

Matjaž Antončič,
vaš župan

Danica Zrim, Občina Loška dolina

Občinski praznik v znamenju priznanj in kulturnega programa

• FOTO: MARIO ŽNIDARŠIČ

V Kulturnem domu v Starem trgu je v petek, 16. oktobra 2026, potekala slovesnost ob občinskem prazniku Občine Loška dolina s podelitvijo občinskih priznanj. Večer je bil posvečen zgodovini naših krajev, kulturni dediščini, mladim talentom, športnim uspehom ter posameznikom in društvom, ki s svojim delom in predanostjo pomembno soustvarjajo življenje v občini.

Občinski praznik, ki ga praznujemo 19. oktobra, nas spominja na dogodek iz leta 1941, ko je partizanska enota napadla italijansko posadko v Ložu. Letos mineva 85 let od tega dogodka, ki se uvršča med pomembnejše zgodnje partizanske akcije na Slovenskem.

Zbrane občanke in občane, članice in člane občinskega sveta ter goste je nagovoril župan Matjaž Antončič. Slovesnost je bila priložnost za predstavitev dela in dosežkov občine, pa tudi za zahvalo vsem, ki s svojim znanjem, talentom, prostovoljstvom in vztrajnostjo prispevajo k njeni prepoznavnosti.

V kulturnem programu je nastopila folklorna skupina Osnovne šole Heroja Janeza Hribarja pod mentorstvom Vide Truden. Mladi folkloristi so pripravili folklorni prizor s petjem ljudskih pesmi. V folklornih opravah so na odru oživeli del slovenske ljudske tradicije ter pokazali, da pesmi, plesi in običaji naših prednikov še vedno nagovarjajo tudi mlajše generacije. Takšni nastopi niso pomembni le zaradi ohranjanja kulturne dediščine, temveč tudi zato, ker otroke in mlade povezujejo z domačim okoljem ter jim pomagajo razvijati spoštovanje do tradicije.

Na prireditvi je bila tudi prikazana premierna predstavitev promocijskega filma o Loški dolini. Film je skozi slikovite prizore predstavil naravne lepote, značilnosti in posebnosti naših krajev. Loška dolina je prepoznavna po svoji legi med Bloško planoto, Snežniškim pogorjem, Javorniškimi gozdovi in obsežnimi gozdnimi območji, pa tudi po svojih vaseh, kulturni dediščini in načinu življenja. Promocijski film je zato pomemben prispevek k predstavljanju občine širši javnosti ter k utrjevanju zavedanja o vrednotah okolja, v katerem živimo.

Za prijetno in domače vzdušje je poskrbela tudi družina Kobal. Jasna, Mitja, Matevž in Izak so s skupnim muziciranjem in petjem pokazali, kako lahko glasba povezuje družinske člane in postane del skupnega ustvarjanja. Občinstvu so se predstavili s pesmimi So najlepše pesmi že napisane, Ne bodi kot drugi in Življenje je lepo. Njihov nastop je večeru dodal osebno noto in sporočilo o pomenu družine, glasbe ter drobnih trenutkov, ki bogatijo življenje.

ŽUPANOVA PRIZNANJA ZA ŠPORTNE IN KULTURNE DOSEŽKE

Na slovesnosti so bila podeljena tri županova priznanja posameznikom in skupini, ki s svojimi dosežki pomembno prispevajo k ugledu in življenju Občine Loška dolina.

Nik Širaj je županovo priznanje prejel za izjemne športne dosežke, predanost lokostrelstvu in uspešno zastopanje Občine Loška dolina. Njegovi dosežki potrjujejo, da so za uspeh potrebni vztrajnost, disciplina in veliko predanega dela.

Žak Antončič je priznanje prejel za osvojeni naslov državnega prvaka Slovenije ter za izjemno predanost in vztrajnost, s katerima gradi svojo športno pot v boksu. Osvojeni naslov je pomemben dosežek, ki potrjuje njegovo prizadevnost in pripravljenost na zahtevne športne izzive.

Tretje županovo priznanje je prejel Moški pevski zbor Mlaj za pomemben prispevek h kulturnemu življenju Občine Loška dolina ter za ohranjanje in širjenje slovenskih ljudskih pesmi. Zbor s svojim delovanjem bogati kulturno ponudbo občine, ohranja pevsko izročilo in prispeva k temu, da slovenska ljudska pesem ostaja živ del našega vsakdana.

Srebrni grbi za dolgoletno predanost skupnosti in naravi

Občinski svet Občine Loška dolina je podelil tri srebrne grbe. Prejemniki priznanj s svojim dolgoletnim delom, prostovoljstvom in odgovornostjo dokazujejo, kako pomemben je prispevek organizacij in društev k varnosti, ohranjanju narave ter razvoju lokalne skupnosti.

Združenje šoferjev in avtomehanikov Cerknica je srebrni grb prejelo za dolgoletno prostovoljno delo, pomemben prispevek k prometni varnosti ter sodelovanje in pomoč pri zagotavljanju varnosti na območju Občine Loška dolina. Njihovo delo poudarja pomen ozaveščanja, odgovornega ravnanja v prometu in prostovoljnega sodelovanja pri dejavnostih, ki prispevajo k večji varnosti vseh udeležencev.

Letošnje leto je posebno tudi za lovstvo v Loški dolini, saj dve domači lovski družini praznujeta 80 let delovanja. Lovska družina Lož–Stari trg je srebrni grb prejela ob 80-letnici delovanja in za doprinos pri ohranjanju prostoživečih živalskih vrst, njihovega okolja in varovanja narave.

Enako priznanje je ob 80-letnici delovanja prejela tudi Lovska družina Iga vas, in sicer za doprinos pri ohranjanju prostoživečih živalskih vrst, njihovega okolja in varovanja narave.

Osemdeset let delovanja predstavlja pomemben mejnik in priča o dolgoletni povezanosti članov z domačim okoljem. Lovstvo ima v tako gozdnati občini, kot je Loška dolina, dolgo tradicijo. Skrb za prostoživeče živali, njihovo življenjsko okolje in naravno ravnovesje zahteva znanje, sodelovanje ter odgovoren odnos do narave. Obe lovski družini s svojim delovanjem ohranjata tradicijo in prispevata k zavedanju, da je naravno bogastvo ena največjih vrednot naših krajev.

Zaključek slovesnosti je ponovno povezal glasbo in praznično razpoloženje. Moški pevski zbor Mlaj je s slovenskimi narodnimi pesmimi sklenil večer, ki je bil posvečen dosežkom, tradiciji in ljudem, zaradi katerih je Loška dolina prepoznavna in povezana skupnost.

Za povezovanje programa je poskrbela Zala Žnidaršič, ki je s svojim nastopom spretno povezala vse točke prireditve in prispevala k prijetnemu vzdušju slavnostnega večera.

Občinski praznik ni le spomin na pomemben zgodovinski dogodek, temveč tudi priložnost, da se ozremo na delo, ki ga posamezniki in društva opravljajo vsak dan. Uspehi mladih, športni dosežki, prostovoljno delo, ohranjanje kulturne dediščine in skrb za naravo so različni, a enako pomembni prispevki k skupnemu življenju.

Vsem letošnjim prejemnikom občinskih priznanj iskreno čestitamo in se jim zahvaljujemo za njihov prispevek. Zahvala gre tudi nastopajočim, mentorjem, organizatorjem in vsem, ki s svojim delom pomagajo ohranjati kulturno in družbeno življenje v občini.

Naj Loška dolina tudi v prihodnje ostane kraj, kjer cenimo svoje korenine, spoštujemo naravno in kulturno dediščino ter znamo prepoznati in nagraditi ljudi, ki s svojim delom dokazujejo, da se prihodnost skupnosti gradi s sodelovanjem, srčnostjo in pripadnostjo domačemu kraju.

• ŽUPANOVA PRIZNANJA ZA KULTURNE IN ŠPORTNE DOSEŽKE SO PRIJELI: **NIK ŠIRAJ, ŽAK ANTONČIČ IN MOŠKI PEVSKI ZBOR MLAJ.**

• SREBRNI GRB OBČINE LOŠKA DOLINA JE OB 70-LETNICI DELOVANJA PREJELO **ZDRUŽENJE ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIKOV CERKNICA – ZŠAM CERKNICA.**

• SREBRNI GRB STA PREJELI **LOVSKA DRUŽINA LOŽ–STARI TRG IN LOVSKA DRUŽINA IGA VAS, OBE ZA 80-LETNO DELOVANJE.**

OBJAVLJAMO OBRAZLOŽITVE NAGRAD

Županovo priznanje

ZA POMEMBEN PRISPEVEK H KULTURNEMU ŽIVLJENJU OBČINE LOŠKA DOLINA TER ZA OHRANJANJE IN ŠIRJENJE SLOVENSKIH LJUDSKIH PESMI

je prejel MOŠKI PEVSKI ZBOR MLAJ

PREDLAGATELJ:
Župan, Matjaž Antončič

Obrazložitev:

Moški pevski zbor Mlaj je v kratkem času od svojega nastanka postal prepoznaven del kulturnega življenja Loške doline. Društvo, ustanovljeno leta 2025, je povezalo pevce, ki izhajajo iz Mešanega pevskega zbora sv. Jurij iz Starega trga pri Ložu, ter njihovo ljubezen do petja nadaljevalo v novi pevski skupini.

Že v prvem letu delovanja se je zbor dejavno vključil v kulturno dogajanje v občini. S svojim petjem je sodeloval na različnih prireditvah in dogodkih, med drugim na Polharski noči, slavnostni seji Občine Loška dolina in prireditvi Melodije podeželske mladosti. Nastopil je tudi na koncertu Pevk iz Loške doline pri Društvu upokojencev Loška dolina, kjer je skupaj z drugimi gostujočimi izvajalci soustvaril večer, posvečen ljudski pesmi.

Poseben mejnik v njihovem delovanju predstavlja koncert Ko zapoje večer, ki je 6. junija 2026 potekal na grajskem dvorišču gradu Snežnik. Moški pevski zbor Mlaj je pod vodstvom Zorana Žagarja pripravil večer, posvečen slovenski ljudski pesmi in zborovskemu petju, pri tem pa k sodelovanju povabil tudi otroški pevski zbor Marijini otroci.

Koncert je bil tudi lep primer medgeneracijskega sodelovanja. Skupni nastop je pokazal, da slovenska pesem povezuje ljudi različnih generacij, spodbuja sodelovanje in ustvarja prostor, v katerem se kulturna dediščina ohranja ter prenaša naprej.

Ena od osrednjih vrednot njihovega delovanja je ohranjanje slovenske ljudske pesmi. S štiriglasnim petjem jo ohranjajo živo ter jo predstavljajo občinstvu na različnih kulturnih prireditvah. Pri tem ne gre zgolj za izvajanje pesmi, temveč za ohranjanje dela naše kulturne dediščine in njen prenos na nove generacije.

Izpostaviti velja tudi njihovo sodelovanje z drugimi društvi, pevskimi skupinami in organizatorji prireditev. S pripravljenostjo nastopati na različnih dogodkih soustvarjajo kulturno dogajanje v občini ter s svojim prostovoljnim delom prispevajo k povezanosti lokalne skupnosti.

K oblikovanju zbora in njegovi glasbeni kakovosti pomembno prispeva tudi zborovodja Zoran Žagar, ki s svojim znanjem in izkušnjami vodi pevce ter skrbi za njihov glasbeni razvoj.

Čeprav zbor deluje šele kratek čas, je že pokazal veliko mero zavzetosti, ustvarjalnosti in pripravljenosti prispevati h kulturnemu življenju naše občine. Njegovi člani so svojo ljubezen do petja povezali v skupino, ki s svojim delom bogati kulturno ponudbo Loške doline.

Njihovo delo ima posebno vrednost zaradi pesmi, ki jo ohranjajo, sodelovanja, ki ga vzpostavljajo z drugimi ustvarjalci, ter ljudi, ki jih s svojim petjem povezujejo. V kratkem času so postali prepoznaven del kulturnega utripa Loške doline in pokazali, da ima slovenska pesem tudi danes svoje mesto v našem okolju.

Za pomemben prispevek h kulturnemu življenju občine Loška dolina, za ohranjanje in širjenje slovenske ljudske pesmi, za povezovanje ljudi ter za zavzeto in uspešno delovanje se Moškemu pevskemu zboru Mlaj podeljuje Županovo priznanje.

Župan Matjaž Antončič

Županovo priznanje

ZA IZJEMNE ŠPORTNE DOSEŽKE, PREDANOST LOKOSTRELSTVU IN USPEŠNO ZASTOPANJE OBČINE LOŠKA DOLINA

je prejel NIK ŠIRAJ

PREDLAGATELJ:
Župan, Matjaž Antončič

Obrazložitev:

Nik Širaj, član Društva ljubiteljev lokostrelstva Lož Snežniška Diana, je v letih 2025 in 2026 s svojo predanostjo, vztrajnostjo in izjemnimi športnimi dosežki pomembno zaznamoval mlado lokostrelsko športno okolje v občini Loška dolina.

Že v letu 2025 je z dobrimi rezultati pokazal, da se razvija v vrhunskega lokostrelca. Nastopil je na številnih lokostrelskih tekmovanjih in dosegal vidne rezultate. Izstopata dva. V tekmovalnem slugu ukrivljeni lok in v starostni kategoriji U13 je z doseženim državnim rekordom, izjemnih 892 krogov od 900 možnih, postal državni prvak v disciplini 900 krogov. Uspeh je ponovil še z naslovom državnega prvaka v disciplini poljsko lokostrelstvo.

Tudi v letu 2026 je Nik zelo uspešno nadaljeval in nadgrajeval tekmovalno pot. V različnih lokostrelskih disciplinah je nastopil na kar petih državnih prvenstvih in osvojil kar tri naslove državnega prvaka: v disciplinah 3D in poljsko ter v tarčnem zunanjem, v katerem je hkrati dosegel tudi državni rekord, natančneje, popravil je svojega prejšnjega. V disciplinah dvoransko 18 metrov in 25 metrov pa je dvakrat postal podprvak.

Na lokostrelskih tekmovanjih za slovenski pokal je nastopal v vseh štirih disciplinah. Na skupno 16 nastopih je osvojil kar 13 prvih mest in dve drugi. Dvakrat, dvoransko 18 metrov in 3D-tekmovanje, je postal skupni pokalni zmagovalec,

enkrat je bil drugi (poljsko) in enkrat tretji (tarčno).

Na pokalnih tekmovanjih je postavil še dva državna rekorda: v disciplinah dvoransko 18 metrov in dvoransko 25 metrov + 18 metrov. Tudi v disciplini 3D, pri kateri se uradno vodijo najboljši rezultati in ne rekordi, je najprej dosegel in nato še dvakrat popravil najboljši slovenski rezultat.

Če iz vsega naštetega povzamemo le najodmevnejše dosežke:

• 2025 – 2 naslova državnega prvaka in 1 dosežen državni rekord,

• 2026 – 3 naslovi državnega prvaka, 3 državni rekordi in 1 najboljši slovenski rezultat ter 2 naslova pokalnega zmagovalca.

Niz vseh naštetih rezultatov, zmag in dosežkov v letih 2025 in 2026 potrjuje njegov napredek ter izkazuje njegovo predanost treningu in tekmovanju. Njegovi dosežki so rezultat vztrajnega dela, discipline in veselja do lokostrelstva.

Nik Širaj s svojimi dosežki predstavlja zgled mladim, saj s svojim delom dokazuje, da so za doseganje vidnih športnih rezultatov potrebni vztrajnost, disciplina, odgovornost in predanost izbrani športni dejavnosti. Hkrati s svojimi uspehi uspešno predstavlja Društvo ljubiteljev lokostrelstva Lož Snežniška Diana in občino Loška dolina ter prispeva k prepoznavnosti občine tudi zunaj njenega območja.

Na podlagi navedenih dosežkov se ocenjuje, da je Nik Širaj s svojim športnim delovanjem in rezultati pomembno prispeval k ugledu občine Loška dolina, zato se mu za izjemne športne dosežke, predanost lokostrelstvu in uspešno zastopanje občine Loška dolina podeli Županovo priznanje.

Župan Matjaž Antončič

Županovo priznanje

ZA OSVOJENI NASLOV DRŽAVNEGA PRVAKA SLOVENIJE TER ZA IZJEMNO PREDANOST IN VZTRAJNOST, S KATERIMA GRADI SVOJO ŠPORTNO POT

je prejel ŽAK ANTONČIČ

PREDLAGATELJ:
Župan, Matjaž Antončič

Obrazložitev:

Žak Antončič je mlad športnik, ki s svojo predanostjo, disciplino in vztrajnostjo uspešno gradi svojo boksarsko kariero ter zastopa Boksarski klub WSP, nekdanji Boks klub Predator. S trdim delom in odgovornim odnosom do treninga je v kratkem času dosegel vidne športne rezultate ter pokazal, da je pripravljen sprejemati nove izzive in se preizkušati na vse zahtevnejši tekmovalni ravni.

Žak Antončič je eden najobetavnejših tekmovalcev Boksarskega kluba WSP. Že na začetku svoje tekmovalne poti je dosegel izjemne rezultate. V dvanajstih borbah je zabeležil enajst zmag, od tega pet s predčasno prekinitvijo oziroma nokavtom.

Posebej izstopa njegov nastop na državnem prvenstvu leta 2025, na katerem je v kategoriji mladincev do 85 kilogramov osvojil naslov državnega prvaka Slovenije. Dosežek je še toliko bolj izjemen, saj je do naslova prišel šele v peti borbi svoje kariere, kar v boksu pomeni zelo malo tekmovalnih izkušenj. V polfinalu je s predčasno prekinitvijo (nokavtom) premagal borca iz Kranja, v finalu pa je premagal tekmeca s približno 40 borbami, aktualnega nosilca naslova evropskega pokala v Zagrebu.

Uspešno je nastopal tudi na drugih domačih tekmovanjih. Na Pokalu Slovenije je kot član Boksarskega kluba WSP zabeležil zmago ter prispeval k uspešnemu nastopu svojega kluba. Njegovi rezultati so bili tako že od začetka rezultat rednega treninga, discipline in vztrajnega dela.

V zadnjem obdobju je naredil pomemben korak naprej s prehodom v člansko oziroma elite konkurenco. Na WSG Boxing League je za WSG Predator Team nastopil v kategoriji elite do 80 kilogramov, kjer je prav tako zabeležil zmago. Prehod med člane predstavlja zahtevno preizkušnjo, saj se mora soočati z izkušenejšimi tekmeci in višjo ravnjo tekmovanja.

Pomemben mednarodni uspeh je dosegel septembra 2026 v Varšavi, kjer je zastopal slovensko ekipo na dvoboju proti reprezentanci Poljske. S predčasno prekinitvijo je premagal mladinskega prvaka Poljske v kategoriji do 85 kilogramov, ki je imel bistveno več tekmovalnih izkušenj. Borbo je zaključil z verjetno najatraktivnejšo potezo turnirja in prispeval k skupni zmagi slovenske ekipe.

Letos se je preizkusil tudi na boksarski prireditvi Jeklena pest v Ljubljani, kjer je v amaterskem dvoboju v kategoriji do 75 kilogramov stopil v ring proti izkušenemu tekmecu. Tudi takšni nastopi so pomemben del njegovega športnega razvoja, saj mu prinašajo nove izkušnje in utrjujejo samozavest za nadaljnje tekmovanje.

Njegova dosedanja kariera je tako zaznamovana z naslovom državnega prvaka, 11 zmagami v 12 nastopih, petimi zmagami s predčasno prekinitvijo ter uspešnimi nastopi na domačih in mednarodnih tekmovanjih. Posebej izstopa, da je pomembne rezultate dosegal že na začetku svoje tekmovalne poti in tudi proti bistveno izkušenejšim nasprotnikom.

Žak je šele na začetku svoje tekmovalne poti, vendar je že dokazal, da se je pripravljen soočati z zahtevnejšimi izzivi in stopati na vse višjo tekmovalno raven. S svojim zgledom dokazuje, da je mogoče s trdim delom, disciplino in vztrajnostjo dosegati zastavljene

cilje ter si ob tem postavljati nove. Njegovi dosedanji uspehi in odnos do športa predstavljajo lepo spodbudo tudi drugim mladim, ki svojo pot iščejo v športu.

Za osvojeni naslov državnega prvaka Slovenije v mladinski konkurenci, uspešne nastope na domačih in tujih tekmovanjih, zmago v članski oziroma elite konkurenci ter za predanost, disciplino in vztrajnost, ki jih izkazuje na svoji športni poti, se Žaku Antončiču podeljuje Županovo priznanje.

Župan Matjaž Antončič

Srebrni grb Občine Loška dolina

ZA DOLGOLETNO PROSTOVOLJNO DELO, POMEMBEN PRISPEVEK K PROMETNI VARNOSTI TER SODELOVANJE IN POMOČ PRI ZAGOTAVLJANJU VARNOSTI NA OBMOČJU OBČINE LOŠKA DOLINA

je prejelo

ZDRUŽENJE ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIKOV CERKNICA

PREDLAGATELJ:
Župan, Matjaž Antončič

Obrazložitev:

Leto 2026 je za Združenje šoferjev in avtomehanikov Cerknica – ZŠAM Cerknica – pomemben mejnik, saj zaznamuje70 let delovanja. Sedem desetletij predstavlja dolgo in pomembno obdobje, v katerem se je zvrstilo več generacij članov, ki so svoje znanje, izkušnje, čas in prostovoljno delo namenjali prometni varnosti in širši lokalni skupnosti.

V teh sedmih desetletjih so se promet, vozila, ceste in način življenja pomembno spreminjali, vendar je ostajalo nespremenjeno njihovo temeljno poslanstvo – skrb za varnost ljudi, odgovorno ravnanje v prometu ter pripravljenost pomagati tam, kjer je pomoč potrebna.

Čeprav ima ZŠAM Cerknica sedež v sosednji občini, njegovo delovanje že dolgo presega meje matične občine. Tudi območje Loške doline je del njegove dolgoletne zgodbe. Sodelovanje med ZŠAM Cerknica in našim okoljem ima dolgo tradicijo, njihovi člani pa so s svojim delom in prisotnostjo pomembno prispevali k prometni varnosti tudi na območju naše občine.

Posebej velja izpostaviti njihovo dolgoletno sodelovanje pri zagotavljanju varnosti otrok ob prvem šolskem dnevu. Člani ZŠAM Cerknica so vsako leto prisotni tudi v občini Loška dolina ter s svojo prisotnostjo in pomočjo pri urejanju prometa skrbijo, da so prvi koraki naših najmlajših šolarjev v novo šolsko leto čim bolj varni. Njihova prisotnost na ta dan je postala prepoznaven del skrbi za prometno varnost v naši občini in lep primer njihovega dolgoletnega prostovoljnega dela.

Pomemben je tudi njihov prispevek k varni izvedbi različnih javnih prireditev in drugih aktivnosti v naši občini. Člani ZŠAM Cerknica s svojim znanjem in izkušnjami pomagajo pri urejanju in usmerjanju prometa ter skrbijo za varnost udeležencev. Pri tem sodelujejo z občino, šolo, društvi, športnimi klubi in drugimi organizacijami.

Njihovo delo je pogosto neopazno in ostaja v ozadju. Ko prireditev poteka brez prometnih zapletov, ko se otroci, športniki in obiskovalci lahko varno gibljejo ter ko se udeleženci po končanem dogodku varno odpravijo domov, le redko pomislimo na ljudi, ki so za to varnost poskrbeli. Prav v tem pa je posebna vrednost njihovega dela – opravljeno je odgovorno, prostovoljno in brez pričakovanja posebne pozornosti.

Posebno mesto imajo pri tem člani ZŠAM Cerknica, ki živijo v občini Loška dolina. S svojo pripravljenostjo za sodelovanje predstavljajo pomembno povezavo med združenjem in našo lokalno skupnostjo. Dokazujejo, da prostovoljstvo, pripravljenost pomagati in skrb za varnost ne poznajo občinskih meja.

ZŠAM Cerknica je v sedmih desetletjih svojega delovanja zgradil tradicijo, ki temelji na odgovornosti, solidarnosti, prostovoljstvu in skrbi za druge. Njegovi člani so s svojim delom prispevali k varnejšemu prometnemu okolju, večji prometni kulturi ter varni izvedbi številnih dogodkov. Ob njihovem jubileju zato želimo poudariti predvsem hvaležnost za vse ure, ki so jih namenili drugim, za njihovo zanesljivost in pripravljenost pomagati ter za dolgoletno sodelovanje z našo občino.

Ob 70-letnici delovanja se zato Združenju šoferjev in avtomehanikov Cerknica – ZŠAM Cerknica – za dolgoletno prostovoljno delo, pomemben prispevek k prometni varnosti ter dolgoletno sodelovanje in pomoč pri zagotavljanju varnosti na območju občine Loška dolina podeli Srebrni grb Občine Loška dolina.

Župan Matjaž Antončič

Srebrni grb Občine Loška dolina

ZA 80-LETNO DELOVANJE IN ZA PRISPEVEK K OHRANJANJU PROSTOŽIVEČIH ŽIVALSKIH VRST IN NJIHOVEGA OKOLJA TER VAROVANJU NARAVE

je prejela

LOVSKA DRUŽINA IGA VAS

PREDLAGATELJI:
ČLANI OBČINSKEGA SVETA OBČINE LOŠKA DOLINA
Mag. Armida Bavec, Marko Gorše, mag. Tanja Ožbolt Košmrlj, Mateja Peček, Miha Sterle, Romana Zakrajšek, Matjaž Žnidaršič

Obrazložitev:

Podpisani predlagatelji, svetniki občinskega sveta Občine Loška dolina, na podlagi Odloka o priznanjih Občine Loška dolina podajamo uradni predlog za podelitev občinskega priznanja »Srebrni grb Občine Loška dolina« pravni osebi — Lovski družini Iga vas.

Lovska družina Iga vas je bila ustanovljena 30. maja 1946 ter že polnih osem desetletij predstavlja enega od stebrov društvenega življenja, prostovoljstva in varovanja narave v južnem delu Loške doline. V letu 2026 društvo ponosno praznuje visoki jubilej — 80-letnico neprekinjenega in uspešnega delovanja. Skozi vsa ta desetletja so generacije lovcev z neizmerno predanostjo, strokovnostjo in neštetimi urami prostovoljnega dela skrbele za ohranjanje naravnega ravnovesja, divjadi in avtohtonega habitata na našem območju.

LD Iga vas z izjemno skrbnostjo in strokovnostjo upravlja z 1.827 hektarji (od česar je 1.339 hektarjev lovne površine) v južnem delu gozdnogospodarske enote Racna gora. Člani in članici vsakodnevno aktivno delujejo kot varuhi okolja; z rednim vzdrževanjem krmišč in kalužišč, krmljenjem v neugodnih vremenskih razmerah, vzdrževanjem lovskih objektov, opazovanjem zdravstvenega stanja živali … Posebno vlogo imajo pri spremljanju stanja velikih zveri, ki so ključni del naših notranjskih gozdov.

Kot dokaz izjemne povezanosti in delavnosti članov in članic izstopa projekt temeljite obnove notranjosti lovskega doma, ki so ga člani samoiniciativno in z lastnimi finančnimi sredstvi ter prostovoljnim delom izvedli v zahtevnem času epidemije covida-19. V obdobju, ko so se javno življenje in številne dejavnosti ustavili, so lovci s spoštovanjem vseh ukrepov vložili ogromno truda v posodobitev svojega doma. S tem so ohranili in dvignili vrednost skupne infrastrukture, ki je namenjena širši lokalni skupnosti.

Skozi vsa ta desetletja so generacije lovcev z neizmerno predanostjo skrbele za ohranjanje narave. Danes društvo uspešno združuje 31 članov in članic, ki kljub zavidljivi povprečni starosti 57 let z izjemno mladostno energijo in modrostjo opravljajo neštete ure prostovoljnega dela.

Podelitev priznanja »Srebrni grb Občine Loška dolina« je uradna zahvala vsem lovcem, ki so od leta 1946 prostovoljno vlagali svoj čas, trud in denar v lokalno okolje. Lovstvo je v sodobnem času včasih napačno razumljeno. To priznanje jasno dokazuje, da občina prepoznava lovce kot varuhe narave, ekologe in prostovoljce, ne le kot tiste, ki izvajajo odstrel.

Prejem Srebrnega grba med člani (tako starejšimi kot mlajšimi) krepi pripadnost društvu in ponos na opravljeno delo, še posebej za projekte, kot je bila zahtevna obnova doma med epidemijo covida-19. Nagrada je dokaz mladim, da se trud v lovski družini opazi in ceni, kar olajša privabljanje novih, mlajših članov.

Člani občinskega sveta Občine Loška dolina
Mag. Armida Bavec, Marko Gorše, mag. Tanja Ožbolt Košmrlj, Mateja Peček, Miha Sterle, Romana Zakrajšek, Matjaž Žnidaršič

Srebrni grb Občine Loška dolina

ZA 80-LETNO DELOVANJE IN ZA PRISPEVEK K OHRANJANJU PROSTOŽIVEČIH ŽIVALSKIH VRST IN NJIHOVEGA OKOLJA TER VAROVANJU NARAVE

je prejela

LOVSKA DRUŽINA LOŽ-STARI TRG

PREDLAGATELJI:
ČLANI OBČINSKEGA SVETA OBČINE LOŠKA DOLINA
Mag. Armida Bavec, Marko Gorše, mag. Tanja Ožbolt Košmrlj, Mateja Peček, Miha Sterle, Romana Zakrajšek, Matjaž Žnidaršič

Obrazložitev:

Podpisani predlagatelji, svetniki občinskega sveta Občine Loška dolina, na podlagi Odloka o priznanjih Občine Loška dolina podajamo uradni predlog za podelitev občinskega priznanja »Srebrni grb Občine Loška dolina« pravni osebi — Lovski družini Lož-Stari trg.

Priznanje Srebrni grb Občine Loška dolina se podeljuje ob jubilejih in pomembnih dosežkih organizacij ter posameznikov, ki s svojim dolgotrajnim, predanim in strokovnim delovanjem pomembno prispevajo k trajnostnemu razvoju, varstvu narave in ugledu občine. Lovska družina Lož-Stari trg v letu 2026 praznuje častitljivo 80-letnico neprekinjenega delovanja in organiziranega lovstva na območju Loške doline, zaradi česar si v celoti zasluži to visoko občinsko priznanje.

Korenine Lovske družine Lož-Stari trg segajo neposredno v leto 1946, ko sta bili po koncu druge svetovne vojne ustanovljeni samostojni lovski družini Lož in Podcerkev. Z namenom učinkovitejšega in bolj povezanega upravljanja z naravnimi viri ter lovskimi površinami sta se LD Podcerkev in LD Lož leta 1948 združili v enovito organizacijo. Od takrat naprej družina neprekinjeno opravlja svoje poslanstvo varovanja narave, skrbi za divjad in upravljanja z gozdnim prostorom.

Lovska družina Lož-Stari trg danes vzorno upravlja z 3.200 hektarji lovišča. Njeno primarno poslanstvo že dolgo ni le lov, temveč predvsem celostna skrb za naravno ravnovesje, prostoživeče živali ter ohranjanje avtohtone flore in favne. Lovke in lovci z vsakodnevnim delom na terenu, krmljenjem v neugodnih vremenskih razmerah, vzdrževanjem krmišč in kalužišč ter opazovanjem zdravstvenega stanja živali aktivno prispevajo k ohranjanju naravnih habitatov.

Izjemno pomembna je vloga družine pri ohranjanju tradicionalne kulturne krajine Loške doline. Člani družine z vzdrževanjem lovnih naprav, vzdrževanjem gozdnih jas in vzpostavljanjem krmnih njiv preprečujejo zaraščanje krajine. Z rednim in načrtnim odstrelom ter trajnostnim upravljanjem populacij divjadi aktivno preprečujejo nastanek prekomernih škod na kmetijskih in gozdnih zemljiščih. Posebno odgovorno nalogo opravljajo pri odlovu in odvračanju problematičnih medvedov v naseljih, s čimer neposredno zagotavljajo varnost občank in občanov ter premoženja. Pri tem družina vzorno in tvorno sodeluje z vsemi ostalimi ključnimi uporabniki prostora – s kmeti, gozdarji (Zavodom za gozdove RS), lastniki gozdov ter kmetijskimi in gozdarskimi organizacijami. S tem sodelovanjem gradijo mostove medsebojnega spoštovanja ter rešujejo izzive soobstoja človeka in narave.

Lovska družina Lož-Stari trg danes šteje 58 članov in članic. Izjemno razveseljiv je podatek, da se je povprečna starost članstva v zadnjih letih znatno zmanjšala in trenutno znaša 56 let. To priča o uspešnem prenosu znanja, vrednot in ljubezni do narave na mlajše generacije. Podelitev priznanja »Srebrni grb« je poklon tako številnim preteklim generacijam lovcev, ki so postavile trdne temelje društva, kot tudi mladim lovkam in lovcem, ki z novo energijo, sodobnimi pristopi in visoko etiko prevzemajo skrb za okolje, naravo in divjad v naši občini.

Zaradi 80-letnega neprekinjenega prispevka k varstvu narave, ohranjanju kulturne krajine, vzornemu medsektorskemu sodelovanju in promociji občine Loška dolina predlagatelji soglasno predlagamo, da občinski svet Občine Loška dolina obravnava in odobri podelitev priznanja »Srebrni grb Občine Loška dolina« Lovski družini Lož-Stari trg.

Člani občinskega sveta
Občine Loška dolina
Mag. Armida Bavec, Marko Gorše, mag. Tanja Ožbolt Košmrlj, Mateja Peček, Miha Sterle, Romana Zakrajšek, Matjaž Žnidaršič

BESEDILO
Martina Mulec, Marjetka Troha, Občina Loška dolina

V JESENSKIH MESECIH BO KROŽIŠČE V LOŠKI DOLINI OSVETLJENO V PODPORO BOLNIKOM Z RAZLIČNIMI VRSTAMI RAKA

Zakorakali smo v začetek septembra, ko so dnevi že opazno krajši in večeri postajajo vse daljši. Občina Loška dolina se je odločila, da bo v prihodnjih mesecih poskrbela za svetlobo s posebno razsvetlitvijo na krožišču. Občina se namreč pridružuje vseslovenskim in mednarodnim projektom ozaveščanja o težkih boleznih sodobnega časa. Z namensko spremembo osvetljave osrednjega krožišča bomo simbolično pospremili tri pomembne mesece boja proti raku ter izkazali trdno podporo vsem obolelim in njihovim svojcem. Vsaka barva, ki bo obsijala krožišče, nosi močno sporočilo in nas opominja na pomen solidarnosti, predvsem pa na ključno vlogo preventive in zgodnjega odkrivanja bolezni.

SEPTEMBER:
ZLATA BARVA ZA NAJMLAJŠE BORCE

September je svetovni mesec ozaveščanja o otroškem raku, zato je naše krožišče že razsvetljeno v zlati barvi. Zlata pentlja je simbol poguma najmlajših bolnikov, ki se soočajo z diagnozami, kot so levkemije, tumorji osrednjega živčevja in limfomi. Rak pri otrocih je redka, a izjemno kruta bolezen, ki globoko zareže v življenje celotne družine. Z zlato svetlobo želi občina sporočiti, da otroci niso sami ter da jim želimo vliti navdih za njihovo moč in pogum.

OKTOBER:
Z ROŽNATO BARVO ZA ZDRAVJE ŽENSK

Ko bo jesen zakorakala v mesec oktober, bo zlato svetlobo na krožišču zamenjala rožnata barva. Oktober je tradicionalno posvečen ozaveščanju o raku dojk, ki je najpogostejša oblika raka pri ženskah. Zgodnje odkrivanje s samopregledovanjem in rednimi zdravniškimi programi (kot je Dora) rešuje življenja. Rožnato krožišče bo opomnik za vse naše občanke, da naj si vzamejo čas zase in za svoje zdravje, hkrati pa poklon vsem, ki so to bitko že dobile ali pa jo še bijejo.

NOVEMBER:
MODRI NOVEMBER ZA ZDRAVJE MOŠKIH

Novembra, ko bodo dnevi še krajši, bo krožišče zažarelo v modri barvi. Ta barva simbolizira gibanje Movember, ki je posvečeno zdravju moških, zlasti ozaveščanju o raku prostate. To je najpogostejši rak pri moških v Sloveniji, ki v zgodnjih fazah pogosto ne kaže nobenih simptomov. Z modro svetlobo želimo premagati tabuje in spodbuditi naše očete, partnerje, brate in sinove k pravočasnemu obisku zdravnika.

Ko se boste v prihodnjih mesecih peljali skozi naše krožišče, naj vas svetloba ne le očara, ampak tudi opomni na to, kako dragoceno je zdravje ter kako pomembna sta solidarnost in podpora. S tem, ko Občina Loška dolina spreminja barve krožišča v času najkrajših dni, želi prinesti svetlobo upanja v srca tistih, ki preživljajo najtežje trenutke. Ozaveščanje je prvi korak k solidarnosti in premagovanju strahu.

Armida Bavec
• FOTO: OSEBNI ARHIV

Mag. *Armida Bavec,*
podžupanja in članica občinskega sveta

Pogled z občinskega okna: zakaj lokalna stabilnost ne prenese populizma?

Ob zaključku tega mandata, ko se poslavljam od vloge podžupanje in članice občinskega sveta, se neizogibno oziram nazaj na opravljeno delo, hkrati pa z določeno mero odgovornosti zrem v prihodnost. Delo v lokalni samoupravi mi je dalo neprecenljiv uvid v resnično delovanje družbe. Na občinski ravni namreč ni prostora za teoretične debate in visoko politiko; tukaj se vsak državni zakon, vsak proračunski rez in vsaka reforma nemudoma spremenijo v povsem oprijemljivo realnost na terenu, ki jo občutijo naši pridelovalci, obrtniki, mlade družine in starejši občani.

Zato z veliko zaskrbljenostjo spremljam ponovne državne razprave o radikalnem krčenju javnega sektorja pod všečnim sloganom »boja proti birokraciji«. Kot podžupanja, ki pozna vsak evro občinske blagajne, moram glasno opozoriti: naša občina ni osamljen otok. Ko se na državni ravni govori o uradnikih, se pri nas na terenu to prevede v vzgojiteljice v naših vrtcih, učitelje v šolah, zdravnike in medicinske sestre v zdravstvenem domu ter socialne oskrbovalke, ki obiskujejo starejše na domu. Če država te sisteme finančno ali kadrovsko izčrpa, bo račun na koncu plačala lokalna skupnost, torej prebivalci – skozi višje položnice za vrtec ali slabšo dostopnost nujnih storitev.

Najnovejši državni proračunski načrti sicer obljubljajo višja sredstva za občine in dvig povprečnin, vendar finančne prilive na papirju prehitro izniči realnost na terenu. Kaj občini pomagajo dodatna sredstva za projekte, če lokalne investicije nato mesece ali celo leta stojijo v birokratskih krčih državnih ministrstev, kjer zaradi neustrezne kadrovske strukture primanjkuje operativnih odločevalcev?

Še večji izziv, ki ga dnevno opažam v naši občini, pa je demografski krč. Na eni strani se soočamo s kroničnim pomanjkanjem kadra v dolgotrajni oskrbi in zdravstvu. Na drugi strani pa naši mladi, ki se jim tudi z občinskimi sredstvi trudimo zagotoviti boljšo prihodnost v domačem kraju, zaradi nekonkurenčnih pogojev odhajajo v večja mesta ali tujino. Državni poskusi reševanja te stiske z ugodnostmi, ki starejše krčevito zadržujejo na delovnih mestih daleč preko pogojev za upokojitev, so v popolnem logičnem protislovju z obljubami o krčenju sistema. Ta politika dvojnih sporočil zapira vrata prepotrebnemu generacijskemu pomlajevanju naših lokalnih institucij.

Lekcije iz preteklosti nas boleče učijo, da kratkovidni varčevalni ukrepi pustijo trajne rane tudi na tkivu lokalne skupnosti. Prave reforme se ne dosežejo z linearnimi rezi, ampak s poenostavitvijo predpisov, ki danes dušijo tako gospodarstvo kot občinsko upravo in druge institucije.

Vodenje občine zahteva modrost, stabilnost in ohranitev zgodovinskega spomina. Naslednji ekipi v občinskem svetu želim veliko preudarne pameti, saj bodo pritiski z državne ravni močni. Iskrena hvala vsem občankam in občanom za zaupanje v tem mandatu. Mogoče se srečamo tudi v prihodnje, lahko pa da tudi ne, saj je to v vaši presoji. Ponosna sem na vse, kar smo skupaj zgradili, predvsem pa na to, da smo v ospredje vedno postavljali človeka in stabilen razvoj našega skupnega doma.

BESEDILO IN FOTO
Mario Žnidaršič

NAŠA NOTRANJSKA PRAZNOVALA 12 LET DELOVANJA: V OSPREDJU DRUŽENJE, GLASBA IN ZABAVA ZA VSE GENERACIJE

Združenje aktivnih državljanov NaNo – Naša Notranjska, ki povezuje ljudi, živeče na Notranjskem, je letos obeležilo 12. obletnico delovanja. Jubilej so v soboto, 29. avgusta, proslavili v Loški dolini, kjer se je na parkirišču pred Gušt Barom zbralo več generacij obiskovalcev. Praznovanje je minilo v sproščenem vzdušju, ob glasbi, dobri hrani, pijači in prijetnem druženju.

Organizatorji NaNo – Naša Notranjska so obletnico zasnovali nekoliko drugače od običajne prireditve. Namesto govorov in uradnega programa so v ospredje postavili druženje, dobro voljo ter aktivnosti, namenjene obiskovalcem vseh starosti.

Za glasbeno spremljavo je skozi popoldne in večer skrbel DJ Vuki, ki je poskrbel za živahno vzdušje. Obiskovalci so se lahko okrepčali z različnimi kulinaričnimi dobrotami, med katerimi so bili burgerji, sveže pečene pice in sladoled Mali knez, na voljo pa je bila tudi hladna pijača.

Poseben del programa je bil namenjen najmlajšim. Ekipa Neverland je zanje pripravila napihljiv grad, različne igre, poslikavo obraza in animacijo. Otroci so se lahko brezskrbno zabavali, medtem ko so odrasli uživali v glasbi, pogovorih in druženju.

OBLETNICA KOT PRILOŽNOST ZA POVEZOVANJE

Dvanajsta obletnica NaNo – Naša Notranjska ni bila zgolj praznovanje obletnice, temveč tudi priložnost za srečanje članov, podpornikov in drugih prebivalcev Loške doline ter širše Notranjske. Združenje aktivnih državljanov s svojim delovanjem povezuje ljudi, ki živijo v tej regiji, praznovanje pa je pokazalo, kako pomembni so medsebojni stiki, sodelovanje in občutek pripadnosti lokalnemu okolju.

Dogodek je minil brez formalnosti, v znamenju dobre volje, glasbe in medgeneracijskega druženja. Obiskovalci so lahko skupaj preživeli prijetno soboto, najmlajši pa so uživali v posebej zanje pripravljenih dejavnostih.

NaNo – Naša Notranjska je tako svojo 12. obletnico zaznamovala na preprost, a prijeten način ter znova poudarila pomen povezovanja ljudi, ki živijo na Notranjskem.

Stanko Grl
USODA

Usoda spremlja nas od rojstva,
kaj počel boš, kaj storíl?
To nas spremlja vse življenje,
kaj si zdaj in kaj si bil?

Daj usoda prizanesi,
naj življenje gre brez tebe.
Veš bojim se kaj me čaka,
ker sem vsega dal ti sebe.

Brez usode kaj me čaka,
le kam dal bom srce svoje?
Čas beži, le kaj odnaša,
mar kradel mi bo srce moje?

Brez usode ni življenja,
zapisana je naša pot.
Kamorkoli se ozremo,
usoda spremlja nas povsod.

Mateja Šoštarič

To je Lili

• FOTO: LILI POJE

Že ob odprtju vrat me je pričakal Liliin topel nasmeh in iskren objem. Hm..., dve Igovki.

Lili je iz Iga vasi na Babno Polje pripeljala ljubezen. Z Dejanom sta si ustvarila družino, v kateri odraščata dva čudovita otroka, Luka in Anja. Oba sta pridna, delavna in željna novih znanj. Dejana pa tako ali tako vsi dobro poznate.

Lili je po končani frizerski šoli nekaj časa delala v svojem poklicu, nato pa se za več kot dvajset let zaposlila v Kovinoplastiki Lož. A globoko v sebi je ves čas čutila, da jo življenje kliče še nekam drugam. Želela si je novih znanj, osebne rasti in predvsem priložnosti, da bi lahko s svojim delom pomagala ljudem. Ko se je odločila za nov korak, so se ji odprle nove poti. Opravila je tečaj masaže, se vpisala na izobraževanje za vzgojo predšolskih otrok, danes pa dela v osebni asistenci, kjer lahko svojo srčnost in občutek za sočloveka uresničuje vsak dan.

Njena ljubezen do glasbe se je začela že v otroštvu. Čeprav ni bila sprejeta v glasbeno šolo klavirja, se želji po tem inštrumentu ni odpovedala. S sestrično je po pouku zahajala v igovsko šolo, kjer se je igranja učila sama. Pozneje je za rojstni dan dobila sintisajzer, poprijela pa je tudi za druge instrumente. Njena vztrajnost in ljubezen do glasbe danes dobivata posebno mesto tudi v Babnem Polju, kjer je vodja zbora in igra orgle pri Mešanem pevskem zboru Sveti Nikolaj. Ob tem je ustanovila še otroški pevski zborček Nikoljački, v katerem trenutno prepeva osem deklic. Svoje veselje do glasbe tako prenaša tudi na mlajše generacije.

Pomembno mesto v njenem življenju imajo otroci, urejanje okolice hiše, narava, kolesarjenje, smučanje, morje in vera v Boga. Je članica molitveno-slavilne skupine Prenove v Duhu,

kjer prepeva v družinski glasbeni skupini svoje prijateljice Jasne Kobal. Ob vsem tem pa vztrajno uresničuje še eno svojo željo – zaključuje izobraževanje za vzgojiteljico predšolskih otrok. Njena velika želja je, da bi se nekoč zaposlila tudi na tem področju.

Ko poslušaš Lili, hitro začutiš, da je človek, ki rad daje. Ne zato, ker bi pričakovala kaj v zameno, temveč zato, ker je to preprosto del nje. Iz nje veje pozitivna energija, njena prijaznost pa se skriva v nasmehu, objemu, spodbudni besedi in pripravljenosti prisluhniti. Ob vsem, kar počne in kar še želi doseči, ji največ pomenita družina in zavedanje, da ima ob sebi ljudi, ki jo podpirajo.

Lili nas s svojo življenjsko potjo spominja, da za nove začetke nikoli ni prepozno in da človek raste tudi takrat, ko svoje znanje, čas in ljubezen podarja drugim. Včasih so prav najbolj nežni ljudje tisti, ki s svojo toplino pustijo najgloblji pečat.

BESEDILO
Edo Šega

KITAJSKI RAZISKOVALCI INŠTITUTA ZA KRAŠKO GEOLOGIJO NA IZVIRU OBRHA

Med 9. in 17. septembrom je Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU gostil na slovenskem krasu 12 raziskovalcev s kitajskega Inštituta za kraško geologijo iz Guilina (provinca Guangxi). Vodila jih je Luo Qukan, raziskovalna profesorica oz. generalna sekretarka Mednarodnega raziskovalnega centra za Kras pri UNESCO.

Na začetku obiska so se udeležili mednarodne znanstvene konference in osrednje slovesnosti v Postojnski jami, ki sta bili posvečeni obeležju in nasploh prvemu praznovanju mednarodnega dne jam in krasa. Drugi del obiska je bil namenjen terenskemu delu po Notranjskem krasu z namenom iskanja potencialnih lokacij za zvezne meritve kakovosti vode in ugotavljanju morebitnih vplivov človekovih aktivnosti v zaledju teh izvirov.

V sklopu terenskega dela so obiskali izvire v Pivški kotlini, na Planinskem polju, Cerkniškem jezeru in naši Loški dolini. Tu so posebno pozornost posvetili izviru Velikega Obrha v Žagi pod Racno goro, ki je zelo pomemben vir pitne vode in ki po informaciji Eda iz Žage že ima vzpostavljeno redno spremljanje kakovosti vode.

Po podrobnem opisu zgodovine rabe tega izvira vse od leta 1640, ki ga je predstavil Edvard Šega, je Veliki Obrh vzbudil pozornost za dodatne meritve tako pri kitajskih raziskovalcih kot tudi pri projektnih partnerjih z Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU. Oboji so menili, da bi si izvir zaradi svoje pomembnosti in ranljivosti zaslužil bolj redno urejanje okolice in čiščenje usedlin v zajetju.

Natančna odločitev o spremljanju izvirov ob koncu obiska še ni bila sprejeta, saj je odvisna od razpoložljivih finančnih virov ter zahtevnosti vzpostavitve in vzdrževanja merilnih mest na posameznih lokacijah.

Vsekakor pa bi bilo v merilno mrežo zanimivo vključiti izvire Velikega Obrha in nižjevodno ležečih Malnov, ki predstavljajo zelo pomembne vodne vire na širšem območju Notranjske.

Skupino znanstvenikov je spremljal oz. vodil dr. Matej Blatnik, znanstveni sodelavec Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU.

Andreja Buh, Danica Petrovič

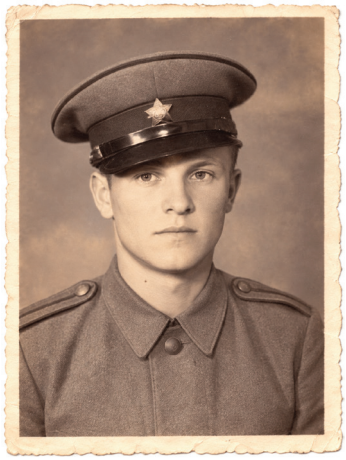
Sto let Babnopoljca Antona Mestnika

• FOTO: OSEBNI ARHIV

Babno Polje se je v svežem jutru kopalo v soncu. Med mogočnimi smrekami na pobočjih, ki objemajo prostrano polje, so že rdele bukve, breze so žarele kot staro zlato, na zelenih pašnikih, ki so si krepko opomogli od poletne suše, pa se je spokojno pasla živina. Mir. Ljudi ni bilo videti. Odkar so izgubili trgovino in edini bife, priljubljen daleč naokoli, se držijo doma. Iz dimnika hiše Antona Mestnika se vije bel, prosojen dim, on pa naju pričaka sveže obrit in dobrovoljen za mizo v topli kuhinji. Ko je vstal, je zakuril, kot vsak dan v dolgih mesecih, ko prevzame oblast znameniti babnopoljski mraz.

Svoj stoti rojstni dan je praznoval 15. oktobra, obiskali pa sva ga malo prej, v začetku meseca. Njegovi sorodniki in prijatelji so že pripravljali slavje, slavljenec pa nama je rekel, kot da bi

• Anton v Beogradu, 10. aprila 1948

• Mestnikova hiša v snegu, 10. marca 1976

bil malo v skrbeh, ki po njegovi vijugavi življenjski poti gotovo ne morejo biti prehude, da se ga kar malo boji.

TEŽKO BI VAM KDO VERJEL, DA STE NA PRAGU STOLETNICE. VIDETI STE VELIKO MLAJŠI IN ZELO ČILI.
Ah, to je bolj slika (smeh), drugače pa sem kot veha, brez kondicije.

KAKO SE PO NAVADI ZAČNE VAŠ DAN?
Vstanem ob sedmih, se obrijem, ko je mrzlo, zakurim v štedilniku, si pripravim zajtrk in potem preberem kak časopis, poslušam radio, gledam televizijo. Živim sam, žena Ivana je v domu v Loškem Potoku, ker sama ne more več poskrbeti zase, jaz pa tudi ne za oba.

Potem grem okoli hiše … Kuker ne bom gibou, bom utrdil.

ČE SKOČIMO DALEČ NAZAJ, KAKO JE BILO NA BABNEM POLJU, KO STE BILI OTROK?
Slabo. Takrat je bila Kraljevina Jugoslavija. Ničesar ni bilo, ciganija. Leta 1942 pa je bilo še tisto nič uničeno. Italijani so požgali vse hiše do tal, tudi našo. Mene so odpeljali v taborišče. Najprej na Rab, potem v Renicci v srednji Italiji, od tam so me poslali v Dachau, nazadnje pa še v veliko nemško taborišče blizu češke meje Flossenbürg.

NAM, KI TEGA NISMO IZKUSILI, JE TRPLJENJE TABORIŠČNIKOV NEPREDSTAVLJIVO. POVSOD JE BILO HUDO, KJE PA VAM JE BILO NAJTEŽJE?
Najtežje je bilo v Flossenbürgu. Tam smo morali delati v kamnolomu, lačni in prezebli. Nosili smo lesene cokle, zima pa je bila takšna kot pri nas v Babnem Polju.

KAKO SE JE KONČALA VAŠA TABORIŠČNA KALVARIJA IN KAKO STE PRIŠLI DOMOV?
Marca leta 1945 so ameriški zavezniki začeli napadati taborišče. Nemci so nas poslali nasproti fronti. Hodili smo štiri dni, kot kanonfuter, veliko so jih med potjo postrelili. Potem pa nas je zajela ameriška vojska in ostali smo v Nemčiji, da smo malo prišli k sebi. Bili smo živi mrliči. Pa sem se v neki hiši, kjer so Nemci pustili vse, ko so bežali, preveč najedel in hudo zbolel. Šel sem do ameriškega zdravnika, ki mi je naročil, da teden dni ne smem ničesar jesti. Čez nekaj časa smo se potem peš odpravili do Salzburga.

SAJ TO JE SKORAJ 300 KILOMETROV!
Ja, vsak dan smo prehodili 20 kilometrov. Ko smo prišli, pa smo čakali na transport za Slovenijo.

KAKO DOLGO STE MORALI ČAKATI?
Čakali smo mesec dni, bivali pa smo v zbirnem taborišču. Američani so nam dajali hrano. Nismo imeli nobenega stika z domačimi.

SO DOMA SPLOH VEDELI, DA STE ŽIVI IN DA SE VRAČATE DOMOV?
Ne, nismo mogli pošiljati pisem, da bi doma vedeli, kje smo in kako. Šele ko so popravili progo čez Koroško, smo se z vlakom odpeljali na Jesenice. Potem pa s tovornim vlakom do Ljubljane. Strojevodja nam je tam rekel, da se lahko odločimo, ali gremo do sorodnikov v Ljubljani – če jih imamo – ali naprej do Rakeka. Seveda sem šel do Rakeka, od tam pa peš v Babno Polje.

PO VSEM TEM ŠE PEŠAČENJE DO DOMA. KAKO DOLGO SE JE VLEKLA TA POT?
V enem dnevu sem prišel.

KAJ PA VAS JE ČAKALO DOMA?
Podrtija. Takšna, kot jih danes vidimo v Gazi. Starši so bili zaprti v Gonarsu, mama se po koncu vojne vrnila in živela v nekem skednju tu, v Babnem Polju.
Hišo, v kateri smo zdaj, smo naredili po vojni. Zdaj je pa že ta stara, treba bi jo bilo podreti in na novo postaviti.

KAKO STE SE LOTILI OBNOVE?
Po vojni se je vse delalo udarniško. Pomagali smo drug drugemu, pa je šlo, čeprav počasi. Zelo težko je bilo z gradbenim materialom. Nekaj so ga pripeljali iz pošiljk, ki so bile namenjene za obnovo, zanj so se borili vsi po vrsti. Železo smo pobirali po italijanskih kavernah, ki so ostale iz časov Rapalske meje. Za preklade smo uporabljali zvite železne palice iz ograje, ki je delila mejo, in te pregrade še danes najdeš v kakih starih hišah. Tudi mojstrov ni bilo, kolikor si naredil, si naredil sam.

PRED VOJNO STE HODILI V OSNOVNO ŠOLO. KJE PA JE BILA?
V Babnem Polju. Takrat nas je bilo dvajset, trideset otrok. Imel sem dve sestri in brata, vsi so bili mlajši. Sestri sta že pokojni, brat pa živi na Dunaju, tja je šel takoj po drugi vojni. Trenutno je na berglah, tako se zadnjih deset let ne vidiva več, ker ne more voziti avtomobila. Napisal mi je: »Avto hoče šoferja ...«, pa so se njegovi obiski tu končali.

• Anton s sestrama na Bledu, 1998

KO SE JE VOJNA KONČALA, JE NAJHUJŠE MINILO, AMPAK ZAČETI JE BILO TREBA IZ NIČ. ČESA STE SE LOTILI, STE IMELI KMETIJO?
Malo kmetije je bilo, pa nekaj malega gozda. Vedno smo imeli živino, krave in konja. Konja sem potreboval za vleko lesa iz gozda. Takrat še ni bilo traktorjev. Delal sem tudi v gozdu. V gozdu smo delali tudi po cel mesec. Bivali smo v barakah, ki smo jih večinoma naredili sami. Leta 1960 pa je gozdno gospodarstvo začelo postavljati prve barake, v Leskovi dolini. Mi smo bili takrat zaposleni pri Gozdnem gospodarstvu Postojna.

JE BILO VAŠE DELO SEZONSKO?
Če je vreme dopuščalo, smo delali skozi celo leto. Le če je bilo snega več kot pol metra, smo ostali doma. Vse smo delali na roke. S sekirami in žagami – amerikankami oziroma kordunkami, kot so jim rekli delavci s hrvaške strani. Kuhali smo si sami, kar na prostem. Malo krompirja, makarone, pa kakšno suho meso smo prinesli od doma. Večina je doma imela kakšno žival, tudi prašiča, pa smo sušili meso.

NAJBRŽ STE LOVILI TUDI POLHE?
Seveda smo jih lovili in pekli ali pa kuhali golaž. V skupini nas je bilo okoli 12, večinoma vsi iz Babnega Polja. Tam sem delal okoli deset let, ko so odprli obrat Kovinoplastika Lož, pa sem se zaposlil tam. Pa sem se po nekem času premislil in šel za natakarja v zadružno gostilno v Babnem Polju. Po šestih letih sem se vrnil v Kovinoplastiko Lož, kjer sem delal kot skladiščnik do upokojitve.

V KATERO SLUŽBO STE NAJRAJE HODILI?
Najbolj sem bil zadovoljen v Kovinoplastiki. Tam je bila zelo dobra malica, kot kosilo, pa red je bil. Ko sem se upokojil, so mi rekli: »Zdaj ti bo pa dolgčas.« »Ja«, sem rekel, »edino po malici«. Tudi takrat so nekateri kritizirali malico, pa sem rekel: »Kaj pa ti doma ješ? Zame je to Amerika, boljše ne more biti.«
Spomnim se Matjonove mame, ki je veljala za zelo dobro kuharico. Pa še Tone Hace je bil takrat v kuhinji. Hace je bil nasilnež, nesramen, tudi do sodelavcev, veliko si je dovolil, ker ga je brat ščitil. Matevž Hace je bil takrat

• Družina ob 80-letnici mame Ivane, februarja 2012

• Z lovskim prijateljem iz avstrijske Koroške ob Antonovi 90-letnici

zelo pomemben funkcionar na republiškem nivoju.

DO SLUŽBE STE IMELI KAR DALEČ. KAKO STE HODILI V LOŽ, STE IMELI AVTO?

Ne, z avtobusom. Skupaj z delavci iz Prezida nas je bilo za poln avtobus, še stali smo. Se je pa zgodilo, da avtobus zaradi snega ni mogel peljati, pa smo ostali doma.
Ob »šihtu« pa smo seveda imeli tudi nekaj zemlje, zelenjavo zase smo pridelali doma. V tovarni je bila majhna plača, tudi trgovine so bile slabo založene. Pa smo vsaj imeli trgovino, zdaj smo pa brez nje, tudi gostilne nimamo, nič ... V Babnem Polju ni bilo še nikoli tako slabo, kot je zdaj.

ANTON, VI STE NAJBOLJ ZNANI PO TEM, DA STE NAJSTAREJŠI LOVEC, PA NE SAMO V VAŠI BABNOPOLJSKI DRUŽINI, AMPAK DALEČ NAOKOLI.

Drži, sem najstarejši. V Lovsko družino Babno polje sem se včlanil leta 1953 in sem še danes njihov častni član. Vedno sem imel veselje do narave, rad sem hodil po gozdu. Že pri štirinajstih letih sem hodil kot gonič na lovske pogone. Zakupnik lova je bil takrat Karel Kovač iz Starega trga. Kovač je bil zelo pošten do nas, dal nam je po 20 dinarjev (to je bilo takrat približno za eno srajco), pa še malico smo dobili. Zato sem komaj čakal, da je prišla nedelja in sem šel na lov.
Veliko sem hodil na lov, na začetku smo tudi veliko odkupovali divjačino za lastne potrebe in tako izboljšali domači jedilnik. Je pa divjadi danes več, kot je je bilo v mojih mladih letih. Tudi zaradi divjih lovcev, ki jih je bilo takrat veliko.

KAJ PA JE VAŠA NAJBOLJŠA TROFEJA?

Jelen, dvanajsterak.

STE SI TEŽKO PRIVOŠČILI PUŠKO, SO BILE DRAGE?

Drage, kupil sem eno staro puško, mavzer, ki jo imam še danes, za spomin. Kasneje pa sem kupil še češko bokarco.

ČE STE BILI TOLIKO V GOZDU, STE IMELI GOTOVO TUDI KAKŠNE PRIGODE Z MEDVEDI.

Joj, ogromno. Enkrat sem šel, kot mi rečemo, v Telebačnik. Kosil sem, potem pa sem se odločil, da grem klicat srnjaka. Izbral sem si visoko skalo, se postavil za njo in začel piskati. Pa je nekaj šumelo pod mano – medved je ležal pod skalo. Dvignil se je na zadnje noge, jaz pa sem stal čisto pri miru in držal puško. Če se bo premaknil, sem pomislil, bom pa streljal. Pa se je medved obrnil in odšel. Na srečo je bil samec, če bi bila medvedka z mladiči, me verjetno ne bi bilo več tu. Takrat me je bilo prvič res strah, saj nisem vedel, kaj bo naredil.
Dokler sem hodil v gozd, sem tudi kasneje vsako leto srečal medveda.

V gozdu sem tudi rad nabiral gobe, predvsem jurčke, te imam najraje. Pa spomladi prusnice. A žena gob ni marala, rekla je, naj si jih kar sam skuham. Ko sem jih očistil in zrezal, pa jih je vendar naredila.

KO STE BILI ŠE OTROK, JE BILO HRANE DOVOLJ?

Ne. Jedli smo koruzne žgance in krompir, pa kavro in zelje. Smo pa vedno zredili tudi prašička, da so bili ocvirki. Meso smo posušili, saj ni bilo skrinj. Suho meso smo dajali v pepel, da ni mrčes prišel do njega. To je bil naš zmrzovalnik.

PA JE BILO DOBRO ZDRŽAL?

Seveda se je včasih zgodilo, da je bilo pretoplo in smo v mesu našli črve, pa je šlo vse proč.

KAJ PA DANES NAJRAJE JESTE?

Zelenjavo imam zelo rad. Ali kuhano ali surovo, mineštre ... mesa pa nimam preveč rad. Za zajtrk si

naredim belo kavo, kruh, margarino, zelo rad imam tudi sardine v konzervi. Še raje pa imam prave ribe, včasih je sin prinesel postrvi iz Vrhnike, pa jih je žena pripravila. Tudi divjačino sem imel vedno rad, najljubši mi je bil golaž.

KOT LOVEC STE IMELI IN NAJBRŽ ŠE IMATE VELIKO PRIJATELJEV IZ VSEH KONCEV SLOVENIJE.

Največ smo se seveda družili s sosednjimi lovci, pred leti pa smo se pobratili z lovsko družino iz Goriških brd. Njihovi lovci še danes hodijo v Babno Polje na lov, pa tudi mene radi obiščejo. In Babno polje jim je zelo všeč. Lepa narava, pravijo. Tudi domači kolegi pridejo, a so mladi in nimajo časa. Janko Škrlj je bil stalno pri meni, bila sva velika prijatelja, pa sem ga izgubil.

VREME SE JE OD VAŠE MLADOSTI SPREMENILO TUDI NA MRZLEM BABNEM POLJU. KAKO PA VI VIDITE PODNEBNE SPREMEMBE?

Zime so postale mile. Narava se je precej spremenila. Včasih je decembra zapadlo meter snega, ki je držal do maja.

ANTON, JE STO LET TRAJALO DOLGO ALI JE HITRO MINILO?

Dolgo se je vleklo in prehitro je minilo (smeh). Zdaj so dnevi dolgi, časa je preveč. Sploh, ker me noge ne ubogajo in ne morem veliko hoditi.

NAM ZAUPATE ŠE NASVET, KI GA VSI PRIČAKUJEJO OD STOLETNIKA – KAKO ŽIVETI, DA DOČAKAŠ STO LET?

Paziti je treba nase. Pravilno jesti, se veliko gibati in skrbeti za dobre medčloveške odnose. To danes manjka. Povsod je eno samo kreganje, od zgoraj navzdol. Preživel sem pet režimov, zdaj pa sem najraje tiho.

Jane Weber, tajnik LD Babno Polje

Babnopoljski lovci pripravili praznovanje za Antona Mestnika

Anton Mestnik je rad v družbi lovcev. Naš član je od davnega leta 1954. Stojijo od leve: Danilo Štekar, Tomaž Mlakar, Mark Mlakar, Suvad Okić, Janez Antončič, Miha Sterle, Bojan Mlakar, Pero Ilić, Franci Knaus, Borislav Vesel, Rajko Troha, Dragan Vasiljević, Marko Žagar. Sedijo od leve: Ivan Poje, Srečko Troha, Alojz Štekar in stoletnik Anton Mestnik – Zvone.

• FOTO: JANE WEBER

V lovski družini Babno Polje veliko pozornosti posvečamo jubilantom. To je v navadi v malone vseh lovskih družinah po Sloveniji, saj je lovsko udejstvovanje vezano na letni ciklus, letne čase in raznorazne obletnice. Ponekod imajo spominske love, na katerih se spomnijo pokojnih članov, v LD Babno Polje pa se vsako leto spomnimo na še žive člane, ki v določenem letu praznujejo okroglice. Če je lovec še dejaven, pripravimo posebni lov; če ni, pa drugačno praznovanje.

Letos smo imeli posebno čast, da smo lahko v sodelovanju s sorodniki pripravili praznik za Antona Mestnika – Zvoneta. Dobili smo se že v sredo, 14.10.2026, in pred Mestnikovo hišo v Babnem Polju postavili priložnostni mlaj za Zvonetov 100. rojstni dan, dan pozneje, ko je dejansko padla stoletnica, pa smo se zbrali v Blaževi sobi v novem lovskem domu na Farjovci. Jedro prireditve sta bila prava mala koncerta Notranjskih rogistov in Lovskega pevskega zbora Martin Krpan, pred osrednjimi glasbenimi vložki pa so se zvrstili tudi govorci, ki so uradno Zvonetu čestitali ob visokem jubileju. Besedo je najprej imel starešina LD Babno Polje – Bojan Mlakar, sledili pa so mu še Anton Mohorič iz ZZB NOB, župan Matjaž Antončič, Antun Arh iz sosednjega hrvaškega lovskega društva LD Tetrijeb Čabar, Janez Troha iz vaškega odbora, sklepno besedo pa je imel predsednik Lovske zveze Slovenije Alojz Kovšca, ki je pokazal, da ga zanima tudi dogajanje v obmejnih društvih.

Prireditve, ki jo je posnela televizija Oron TV, se je udeležilo veliko domačih lovcev, lovcev iz Sabotina, s katerimi že desetletja prijateljujemo, in lovcev iz drugih krajev, prišlo pa je tudi kar nekaj Zvonetovih sovaščanov, članov Društva upokojencev in drugih prijateljev, zato prireditev ni bila zgolj lovska. Slavljencu smo zaželeli veliko zdravja in lepih trenutkov v družbi sorodnikov.

Karmen Bajec, akad. slik. mag. um.

Guillaume Froger, mojster kiparstva: »Favna mirabilis«

levo: Grand Tétras, divji petelin.
• FOTO: ANNE-MARIE LOUVET

spodaj: Baza gotskega stebra iz začetkov avtorjevega delovanja.
• FOTO: GUILLAUME FROGER

V Sloveniji živeči kipar Guillaume Froger [Gijóm Frožé] se je s prvo samostojno razstavo v Sloveniji predstavil leta 2025 v Galeriji Krpan v Cerknici, letos pa se predstavlja v Gradu Snežnik, kjer z razstavo kamnitih skulptur nadaljuje svoje raziskovanje sodobnega naturalizma.

TRANSFORMATIVNA LASTNOST NARAVE

Začetki avtorjevega delovanja izhajajo iz kamnoseške obrti in izdelovanja klasičnih arhitekturnih elementov, nakar je to pot zapustil ter se posvetil fini ornamentalni plastiki na zgodovinskih spomenikih. To znanje je pridobival v različnih mestih v Franciji in tujini ter ga dopolnil z akademskim figuralnim kiparstvom, ki ga je nazadnje pripeljalo v Slovenijo.

Pomembno izhodišče njegovega ustvarjalnega razvoja je bilo raziskovanje realističnih podob antičnega sveta – od floralnih motivov in sestavljenih mitoloških živali do bajeslovnih bitij in arhitekturnih elementov antičnih stebrov. S tem je pridobil trdne temelje za nadaljnje razvijanje kiparskega izraza. V nadaljevanju se je vse bolj obračal k naravi kot nenehnemu viru navdiha ter v svoje delo vnašal sodobnejše pristope redukcije in stilizacije. Na ta način je postopoma oblikoval sodoben pogled na živalske motive, pri katerem se realistično izhodišče prepleta s subtilno in reducirano oblikovno govorico.

Avtorjevo delo na začetku kliče po vprašanju: Kaj pravzaprav umetniku pomeni narava? Navadno je to prostor odmika, namenjen ustvarjanju, ki ponuja prepotrebni mir. Funkcija gozda in rastlin predvsem transformira, preobrazi zrak na fizični ravni. Poznano je namreč, da na kemijski ravni obstajajo hlapne organske spojine, ki jih drevesa in druge rastline sproščajo v zrak kot del svoje naravne obrambe pred mikroorganizmi, žuželkami in drugimi škodljivci. Imenujemo jih fitoncidi (angl. phytoncides). Ob vstopu v gozd občutek sprostitve ni samo posledica fitoncidov ampak tudi kombinacija vonjev rastlin, hladnejšega in bolj vlažnega zraka, manj hrupa in več naravnih zvokov, prijetne svetlobe in zelenih barv. Vse to vpliva na naše zaznavanje in prispeva k občutku umirjenosti. Zelena barva zaradi svoje lege v srednjem delu vidnega spektra in načina, kako jo zaznava človeški vidni sistem, pogosto učinkuje vizualno umirjajoče. Obkroženost z zelenjem zmanjšuje intenzivnost vizualnih dražljajev urbanega okolja ter ustvarja občutek vizualne kontinuitete in povezanosti z naravnim prostorom in s samim sabo.

Posledice izpostavljenosti naravi so vidne tudi na psihološki ravni, saj lahko vplivajo na zmanjšanje stresa in na delovanje imunskega sistema. Razsežnost dotika narave seže vse do

prepoznavanja vrednote uravnoteženosti, ekvilibrija, kot mu pravijo filozofi, ali estetike lepega, dobrega, koristnega, ki je navsezadnje eno od temeljnih načel antičnega sveta.

Podoben vizualno zanimiv pojav, ki ga pogosto zasledimo v naravi, likovniki prepoznavamo tudi v matematični geometriji, in sicer v dveh oblikah. Prva je zlati rez – ugodno razmerje, ki ga označujemo z grško črko fi (φ) in ga matematično opišemo z razmerjem $\varphi = (a + b) / a = a / b$. Druga oblika so fraktali, pri katerih se podobni vzorci ponavljajo na različnih merilih in ohranjajo sorodno strukturo. Kot primer lahko vzamemo veje drevesa: velika veja se razveja na podoben način kot manjša veja.

Ob vizualnih dražljajih, ki vsakodnevno zaposlujejo naš vid, se srečujemo z življenja polnimi premiki tekstur, oblik in barv. Pri tem nam sledovi analognih učinkov narave – naj bo to zgolj premikanje drevesa, katerega veje zaplapolajo v vetru – pomagajo pri vzdrževanju pozornosti in počitku možganov. Za razliko od digitalnih rešitev za zdaj nobena strojna naprava tega ne omogoča na povsem enak način.

Tu postane povezava med definicijo umetniškega dela in naravo očitna: v naravi se pojavljajo napake, ki so del sistema in se kažejo kot sestavni del popolnosti oblike. Brez njih narava ne bi bila to, kar je. Enako je pri umetniških delih, po katerih se zgleduje Froger. če bi do potankosti kopiral doseženo likovno obliko, bi jo samo ponavljal, tako pa se je odločil ravnati drugače.

Izza drevesa, ki ga opisujemo, je potegnil na plan skrito posebnost, zaradi katere je njegovo drevo unikatno in ki verjetno nosi tudi skrite nepravilnosti, razvidne ob sprehodu po površini njegovih del. Prav te nepravilnosti oziroma svobodne poti, po katerih se nekaj lahko uresniči kot unikatno, so del njegove posebnosti. Izza dreves so tako pokukale živali, ki jih najdemo v slovenskih gozdovih. Nosijo strukturo masivne forme živalskega telesa, pri tem pa ohranjajo delikatnost ovalnih zaključnih oblik.

OBLIKA KOT KIPARSKA POKRAJINA

Divjost in neokrnjenost sveta je včasih sinonim za odkrivanje še nepoznanega terena, na katerem se znajdemo sami v boju za preživetje. Iznajdba prvinske oblike, ki učinkuje novo in še ne videno, je nenehen proces na poti do nove likovne stvaritve. Skozi veščine, ki jih je avtor pridobil z izobrazbo in dolgoletnim delom, dokazuje, da nenehno raziskovanje v dvajsetletni karieri vrača sadove, ko postopoma razvija lasten likovni jezik, po katerem je prepoznaven.

Njegov zaščitni znak je postalo reduciranje oblik v geometrijsko poenostavljene podobe značilnih živali Slovenije, kot so ovca, medved, divji petelin in človeška ribica. Površina Frogerjevih kipov razkriva drugo plat zgodbe, povsem nasprotno oziroma kontrastno premišljenim, oblim formami teles, ki učinkujejo stabilno in nepremično. Tekstura kipov je po večini površine, razen na posebej odmerjenih mestih, kjer je zglajena, razbrazdana v neobremenjenih linijah, ki spominjajo na sled pluga po preoranem hribu.

Ob pogledu na izdelane volumne iz druge perspektive se razkrije nenavadna izkušnja pokrajine, ki vodi od ptičje do žabje perspektive in pri tem ustvarja občutek, da ne vemo natančno, kje se začne in kje konča. Iluzija nedokončanosti potovanja po površini kipa nam daje možnost, da se sprehajamo okoli njega vedno znova, in njegov začetek ugotavljamo v zanki opazovanega z ene ali druge strani. Asociacija na Möbiusov trak nas prestavi v orientacijo, ki govori o neorientabilnosti – o površini, pri kateri glavne usmerjenosti ni mogoče določiti enoznačno, saj se ta nenehno spreminja. Na tak način se obdelava kipov kaže simbolno, podobno kot Möbiusov trak, kot ideja neskončnosti, povezanosti ali cikličnosti.

V povezavi z naravo se je vredno vprašati: Kaj sproža proces opazovanja narave ali opazovanja umetniškega dela? Že samo izhod v naravo vrača utrujenemu pogledu nove podobe. Tako kot je pot mojstra kiparja obdana z vedno novimi izzivi, se ta spogleduje z izvirnostjo umetniškega motiva, zanj značilno abstrahirano gesto. Pri tem, ko izhaja iz masivne forme živalskega telesa, nam nehote ponuja odgovor na vprašanje iznajdbe nove kreacije. Tako kot narava ustvarja vedno nove oblike življenja, se umetnost navdihuje iz njenega vodnjaka, se iz njega uči, z njim napolnjuje naše okolje s poustvaritvami in včasih tudi z redkimi, novimi in izvirnimi oblikami.

Ovalne prvine oblik z navidezno nedokončanostjo spremljajo avtorja v sodobnih pristopih, pri katerih se na mesto strogo realističnih motivov obrača k moderni verziji upodabljanja narave. Skozi proces izdelave nam daje vedeti, da tudi sami nikoli nismo isti, kot na začetku opazovanja okolja, naj bo to naš izhod na sprehod ali obisk omenjene razstave.

Postavitev razstave z naslovom »FAVNA MIRABILIS« ali »Čudežni svet živali« bo na ogled v razstavnih prostorih Gradu Snežnik od 7. oktobra do 8. novembra 2026.

Odpiralni čas v oktobru:
- **od torka do petka: od 11.00 do 15.00;**
- **sobota in nedelja: od 10.00 do 16.00.**

V novembru:
- **od torka do nedelje: od 11.00 do 15.00.**

Viri:
• Boris P. Tokin, Phytoncide, www.en.wikipedia.org
• Möbiusov trak, www.sl.wikipedia.org

BESEDILO
Anđelka Pogorilić, KJUC

JESEN V PESMIH MARIČKE ŽNIDARŠIČ: PESNIŠKO SREČANJE V KNJIŽNICI

• FOTO: MARIO ŽNIDARŠIČ

Ob 40. obletnici smrti notranjske pesnice Maričke Žnidaršič je 23. septembra v knjižnici potekalo literarno druženje, posvečeno njenemu pesniškemu ustvarjanju. Rdeča nit programa so bile jesenske pesmi, ki razkrivajo pesničino povezanost z domačo Notranjsko. Program je povezovala in vodila knjižničarka Anđelka Pogorilić, ki je predstavila pesničino ustvarjalno pot in literarno zapuščino.

Marička Žnidaršič, rojena v Starem trgu pri Ložu, je v svojih delih pogosto upodabljala domačo pokrajino – hiše, polja, gmajne in gozdove, brinje in borovce ter Snežnik in Javornike. Njena poezija pa presega opise narave. V njej se prepletajo ljubezen do domače zemlje, osebna doživetja, spomini na vojno, žalost, samota, hrepenenje in minljivost. Svoje pesmi je objavila v petih pesniških zbirkah: *Pesmi izpod Snežnika, Človek in zemlja, Nalomljena veja, Ugasla luč* in *Ko je prihajal dan*.

Večer je odprla Andreja Buh z recitacijo pesmi *Ugasla luč*, pozneje pa je interpretirala še pesem *Moja zemlja*. Osrednji del programa so zaznamovale pesmi z jesensko tematiko: *Jesenski čas, Jesenski dež, Jesenska žalost, Žalost, Jesenska in Prva jesenska*. Poleg Andreje Buh so pesmi pod mentorstvom profesorice Ive Jakše recitirali tudi učenci OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu.

Glasbeni program so oblikovale pevke Društva upokojencev Loška dolina. Samostojno so zapele pesem *Moja Notranjska*, pri izvedbi pesmi Loška dolina in *Mesto Lož* pa so se jim pridružili učenci pod vodstvom zborovodkinje Vide Truden.

V nadaljevanju je knjižničarka spomnila tudi na Jožeta Udoviča, pesnika, prevajalca in esejista, ki je prav tako pomembno zaznamoval domače literarno izročilo.

Literarni večer so nastopajoči sklenili s pesmijo *Mesto Lož*, ki so jo skupaj z učenci in pevkami Društva upokojencev Loška dolina zapeli tudi obiskovalci.

S poezijo in glasbo so se poklonili Marički Žnidaršič in njenemu ustvarjanju, ki v podobah domače pokrajine ohranja dragocen del literarne dediščine Notranjske.

Marička Žnidaršič
Jesenski dež

Kako je jesenski dež ves dober:
vse dni na vrtu prazno drevje boža,
pod njim je vstala skoraj mrtva roža,
ki plašno diha v žalostni oktober.

Kako je jesenski dež ves dober:
prebudil je zaspane kraške drage,
v njih umiva smreke, bore, bukve nage,
ki jih do zadnje slekel je oktober.

Kako je jesenski dež ves dober:
je zemlji njeno majhno dete vrnil,
pod Javorniki jezero razgrnil,
z njim novo sonce sije skoz oktober.

BESEDILO
Anđelka Pogorilić, KJUC

KOLESARSKA POT BICIKLISTINJA

• FOTO: MARIO ŽNIDARŠIČ

Na Hribu v Loškem Potoku so v soboto, 26. septembra, odprli 71 km dolgo krožno kolesarsko pot Biciklistinja. Posvečena je pisateljici, dramatičarki, urednici in borki za ženske pravice Zofki Kveder (1878–1926) ter poimenovana po njeni istoimenski kratki pripovedi. Pot je nastala v letu 2026, ki je bilo ob stoletnici njene smrti razglašeno za leto Zofke Kveder. Kolesarska pot povezuje občine Loški Potok, Bloke in Loško dolino. Pri načrtovanju in zasnovi kolesarske poti, ki povezuje lokalne skupnosti in oživlja zgodbo pisateljice, so sodelovali Simon Ortan, Matej Pakiž ter Vlado Mohar, ki je skupaj z dr. Katjo Mihurko in Bogdano Mohar tudi avtor besedil, za grafično podobo je poskrbela Barbara Koblar, za GPS sled pa Matic Mohar. Projekt je potekal pod pokroviteljstvom Raziskovalnega centra za humanistiko Univerze v Novi Gorici.

Trasa kolesarske poti poteka skozi kraje, v katerih je Zofka Kveder preživela večino svojih otroških let in zgodnje mladosti. Primerna je tako za kolesarjenje kot za pohodništvo, speljana pa je po obstoječih gozdnih in krajevnih cestah. Informacijske table na izbranih točkah odkrivajo drobce iz Zofkinih otroških in mladostnih let.

Prva tabla z naslovom ***Najrajše imam tisti kraj*** ... je umeščena v park kulturnikov na Hribu, poleg doprsnega kipa pisateljice.

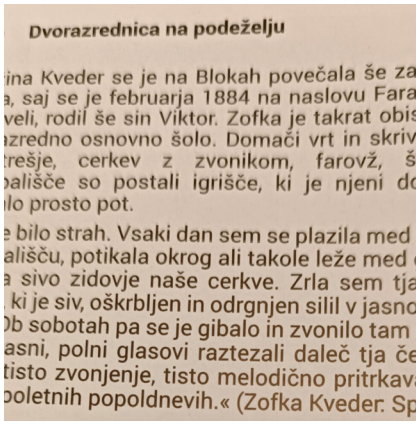
Druga tabla, ***Družina se je povečala***, stoji v Ložu, kamor se je družina Kveder preselila leta 1880, ko se je Zofkin oče zaposlil na sodišču. Kvedrovi so stanovali v stanovanju cesarsko-kraljevega sluge pri davkariji na naslovu Lož predmestje – v sodnijski hiši, kjer se je leta 1882 rodil sin Alojzij. Najzgodnejše spomine na bivanje v Ložu je Zofka opisala v svoji spominski prozi.

Družina Kveder je leta 1883 zapustila Lož in se preselila na Bloke, kjer je oče dobil službo občinskega tajnika.

Na tretji tabli z naslovom ***Dvorazrednica*** na podeželju, ki stoji na Blokah, na naslovu Fara 1, je zapisano, da se je družina Kveder tam povečala še za enega člana, saj se je februarja 1884 rodil Zofkin brat Viktor. Zofka je na Blokah obiskovala dvorazredno osnovno šolo. V svojih zapisih slikovito opisuje domači vrt, skrivnostno podstrešje, cerkev, melodično pritrkavanje, igranje in potepanje po pokopališču.

Četrta tabla z naslovom ***Podeželski vsakdan skozi otroške oči*** je postavljena v Velikih Blokah, kamor se je družina preselila iz Fare.

Preostale table sledijo poti družine Kveder v Retje, Tabor v Loškem Potoku, Travnik in Drago. Krožna kolesarska pot se zaključi na Hribu, v parku kulturnikov, ki je posvečen štirim pomembnim osebnostim – pesniku, publicistu in prevajalcu dr. Antonu Debeljaku, novinarju in publicistu Dragu Košmrlju, agrokemiku dr. Jakobu Turku in pisateljici

Dvorazrednica na podeželju

ina Kveder se je na Blokah povečala še za
a, saj se je februarja 1884 na naslovu Fara
veli, rodil še sin Viktor. Zofka je takrat obis
azredno osnovno šolo. Domači vrt in skriv
trešje, cerkev z zvonikom, farovž, š
ališče so postali igrišče, ki je njeni do
lo prosto pot.
bilo strah. Vsaki dan sem se plazila med
ališču, potikala okrog ali takole leže med
a sivo zidovje naše cerkve. Zrla sem tja
ki je siv, oškrbljen in odrgnjen silil v jasno
Ob sobotah pa se je gibalo in zvonilo tam
asni, polni glasovi raztezali daleč tja če
tisto zvonjenje, tisto melodično pritrkava
oletnih popoldnevih.« (Zofka Kveder: Sp

Zofki Kveder, ki si jo Potočani delijo s prebivalci Loške doline in Blok.

Notranjci se lahko na kolesarsko pot odpravimo v Ložu, Fari ali v Velikih Blokah ter se na prehojeni ali prevoženi krožni poti seznanimo z drobci iz Zofkinega življenja. Na izhodišče se bomo zagotovo vrnili zadovoljni, prijetno utrujeni in bogatejši za nova spoznanja, saj pot na prijazen način združuje kulturo in šport.

Vir:
Kolesarska pot Bicikistinja: posvečena Zofki Kveder

BESEDILA in FOTO
Mario Žnidaršič

V PODGORI OBELEŽILI 30-LETNICO KAPELE SVETE DRUŽINE

Kapela, zgrajena kot izpolnitev zaobljube internirancev z Raba, že tri desetletja ohranja spomin na trpljenje, vero in upanje vaščanov

V Podgori pri Ložu so 22. avgusta s sveto mašo počastili 30-letnico kapele Svete Družine. Mašo je daroval župnik Blaž Dobravec, verniki pa so se ob jubileju spomnili zgodbe o zaobljubi, ki so jo njihovi predniki dali v najtežjih trenutkih druge svetovne vojne.

Kapela, ki je bila slovesno blagoslovljena 25. avgusta 1996, ni le prostor molitve, temveč tudi trajen spomenik trpljenju in veri Podgorcev, ki so bili med vojno internirani v taborišču na otoku Rabu.

Zaobljuba v času največjega trpljenja

Italijanske oblasti so 28. in 29. julija 1942 prebivalce Podgore odpeljale v koncentracijsko taborišče na Rabu. Internacijo so zaznamovali lakota, bolezni in nečloveške življenjske razmere. V teh težkih trenutkih naj bi se vaščani zaobljubili, da bodo ob vrnitvi domov postavili kapelico v zahvalo za rešitev in kot znamenje svoje vere.

Kdaj natančno je bila zaobljuba dana, ni znano. Njena uresničitev se je zavlekla za več desetletij. Podgora je bila namreč vse do leta 1996 brez lastnega sakralnega objekta. Po koncu vojne so se preživeli interniranci vrnili v zahtevne življenjske razmere, v katerih so imeli prednost obnova domov, preživetje in urejanje vsakdanjega življenja. Poleg tega gradnji sakralnih objektov tedanja oblast ni bila naklonjena.

Zaobljuba je tako čakala na svojo izpolnitev vse do devetdesetih let, ko so jo uresničili potomci nekdanjih internirancev.

Skupno delo za kapelo

Pobuda za gradnjo kapele je dozorela v začetku devetdesetih let. Graditi so jo začeli leta 1994, dela pa je vodil Franc Truden – Matevžev, čigar oče je umrl na Rabu 1. februarja 1943. Franc Truden je vestno zapisoval potek gradnje, dogodke in prispevke posameznikov. Njegovi zapisi so danes dragoceno pričevanje o povezanosti vaščanov in njihovem prizadevanju, da bi izpolnili zaobljubo svojih prednikov.

Načrte za kapelo, ki je po velikosti bliže manjši cerkvi, je izdelal arhitekt Franc Kvaternik. Vaščani so podarili zemljišče in opravili večino gradbenih del. Zahtevno ostrešje in oltarno mizo je izdelal mojster Tone Kandare, okna in vrata pa mizar Alojz Špeh.

Sakralno podobo prostora dopolnjujeta umetniški deli priznanih ustvarjalcev. Sliko Svete Družine je naslikal akademski slikar Tomaž Perko, razpelo pa je izdelal akademski kipar Stane Jarem. Tudi zvonova nosita svojo zgodbo: mali je posvečen svetemu Štefanu, velikega pa je v spomin na svoja starša podaril tedanji župnik Janez Kebe.

Kapelo so slovesno blagoslovili 25. avgusta 1996, le nekaj več kot dve leti po prvem srečanju vaščanov, na katerem se je rodila pobuda za njeno postavitev.

Spomin za prihodnje rodove

Tridesetletni jubilej je bil priložnost za zahvalo vsem, ki so s svojim delom, darovi in vztrajnostjo prispevali k nastanku kapele. Predvsem pa je bil to trenutek spomina na generacijo Podgorcev, ki je prestala grozote taborišča na Rabu ter v času največje negotovosti ohranila vero in upanje na vrnitev domov.

Kapela Svete Družine danes ostaja pomemben del življenja vasi. Je kraj molitve in srečevanja, hkrati pa opomin na zgodovino, ki je ne smemo pozabiti. Z njeno postavitvijo so potomci po dolgih desetletjih izpolnili zaobljubo svojih prednikov ter njihovo trpljenje, vero in hvaležnost prenesli v spomin prihodnjih rodov.

BALINANJE POVEZALO DRUŠTVA V LOŠKI DOLINI

Meddruštveni turnir v Starem trgu pri Ložu minil v znamenju športnega duha, prijateljstva in dobre volje

V petek, 28. avgusta, je balinišče Balinarskega kluba Loška dolina v Starem trgu pri Ložu gostilo meddruštveni turnir v balinanju, ki sta ga skupaj pripravila Društvo upokojencev Loška dolina in Balinarski klub Loška dolina. Dogodek je združil ljubitelje balinanja iz več društev, ki so se pomerili v športnem duhu, ob tem pa poskrbeli tudi za prijetno druženje in utrjevanje prijateljskih vezi.

Za slovesen začetek so poskrbele pevke Društva upokojencev Loška dolina, ki so z izvedbo treh priložnostnih skladb ustvarile praznično vzdušje in športnemu srečanju dodale kulturni pridih. Zbrane je nagovoril predsednik društva Tomaž Petrinčič, ki je tekmovalcem in tekmovalkam zaželel veliko športne sreče, uspešnih nastopov ter prijetnega druženja.

Na turnirju je nastopilo šest moških in pet ženskih ekip. Tekmovanje je potekalo v dveh predtekmovalnih skupinah, sledil pa je zaključni del za najvišja mesta. Posamezne igre so trajale največ 60 minut oziroma do

doseženih 13 točk. Za spoštovanje pravil športnih iger ZDUS in Balinarske zveze Slovenije ter nemoten potek tekmovanja je skrbel sodnik Božidar Ožbolt.

V moški konkurenci so največ spretnosti in zbranosti pokazali člani DU Martin Krpan Bloke, ki so osvojili prvo mesto. Drugo mesto je pripadlo ekipi DU Pivka, tretje pa ekipi DU Cerknica. Sledili so DU Rakek na četrtem, DU Loška dolina na petem in DU Logatec na šestem mestu.

Med ženskimi ekipami je slavila DU Pivka, drugo mesto je osvojila prva ekipa DU Loška dolina, tretje pa DU Rakek. Četrto mesto je pripadlo DU Dragomer, peto pa drugi ekipi DU Loška dolina.

Za uspehe so bile nagrajene štiri najbolje uvrščene ekipe v vsaki kategoriji, ki so prejele pokale. Organizatorji so se ob zaključku zahvalili vsem tekmovalcem za športno vedenje, dobro voljo in prijetno vzdušje ter vsem, ki so s svojim trudom prispevali k uspešni izvedbi dogodka.

Meddruštveni turnir je znova pokazal, da balinanje ni zgolj športna rekreacija, temveč tudi pomembna priložnost za srečevanje, povezovanje in ohranjanje aktivnega življenjskega sloga v zrelejših letih. Prav takšna srečanja krepijo sodelovanje med društvi ter dokazujejo, da sta druženje in prijateljstvo ob športu vsaj tako pomembna kot doseženi rezultati.

LOŠKA DOLINA 2 NA VRHU TRADICIONALNEGA BALINARSKEGA TURNIRJA

Domača ekipa je v napetem finalu z 8 : 7 premagala Logatec in poskrbela, da je zmaga ostala v Loški dolini.

V soboto, 22. avgusta, je Balinarski klub Loška dolina organiziral tradicionalni balinarski turnir, ki je tudi letos postregel z zanimivimi in izenačenimi dvoboji. Na tekmovanju se je pomerilo dvanajst ekip, med katerimi so se za končno zmago najbolj izkazali domači balinarji ekipe Loška dolina 2.

Tekmovanje je potekalo v štirih predtekmovalnih skupinah, v katerih so si ekipe prizadevale zagotoviti čim boljše izhodišče za nadaljevanje turnirja. V skupini A je prvo mesto osvojil Kastav pred Sinjo Gorico in Zarjo. V skupini B je bil najboljši Logatec, drugo mesto je pripadlo ekipi Jadran HK, tretje pa Tičnici. V skupini C je slavila Loška dolina 2 pred Sodražico in Dragomerjem, v skupini D pa je bila najuspešnejša Loška dolina 1 pred Begunjami in Žirmi.

Napeti boji do velikega finala

V četrtfinalnih obračunih so si napredovanje zagotovili Logatec, Kastav, Sinja Gorica in Loška dolina 2. Logatec je po tesnem dvoboju z 10 : 9 premagal Sodražico, Kastav je bil z 8 : 5 boljši od Begunj, Sinja Gorica je z enakim rezultatom odpravila Loško dolino 1, domača druga ekipa pa je zanesljivo z 11 : 5 ugnala Jadran HK.

Tudi polfinalna obračuna sta ponudila veliko dobrega balinanja. Logatec je z 10 : 6 premagal Sinjo Gorico in si priboril nastop v finalu. V drugem polfinalu je Loška dolina 2 po izenačenem dvoboju z 9 : 7 ugnala močno ekipo Kastava ter razveselila domače navijače z uvrstitvijo v boj za prvo mesto.

Vrhunec turnirja je bil veliki finale med Logatcem in Loško dolino 2. Gledalci so spremljali napet in zanimiv obračun, v katerem je o zmagovalcu odločala vsaka točka. Domači balinarji so v zaključku pokazali dovolj zbranosti in borbenosti ter slavili z 8 : 7. S tem so osvojili prvo mesto in poskrbeli, da je zmagovalni pokal ostal doma. V tekmi za tretje mesto je Kastav z 8 : 3 premagal Sinjo Gorico in se veselil bronastega odličja.

Domača zmaga za lep zaključek turnirja

Končni vrstni red tradicionalnega turnirja je bil naslednji: prvo mesto je osvojila Loška dolina 2, drugo Logatec, tretje Kastav in četrto Sinja Gorica. Na peto mesto se je uvrstila Sodražica, šesta je bila ekipa Begunj, sedma Loška dolina 1, osmi Jadran HK, deveti Dragomer, deseta Tičnica, enajsta Zarja, dvanajste pa so bile Žiri.

Letošnji turnir je znova dokazal, da balinanje ni le tekmovanje, temveč tudi priložnost za druženje, sklepanje novih poznanstev in krepitev športnega duha. Številni izenačeni dvoboji so poskrbeli za zanimivo dogajanje, zmaga domače ekipe pa je bila še posebej razveseljiva za organizatorje in vse privržence balinanja v Loški dolini.

V Balinarskem klubu Loška dolina so se ob koncu zahvalili vsem sodelujočim ekipam, tekmovalcem in obiskovalcem, ki so s svojo udeležbo in podporo prispevali k uspešni izvedbi tradicionalnega turnirja. Domača ekipa Loška dolina 2 je z zmago v finalu poskrbela za najlepši možni zaključek športnega dne ter dokazala, da se lahko z borbenostjo, zbranostjo in ekipnim duhom doseže vrh tudi v močni konkurenci.

EN BIG BAND PO LETU DNI ZNOVA ZAIGRAL PRED GRADOM SNEŽNIK

Pred gradom Snežnik je v petek, 4. septembra, po enoletnem premoru znova zazvenela glasba En big banda. Koncert v čudovitem ambientu gradu je privabil ljubitelje glasbe in poskrbel za prijeten glasbeni večer ob zaključku poletja.

En big band je glasbena zasedba, ki z izvajanjem raznolikih glasbenih žanrov približuje big bandovsko in drugo glasbo širšemu občinstvu. Njegovi člani so tako uveljavljeni profesionalni glasbeniki kot tudi glasbeno izobraženi ljubitelji glasbe, ki so svojo glasbeno pot začeli v slovenski Istri. Zasedbo odlikuje tudi generacijska raznolikost, saj v njej sodelujejo dijaki in študenti ter odrasli ljubiteljski in poklicni glasbeniki. Povezujeta jih ljubezen do glasbe in veselje do skupnega ustvarjanja.

Posebno popestritev večera sta prinesli tudi pevki, ki sta se zasedbi pridružili pri vokalnih izvedbah. Njuna nastopa sta dodatno obogatila glasbeni program ter poskrbela za še bolj razgiban koncertni večer.

Vrnitev En big banda v grajski ambient je bila prijetna priložnost za druženje ob glasbi in uživanje v poletnem večeru. S svojo raznolikostjo je koncert znova pokazal, kako lahko glasba povezuje različne generacije in poslušalcem ponudi doživetje, ki združuje kakovostno izvedbo, živahne ritme in čar edinstvenega prizorišča.

Koncert je bil za obiskovalce brezplačen. Organiziral ga je Javni zavod za kulturo, turizem in medgeneracijsko sodelovanje Snežnik v sodelovanju z Narodnim muzejem Slovenije.

V LOŠKI DOLINI ZAŽIVELA NOVA ETNOGRAFSKA ZBIRKA

Zbirka pri Spodnjih Joškovih v Kozariščah ohranja spomin na življenje, delo in običaje nekdanjih generacij

V Kozariščah v Loški dolini so v torek, 11. avgusta, odprli novo etnografsko zbirko z naslovom Zbirka pri Spodnjih Joškovih, ki jo je uredil lastnik domačije Emil Kandare. V nekdanjem hlevu za krave in vole so na ogled številni ohranjeni predmeti z družinske kmetije, ki obiskovalcem približujejo nekdanji način življenja, gospodarjenja in dela na tem območju.

Nova zbirka je pomembna pridobitev za Loško dolino, saj s skrbno ohranjenimi predmeti in zgodbami prispeva k varovanju lokalne kulturne in etnološke dediščine ter ohranjanju spomina na življenje naših prednikov.

Zgodba domačije, ujeta v predmetih

Otvoritev je potekala na domačiji Spodnjih Joškovih, kjer so skozi čas živele številne generacije. Pri odprtju sta sodelovala Marko Smole, vodja Etnološke zbirke Palčava šiša iz Plešc, in profesor Dejan Troha iz Prezida, ki vodi tamkajšnjo Zavičajno zbirko Prezid.

Zbirka je urejena v nekdanjem hlevu, prostoru, ki že sam po sebi pripoveduje del zgodbe o življenju na kmetiji. Delo in vsakdan družine sta bila nekoč tesno povezana s poljedelstvom, živinorejo, gozdarstvom in pridelavo hrane. Pomembno mesto so imeli tudi družinsko življenje, vera in molitev.

Pri Spodnjih Joškovih so redili vole, konje, krave, prašiče in kokoši. Voli so bili nepogrešljivi pri delu na polju in v

gozdu, krave pa so zagotavljale mleko, ki so ga že zgodaj zjutraj odnašali na zbirno mesto. Živali so bile pomemben del domačega gospodarstva, od njihovega dela in pridelkov pa je bilo v veliki meri odvisno preživetje družine.

Od kašče do krušne peči

Posebno vlogo na domačiji je imela kašča, samostojno gospodarsko poslopje, namenjeno shranjevanju pridelkov in zalog. V njenem spodnjem delu so bile svinjske štalce in kuhinja za pripravo krme, v nadstropju pa so shranjevali žito in druge pridelke ter sušili sadje. Zelje in repo so hranili oziroma konzervirali v velikih lesenih kadeh.

Veliko potrebščin za vsakdanje življenje so na domačiji pridelali in pripravili sami. Samooskrbnost je bila nujna, saj je bilo treba s skrbnim gospodarjenjem zagotoviti dovolj hrane za družino in krme za živali.

Pomembno mesto v domačem življenju je imela tudi krušna peč. Kruh so ženske pekle po potrebi, pogosto že v zgodnjih jutranjih urah. Včasih so začele delo že ob treh zjutraj, da so moški lahko sveže pečen kruh vzeli s seboj v gozd. Takšni drobni utrinki iz preteklosti razkrivajo napornost vsakdanjega življenja, pa tudi delavnost, iznajdljivost in vztrajnost nekdanjih gospodinjstev.

Tri leta sodelovanja za ohranitev dediščine

Zbirka je nastajala tri leta v okviru mednarodnih delavnic Etnološke zbirke Palčava šiša iz Plešc. Pri njenem nastajanju so sodelovali tudi člani Delovne skupine za ljubitelje etnologije pri Slovenskem etnološkem društvu ter lastnik domačije Emil Kandare.

Sodelovanje različnih posameznikov in ustanov je omogočilo, da so predmeti z družinske kmetije dobili

novo vlogo. Iz vsakdanjih pripomočkov, ki so nekoč služili delu in življenju na domačiji, so postali nosilci zgodb o preteklih časih.

Zbirka pri Spodnjih Joškovih tako ni le prostor razstavljenih predmetov, temveč tudi dragocen spomin na način življenja, ki se je skozi desetletja močno spremenil. Obiskovalcem ponuja vpogled v nekdanje delo na kmetiji, skrb za živali, pripravo hrane, shranjevanje pridelkov in družinsko življenje. Z odprtjem zbirke je Loška dolina pridobila nov prostor, ki povezuje preteklost s sedanjostjo. Ohranjeni predmeti pričajo o znanju, spretnostih in vrednotah nekdanjih generacij ter nas opominjajo, da je dediščino vsakdanjega življenja vredno ohranjati in prenašati na prihodnje rodove.

PLES V JESEN V LOŠKI DOLINI: DRUŽENJE, GLASBA IN VESELJE ZA VSE GENERACIJE

V Žagi v Vrhniki pri Ložu so se člani Društva upokojencev Loška dolina in drugi obiskovalci zbrali na tradicionalnem družabnem pikniku, ki ga je obogatila prireditev Ples v jesen.

V petek, 25. septembra, je bilo v Žagi v Vrhniki pri Ložu živahno in veselo. Društvo upokojencev Loška dolina je pripravilo družabni piknik, katerega osrednji dogodek je bila prireditev Ples v jesen. Popoldne je minilo v znamenju glasbe, plesa, petja in prijetnega druženja, ki je znova dokazalo, da za veselje do življenja in plesne korake ni nikoli prepozno.

Zbrane je ob začetku prireditve pozdravila povezovalka programa Manja Starc, ki je poudarila pomen medsebojnega druženja ter vpliv plesa na dobro počutje in ohranjanje mladostnega duha. Obiskovalce sta nagovorila tudi predsednik Društva upokojencev Loška dolina Tomaž Petrinčič in župan Matjaž Antončič. Na odru se je predstavila pisana paleta nastopajočih. Svoje plesno znanje in energijo so pokazale skupine Migaj-migaj, Srebrni koraki in Mlade po srcu. Glasbeni program so s petjem obogatile pevke pri Društvu upokojencev Loška dolina, nastopili pa so tudi učenci Osnovne šole heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu. Sodeloval je Karate klub Cerknica, občinstvo pa je navdušila tudi plesalka Tinkara Plos.

Za prijetno glasbeno vzdušje je s harmoniko poskrbel Klemen Žagar,

posebno presenečenje popoldneva pa je bil nastop Frenka Nove, ki je med obiskovalci poskrbel za dodatno navdušenje in dobro voljo.

Prireditev je ponudila raznolik program ter povezala različne generacije. Mlajši in starejši nastopajoči so s svojimi nastopi pokazali, kako pomembno je ohranjati kulturno in družabno življenje v domačem okolju. Občinstvo jih je nagradilo z aplavzom, po končanem programu pa se je druženje nadaljevalo ob glasbi in plesu.

Ples v jesen je bil več kot le prireditev – bil je priložnost za srečanje, pogovor, nova doživetja in utrjevanje prijateljskih vezi. V času, ko se narava počasi umirja in se dnevi krajšajo, je takšno srečanje obiskovalcem prineslo obilo topline, smeha in pozitivne energije.

Dogodek je znova pokazal, da so tovrstne prireditve pomemben del življenja v Loški dolini, saj spodbujajo medgeneracijsko povezovanje in ustvarjajo prostor za prijetno skupno preživljanje prostega časa. Udeleženci so se odpravili domov z lepimi spomini in dobro voljo, ki bo zagotovo polepšala tudi prihajajoče jesenske dni.

Sporočilo prireditve ostaja preprosto, a pomembno: za prijateljstvo, druženje, glasbo in ples ni nikoli prepozno.

SPOMIN, KI POVEZUJE GENERACIJE

V Viševku so se s spoštovanjem poklonili žrtvam vojne in povojnega nasilja

V nedeljo, 6. septembra, je v Viševku potekala spominska slovesnost, posvečena žrtvam druge svetovne vojne in povojnega nasilja. Ob sveti maši in zbranih spominskih molitvah so se domačini in obiskovalci poklonili vsem, ki so v nemirnih in tragičnih časih izgubili življenje, ter se spomnili bolečine, ki je zaznamovala številne družine v Loški dolini in širšem slovenskem prostoru.
Slovesnost se je začela ob 16. uri s sveto mašo v cerkvi v Viševku, nato pa se je nadaljevala pri obnovljenih spominskih ploščah z 254 imeni pokojnih faranov starotrške župnije. Med navzočimi so bili domačini, svojci pokojnih, povabljeni gostje in poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Zoran Mojšerc.
Dogodek se je začel s slovensko himno Zdravljico v izvedbi pevskega kvarteta. V uvodnem nagovoru je bilo poudarjeno, da spominjanje ni namenjeno poglabljanju starih delitev, temveč predvsem spoštljivemu odnosu do vseh človeških usod, ki jih je zaznamovala zgodovina. Vsaka izgubljena življenjska zgodba pomeni bolečino za svojce in skupnost, zato je pomembno, da tudi po tolikih desetletjih ohranjamo prostor za spomin, razumevanje in človeško bližino.

Spominske plošče kot del skupnega zgodovinskega spomina

Spominske plošče v Viševku so bile postavljene pred 32 leti. Na njih so vklesana imena 254 fantov, deklet, mož in žena iz starotrške župnije, ki so izgubili življenje med drugo svetovno vojno in v povojnem obdobju. Njihove usode so del zgodovine kraja in družin, ki so skozi generacije nosile posledice teh dogodkov.
Plošče so bile poleti 2025 obnovljene, ob septembrski slovesnosti pa tudi blagoslovljene. Ob tej priložnosti so se organizatorji zahvalili vsem posameznikom in podjetjem, ki so s svojimi prispevki omogočili obnovo ter pomagali ohraniti spominsko mesto za prihodnje rodove.
Skrb za takšna obeležja ni pomembna le zaradi ohranjanja imen. Je tudi priložnost za razmislek o tem, kako se kot skupnost soočamo s težkimi poglavji preteklosti. Zgodovinskih dogodkov ne moremo spremeniti, lahko pa si prizadevamo, da jih bomo razumeli čim bolj celovito, da bomo prisluhnili različnim pričevanjem in da bolečine preteklih generacij ne bomo prenašali v nove spore.

Beseda o resnici, spominu in spravi

Po liturgični molitvi je kvartet zapel pesem Oj, Doberdob, sledila pa je recitacija pesmi Prošnja za besede pesnika Franceta Balantiča. Osrednji govornik slovesnosti je bil arheolog izr. prof. dr. Anton Velušček, ki je spregovoril o pomenu raziskovanja zgodovine, tudi njenih manj raziskanih in dolgo zamolčanih poglavij.
V ospredju nagovora so bili pomen spomina, iskanje resnice, dialog, sprava in odpuščanje. Soočenje s preteklostjo zahteva pogum, potrpežljivost in pripravljenost prisluhniti. Razumevanje zgodovine namreč ne pomeni, da moramo vsi o njej razmišljati enako, temveč da lahko tudi ob različnih pogledih ohranimo spoštovanje do človekovega dostojanstva in bolečine.
Sprava ne izbriše trpljenja in ne zahteva pozabe. Pomeni pa pripravljenost, da prepoznamo človeške posledice nasilja, da se iz preteklosti učimo ter da prihodnost gradimo na miru, odgovornosti in medsebojnem spoštovanju.
Po nagovoru je kvartet izvedel pesem Slovenec sem, nato pa je sledil osrednji del slovesnosti – prižig sveč v spomin pokojnim. Ob prebranih imenih vasi so njihovi predstavniki prižgali sveče pred spominskimi ploščami in se v tišini poklonili žrtvam.

V spomin so bile zajete vasi Dane, Bloška Polica, Gorenje Jezero, Iga vas, Knežja Njiva, Kozarišče, Laze, Lož, Nadlesk, Podcerkev, Podlož, Poljane, Podgora, Pudob, Stari trg, Šmarata, Viševek, Vrh in Vrhnika. Poklonili so se tudi drugim žrtvam, katerih imena niso zapisana na obeležju. Vsaka prižgana sveča je bila tiha gesta spoštovanja. Ob imenih in simbolih posameznih krajev so se povezali svojci, sosedje in ljudje različnih generacij, ki jih druži želja, da človeške zgodbe ne bi utonile v pozabo.

Od spomina k odgovornosti za prihodnost

Slovesnost se je sklenila s pesmijo Moja domovina skladatelja Alojzija Mava v izvedbi pevskega kvarteta pod umetniškim vodstvom Roka Juhanta. Pesem, ki so jo prepevali tudi predniki današnjih prebivalcev, je povezala spomin na pretekle generacije z občutkom pripadnosti domačemu kraju, pokrajini in domovini.
Ob koncu se je Krajevni odbor Nove Slovenske zaveze zahvalil vsem, ki so se udeležili slovesnosti, ter darovalcem, ki so prispevali k obnovi in urejanju spominskega prostora.
Po uradnem delu so se udeleženci zadržali še ob pogostitvi, ki so jo pripravile domače gospodinje. Srečanje se je tako nadaljevalo v sproščenem vzdušju, pogovorih in medsebojnih srečanjih.
Spominska slovesnost v Viševku je bila priložnost, da se skupnost znova ustavi ob zahtevnem delu svoje zgodovine. Spomin na žrtve je pomemben del spoštovanja do preteklih generacij, hkrati pa nas zavezuje k odgovornosti za sedanjost in prihodnost. Če želimo, da se boleče zgodbe ne bi ponavljale, moramo negovati kulturo miru, odprtega pogovora in spoštovanja vsakega človeka. Spomin naj ne bo razlog za nove delitve, temveč priložnost, da se z več razumevanja zazremo v preteklost in z več sočutja stopamo v prihodnost.

UGANDA SKOZI OBJEKTIV IN ZGODBE: DOBRODELNI VEČER V MEDGENERACIJSKEM CENTRU GABER

V Medgeneracijskem centru Gaber v Loški dolini so v petek, 9. oktobra, pripravili dobrodelni potopisni večer, posvečen afriški Ugandi. Ob fotografski razstavi Uganda sta zdravnik dr. Dušan Baraga in fotograf Zoran Vidrih obiskovalce popeljala v svet afriške narave, ljudi in zgodb, posebno pozornost pa namenila življenju ob jezeru Bunyonyi.

Dogodek je združil fotografijo, potopisno pripoved in dobrodelnost. Obiskovalci so skozi fotografije in osebna doživetja spoznavali utrip oddaljene afriške dežele, njene prebivalce ter vsakdanje življenje v krajih, kjer je pomoč otrokom še posebej pomembna.

Fotografije, ki pripovedujejo zgodbe

Fotografska razstava Uganda prinaša utrinke iz dežele izjemnih naravnih lepot, zanimivih srečanj in nepozabnih doživetij. V središču predstavitve je tudi območje ob jezeru Bunyonyi, od koder prihajajo zgodbe o življenju domačinov in otrocih, ki potrebujejo podporo.
Dr. Dušan Baraga in Zoran Vidrih sta s potopisnim predavanjem obiskovalcem približala izkušnje s poti ter skozi pripoved in fotografske podobe predstavila deželo, ki obiskovalca nagovori tako s svojo lepoto kot z življenjskimi zgodbami prebivalcev.

Dobrodelnost za otroke ob jezeru Bunyonyi

Pomemben del dogodka je bila tudi dobrodelna pobuda. Z zbiranjem prostovoljnih prispevkov organizatorja pomagata otrokom in sirotam ob jezeru Bunyonyi. Zbrana sredstva so namenjena podpori njihovim osnovnim potrebam, med drugim nakupu hrane, plačilu šolnin in zagotavljanju opreme za fantovski dom.

Posebna zahvala je namenjena donatorjem, ki prispevajo 50 evrov ali več. Zanje je fotograf Zoran Vidrih pripravil natisnjeno fotografijo po lastni izbiri. Izbirati je mogoče med afriškimi motivi s fotografske razstave in drugimi avtorskimi fotografijami, tudi podobami domače Notranjske iz cikla »Notranjska v objemu divjine«.

Tako fotografije postajajo več kot le spomin na obiskano deželo – postajajo tudi način, kako povezati ljudi in pomagati tistim, ki podporo najbolj potrebujejo.

Razstava na ogled do konca oktobra

Čeprav je osrednji potopisni dogodek potekal danes, bo fotografska razstava Uganda v Medgeneracijskem centru Gaber v Loški dolini na ogled še do konca oktobra 2026. Obiskovalci si jo lahko ogledajo od ponedeljka do petka med 8. in 14. uro.

Dobrodelni večer je priložnost za spoznavanje Ugande, odkrivanje zgodb njenih prebivalcev in razmislek o tem, kako lahko tudi majhna dejanja prispevajo k boljšemu življenju drugih. S fotografijo, pripovedjo in odprtostjo za sočloveka sta dr. Dušan Baraga in Zoran Vidrih povezala oddaljeno Afriko z domačo Notranjsko ter opozorila, da dobrodelnost ne pozna meja.

Povzetek s Facebooka pripravila Andreja Buh

NA KRATKO O ŠPORTU

Alpinizem

Andreja Podobnik iz Loža si je julija letos izpolnila življenjsko željo in za 50. rojstni dan dobila za darilo 21-dnevno alpinistično ekspedicijo na najvišjo goro pogorja Trans Alaj v srednji Aziji, na meji med Kirgizijo in Tadžikistanom, goro Pik Lenin z 7134 m nadmorske višine.

NEKAJ NJENIH VTISOV

8. julij: Ko vrag vzame šalo in ko užitek in lepota postaneta samo še trpljenje, ko za 100 m porabiš 2 uri, potem veš, da si v ri...; peklenski mraz, –30 z vetrom, poln šotor snega, snega do riti, omrzline sotrpinov, pljučne embolije, popolno sesutje, to ni hec. Aklimatizacija do 6400 m, zdaj smo se vrnili na 4000. Čakamo vreme, drugače bo pa tudi tole čisto dovolj. Ja, ljudje imamo res posebne užitke.

15. julij: Gora je rekla ne in odšli smo domov. Vrha nismo odkljukali, smo pa naredili ogromno kljukic pri sebi. Kako je narava še vedno v premoči nad človekom, pa naj je še tako močan, mentalno in fizično. Ogromne količine snega v zadnjih dneh so nam pokazale nevarnost v plazovih, zato nam je zmanjkalo časa za osvojitev vrha. Vreme se spremeni v minuti. Trdo je in neizprosno. Zima v popolni podobi. Kot je bila včasih. Bili smo blizu 7000 m, da smo začutili, kaj pomeni, ko človek ne more več nadzorovati svojega telesa niti glave. Občutkov smo si nabrali, tako veselja, žalosti, vzhičenosti, pobitosti, utrujenosti, komedije, drame, tragedije. Zmrznjena, umazana, uničena, ampak živa in to šteje. Ko vidiš vreče, ki jih pripeljejo z gore, veš, da se za nekoga ni tako dobro končalo, kot se je zate. Ko tudi med soplezalci vidiš najbolj krute dogodke. Moja rojstnodnevna darila so vedno malo posebna. Za 40 rojstni dan tek okrog Everesta, za 50 umiranje na Pik Lenin, za 60 pade Mali Lošinj, ležanje na plaži, mogoče me takrat že sreča pamet. Raje vidim, da jaz pihnem 50 svečk, kot da vi prižgete eno zame. Tukaj ni milosti, ni reševalcev, zdravnikov, helikopterjev. Sam. Sebi prepuščen. 15 dni take preizkušnje je nekaj, česar nikoli ne pozabiš, in to je to, kar nas dela žive in nas bogati. Kirgizija je lepa dežela, ampak ta gorski svet je tako surov in trd, tudi ljudje, da te kar malo opomni, v kako lepi, topli deželi živimo. Sem hvaležna in želim si, da bi se končno vsi zavedali, kaj imamo.

Z vsakega potovanja pridemo nazaj druge osebe, iz take ekspedicije pa zagotovo vsak. Vsaka fotografija z isto osebo, a popolnoma drugo zgodbo, energijo, čustvi. Mogoče je nasmeh na obrazu, a ostaja vprašanje, kaj je v duši. Vsak bi moral imeti možnost izpolnjevati svoje življenjske želje in cilje, saj se le tako še bolj spoznaš in s temi spoznanji lažje premagueš izzive, ki so še pred tabo.

• Camp 1- Peak Lenin Expedition

• Tabor

• S soplezalci

Posebej, ko si na poti sam, so ti občutki še intenzivnejši. Hvaležna sem za družino, ki me podpira pri vseh mojih podvigih, in s to mislijo se tudi odločim v določenih kriznih trenutkih, kako naprej. Polna vtisov, izkušenj in spoznanj se vračam v mojo lepo Slovenijo in k moji zlati družini, Gore pa čakajo ...

Alpinizem ni šport, je ruska ruleta, je rekel naš priznani alpinist. Strinjam se z njim. Ob začetku popotovanja, ko smo prišli v drugo največje mesto Kirgizije Osh, sem bila navdušena nad lepoto dežele, kljub njeni res veliki revščini. Ob standardu, ki ga živijo in je res slab, v primerjavi z našim, živijo kakovostno življenje in ne zdi se, da bi jim česa manjkalo ali da bi bili nesrečni. Veliko se družijo, tako otroci kot odrasli, narava in mesto sta čista in varna. Po osmih urah vožnje s kombiji, brez klim, z odprtimi vrati, smo se pripeljali v gore, bazni tabor, ki leži na 3500 m nadmorske višine, kjer pa res doživiš prvinskost in lepoto življenja. Ljudje živijo v jurtah, brez vode in elektrike. Otroci skačejo naokoli bosi in napol nagi. Domačini so prijazni, ampak ravno prav, ne preveč. Malo zadržani, hladni, togi, ampak ravno take so tudi razmere za življenje.

Z vstopom v prave gore pa se je marsikatera lepota skrila za nepredvidljivostjo, nevarnostjo, krutostjo trenutka, ki te čaka na vsakem koraku osvojitve novega metra višine. Vsak dan osvajanja vse višjih gora in približevanja 7000 m visokemu vrhu je prinesel še večjo utrujenost, telesa in duha. Res nečloveške razmere, mraz, pomanjkanje kisika v zraku, hud glavobol, slabost, halucinacije, ko sem skoraj zaspala, med hojo, vsak dan mrtvi poleg tebe, te res zaznamuje. Veliko je bilo trenutkov na poti, ko se vprašaš, kaj ti je bilo treba tega.

Zadnji peklenski dan, ko je prišel dan D, smo ob polnoči krenili na pot. Zaradi nepredvidenih dogodkov na gori smo ostali brez nosačev in smo morali prav vso prtljago nositi sami, 25 kg na osebo. Ob izjemni utrujenosti, brez kisika, hudem mrazu, vetru in snegu je bilo to kot pot v smrt. Po petih urah hoje, ne hoje, ampak korak in čez 5 min nov korak, se je vreme nenadoma spremenilo v nočno moro in vodiči so nas takoj seznanili z razmerami, da če nadaljujemo, nas bo zagotovo zasul plaz in nimamo možnosti preživetja ali pa se hitro vrnemo čim nižje, kolikor nam bo uspelo pred vremensko katastrofo. Nekateri člani odprave so še vedno vztrajali za nadaljevanje, ob gotovosti, da bi šli v smrt, kar je res težko razumeti. Seveda je prevladala odločitev večine, da se vrnemo. Tudi spuščanje je bilo mučno – vdiranje v skoraj meter novega snega, utrujenost, nismo mogli dvigovati nog, najraje bi se ulegli v sneg in ostali tam za vedno. Po vrnitvi v bazni tabor smo izvedeli, da je plaz odnesel najvišji tabor z vsemi plezalci, ki so bili tisti trenutek tam, in lahko bi bili med njimi tudi mi.

Naša ekspedicija se je končala na višini 6500 m, ker vzpona na vrh ni bilo mogoče ponoviti, saj se je iztekel čas in bi bilo treba predolgo čakati na ustrezno vreme. Veseli in tudi malo žalostni smo se tri dni vračali v bazni tabor. Polni vtisov, novih spoznanj, doživetij, bolečin in utrujenosti smo hvala bogu preživeli nekaj, kar ti ne more dati nobena stvar na tem svetu.

Hvaležna sem za to življenje, vsak dan ter vse in vsakogar, ki mi pride naproti, saj me je to izgradilo v človeka, kakršna sem. Hvala!

Avtošport

• BESEDILO IN FOTO: BRUNO SOTENŠEK

Prvi vikend septembra je v organizaciji AMD Zvezda potekal prvi Parallel Rallyshow 2026 Zvezda na poligonu Centra varne vožnje Blagomix Logatec. Dva dirkalnika. Dve progi. Neposredni dvoboji. Tekmovanja, ki je torej potekalo po principu izpadanja, se je udeležila tudi Ložanka **Tijana Vidmar,** ki je v bojih izločila veliko fantov in v svoji kategoriji dosegla **odlično 2. mesto.**

Dirke sta se udeležili zgolj dve dekleti in v medsebojnem spopadu je bila boljša Maja Šketelj.

• Tijana med najboljšimi

• Dve dekleti,dva pokala

Pikado

V začetku oktobra se je odvijalo Evropsko prvenstvo WDF (Word Darts Federation – svetovna organizacija za pikado) na Ferskih otokih, katerega se je udeležil tudi Nadleščan **Nejc Komidar.** Za njim je še ena neverjetna izkušnja in predvsem nova priložnost, za katero je res hvaležen. **Slovenija je na WDF prvenstvih osvojila svojo prvo zgodovinsko medaljo v moški posamični konkurenci! Še en zgodovinski dosežek naše reprezentance: prvič v zgodovini sta se tako moška kot ženska reprezentanca Slovenije prebili iz skupine in na koncu obe osvojili 9. mesto med 37 ekipami.**

Obe ekipi sta bili pred žrebom uvrščeni v 5. boben kot najnižje rangirani ekipi, zato je ta rezultat še toliko bolj pomemben. Pokazali so, da lahko Slovenija igra z najboljšimi!

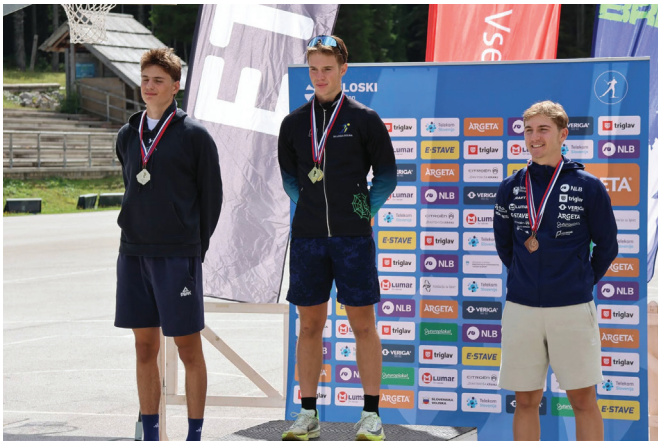

• Nejc Komidar

Biatlon

Na Pokljuki je 5. in 6. septembra potekalo državno prvenstvo v biatlonu, na katerem so se tekmovalci za državne naslove pomerili na tekaških rolkah. Organizacijo tekmovanja je 5. septembra prevzel Smučarski klub Loška dolina in jo izpeljal brezhibno.
Nedelja je bila za klub še posebej uspešna! **Jernej Šraj je v kategoriji U19 pokazal odlično pripravljenost, zanesljivo izvedel tekmo in si pritekel naslov državnega prvaka! Iskrene čestitke za odličen nastop!**

Kiara Hace se je že izkazala z odličnim 3. mestom v kategoriji članic in stopila na zmagovalni oder. Pri mlajših deklicah je s svojo predstavo prijetno presenetila **Mia Plos, ki je osvojila odlično 5. mesto.** Na strelišču je bila brezhibna, tudi tekaški del je opravila zelo dobro. Bravo, Mia!
Čestitke vsem našim tekmovalcem za borbenost, trud in odlične predstave! Velika zahvala gre tudi sponzorjem in vsem, ki so pomagali pri izvedbi tekmovanja in poskrbeli, da je prvenstvo na Pokljuki potekalo uspešno.
Na Pokljuki je potekalo tekmovanje v disciplini posamično, ki je štelo tudi za državno prvenstvo. Pri odraslih kategorijah so se člani Smučarskega kluba Loška dolina srečevali z nekaj težavami, poškodbami in boleznijo. Zavedajo se, da so to sestavni deli športa na najvišji ravni, a pomembno je, da težave pravočasno prepoznajo, jih sanirajo in se čim bolje pripravijo na prihodnja tekmovanja. Ko boli, šteje vsaka ura. Pri poškodbah lahko hitro ukrepanje pomeni tudi hitrejše okrevanje, zato je pomembno, da čim prej poiščemo pomoč.
Kljub vsem izzivom pa je za zadovoljstvo poskrbela tekmovalka **Mia Plos, ki je prekinila rezultatsko krizo ter z odličnim 5. mestom** potrdila dobro tekaško in strelsko pripravljenost.

• Jernej na najvišji stopnički

• Mia na razglasitvi rezultatov

Lokostrelstvo

• Nik in Aljaž

• Nik v elementu

• Na strelišču

• Ekipni podprvaki

• Skupaj na tekmi

Na tarčnem pokalu 22. avgusta v Logatcu sta blestela Nik Širaj in Aljaž Brenk. Tarčna tekmovanja zahtevajo ogromno samodiscipline in fokusa, potrpežljivo in mirno roko ter zaupanje v ciljnost pogleda.

Nik Širaj je z ukrivljenim lokom pristreljal 1. mesto. Aljaž Brenk ohranja svojo pot s sestavljenim lokom in je prav tako med člani pristreljal 1. mesto. Obema čestitamo tudi za vso energijo in nasmehe na tekmi.

Na 3D državnem prvenstvu, ki je potekalo 12. septembra v Lendavi, pa je **Nik Širaj postal državni prvak 3D z golim lokom.** Če bi učiteljica biologije Niku zastavila večno vprašanje, kaj človek potrebuje za življenje, bi Nik odgovoril v svojem slogu: »lok, puščice, tarčo in treninge«. Kajti Nik ne izpusti treningov, odpravi se na vse številčne tekme, vsrka vodenje trenerjev, objet z vso podporo doma in kluba. In vse to prinaša vrhunske rezultate.
Uspehi DLLL Snežniška Diana se kar nadaljujejo. Na tarčnem državnem prvenstvu 19. septembra na Rakeku so se dobesedno »okronali«, tako z medaljami kot tudi z vrhunskimi rezultati lokostrelcev.

Nik Širaj in Tim Urbiha sta ohranjala svojo mirnost in fokus ter v našo prelepo dolino prišla kot državna prvaka! Nik je poskrbel tudi, da je bila tekma zanj in vse člane kluba posebno darilo, saj je pristreljal tudi nov državni rekord.

Timsko so se v sestavljenem loku povezali Anže Pungartnik, Aljaž Brenk in Nejc Urbiha ter postali ekipni podprvaki. Naziv podprvaka so si pristreljali Aljaž Brenk, Anže Pungartnik in Boris Kraševec. Prav tako je bil del zgodbe Tilen Komidar, ki si je pristreljal 3. mesto.
V klubu so ponosni tudi na Borislava Valjana , ki je bil vodja tekmovanja. Objet z lokostrelsko zgodovino že več kot 30 let ohranja svojo mladost in karizmo. Hvaležni so tudi, da imajo ob sebi trenerja Nikolaja Komidarja, ki je njihovo ravnovesje. Vedno jasen pogled v prihodnost kluba in članov.
Vsi v DLLL Snežniška Diana se ozirajo v prihodnost lokostrelstva, ki je v njihovem klubu več kot samo šport. Borislav Valjan bi rekel: »Smo družina.«

Svetovno prvenstvo v poljskem lokostrelstvu

Dne 23. septembra je v Južni Dakoti (ZDA) potekalo svetovno prvenstvo v poljskem lokostrelstvu. Udeležil se ga je tudi član DLLL Snežniška Diana **Aljaž Brenk in dosegel odlično 15. mesto.**

V Dakoti so slovensko reprezentanco spremljali neprekinjen dež, spolzki in hriboviti tereni. V takšnih razmerah je streljanje s sestavljenim lokom res prava preizkušnja, ki zahteva izjemno pripravljenost športnika.

Na tekmi so organizatorji za tekmovalce sestavljenega loka odstranili tri tarče zaradi varnosti, kar je dober pokazatelj težavnosti terena. Lokostrelci vedo, da se z naravo ne borijo, ampak jo sprejemajo. V vseh oblikah in barvah. Aljaž je vztrajal, se zlil v vse, kar je prinesel dan, in odšel z odličnim 15. mestom v svetovni konkurenci.

Čestitke Aljažu, kot tudi preostali reprezentančni ekipi, ki je s ponosom in spoštovanjem zastopala barve naše lepe Slovenije.

• Aljaž na svetovnem prvenstvu

NaNo
NAŠA NOTRANJSKA
LOŠKA DOLINA
2026 - 2030

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

V zadnjih štirih letih smo pokazali, da znamo sodelovati, načrtovati in stvari tudi izpeljati. Številne projekte smo zaključili, drugi so v teku, za prihodnje pa smo pripravili pomembne temelje.

Dobro, transparentno in konstruktivno sodelovanje z občinskim svetom in občani je številne načrte pripeljalo od ideje do izvedbe. Na tem želim graditi tudi v prihodnje – odgovorno, povezovalno in v dobro vseh, ki živimo v naši občini.

Želim si občine, ki napreduje, ostaja povezana in zna prisluhniti ljudem. Verjamem, da se dobre stvari zgodijo hitreje, ko ljudje v skupno delo vstopijo z iskrenimi nameni, veliko mero odgovornosti, energije in želje po prispevanju k skupnemu dobremu.

Ko znamo različne poglede povezati in skupno dobro postaviti pred morebitne posamezne interese, lahko dosežemo veliko.

Da sta zaupanje in konstruktivno sodelovanje v občinskem svetu izjemnega pomena, smo dokazali tudi v iztekajočem se mandatu. Na to sem ponosen in prav na takšnem načinu dela želim graditi tudi v prihodnje.

Če mi zaupate kot kandidatu za župana, vas prosim za podporo tudi kandidatkam in kandidatom ekipe Naše Notranjske – NaNo Loška dolina za občinski svet. Verjamem, da lahko s pravo ekipo nadaljujemo začeto delo in skupaj uresničujemo cilje v dobro naše občine.

NaNoLoskadolina
nasanotranjska.si

Hvala za vaše zaupanje.

Gremo naprej. Skupaj.

Naročnik oglasa: Naša Notranjska, Cesta 4. maja 47, 1380 Cerknica

MATJAŽ ANTONČIČ
kandidat za župana
Občine Loška dolina

NAŠA EKIPA

Mateja Peček

Aleksander Košmrl

mag. Tanja Ožbolt Košmrlj

Miha Sterle

Romana Zakrajšek

NaNoLoskadolina
nasanotranjska.si

NAŠA NOTRANJSKA
LOŠKA DOLINA
2026 - 2030

Naša ekipa združuje izkušnje, znanje in nove poglede.

V preteklem mandatu smo dokazali, da znamo sodelovati in zastavljene projekte pripeljati do izvedbe. Z odgovornim delom, jasnimi cilji in posluhom za občane želimo nadaljevati razvoj naše občine.

NAŠE PRIORITETE

- **Zanesljiva oskrba s pitno vodo**
  Obnova omrežja, manj izgub in posodobitev sistema.
- **Urejena komunalna infrastruktura**
  Dokončanje nadgradnje čistilne naprave in širitev kanalizacije.
- **Boljša zdravstvena oskrba**
  Dograditev in energetska sanacija zdravstvene postaje ter širitev storitev.
- **Sodobna športna infrastruktura**
  Izgradnja nove športne dvorane in nadaljnji razvoj športnih površin.
- **Več možnosti za mlade družine**
  Komunalno opremljene parcele in nova stanovanja, da mladi ostanejo doma.
- **Skrb za starejše in vse generacije**
  Nadaljevanje projekta doma starejših, socialnih programov in medgeneracijskega povezovanja.
- **Varnejše in urejene ceste**
  Postopna obnova cest, novi pločniki in večja prometna varnost.
- **Podpora lokalnemu razvoju**
  Spodbujanje podjetništva in kmetijstva, premišljen razvoj turizma ter podpora društvom in prostovoljcem.
- **Odgovorno in pregledno upravljanje**
  Evropska in državna sredstva, sodelovanje z občani ter premišljene investicije.

Za uspešen razvoj občine je pomembna tudi dobra ekipa v občinskem svetu - in v tem mandatu smo to dokazali. ✓

Pridite na volitve in podprite ekipo Naše Notranjske za občinski svet.

Vabimo vas, da nas spremljate na Facebook profilu **NaNoLoskadolina**, na spletni strani **nasanotranjska.si** in si ogledate naše predstavitve na **TV ORON.**

Gremo naprej. Skupaj.

Naročnik oglasa: Naša Notranjska, Cesta 4. maja 47, 1380 Cerknica

ZNAMO. DELAMO. GRADIMO ZA VSE GENERACIJE.

Ekipa Socialnih demokratov za stabilen in uravnotežen razvoj naše občine.

Pred štirimi leti smo pod vodstvom SD Loška dolina, skupaj s široko skupino aktivnih občank in občanov, ustvarili ambiciozen Razvojni program občine.

Ponosni smo, da je ta program postal temelj uspeha celotne občine. Skupaj z županom smo uresničili številne ključne projekte: od vsakodnevnih aktivnosti v Medgeneracijskem centru in zagotovitve 7 parcel za mlade družine, do zgodovinske investicije v ultrafiltracijo na izviru Obrha, s katero smo zagotovili varno pitno vodo tudi v najhujši suši.

S trdim delom in podporo pristojnih ministrstev smo projekt izgradnje javnega doma starejših pripeljali do izdelane idejne zasnove. Država bo pod vodstvom DSO Grosuplje kmalu pričela z gradnjo doma tudi v naši občini.

Mi ne obljubljamo na pamet. Naša ekipa združuje preverjeno strokovno znanje in delavno mladostno energijo, ki bo poskrbela, da začrtani razvojni program uspešno izpeljemo do konca – za vse generacije in v duhu sodelovanja za dobrobit občine.

MI SMO TU DOMA.

SD

Socialni demokrati vstopamo v lokalne volitve 2026 s konkretnim, odločnim in ambicioznim programom.

Socialni demokrati vemo, da sta pot in način za doseganje rezultatov enako pomembna kot cilj sam. Bolj, kot so občanke in občani vključeni v odločanje o javnih zadevah, bolj razumejo delovanje občine. Verjamemo v občino, ki posluša ljudi in odločitve sprejema odgovorno.

Občina mora izkoristiti priložnosti, ki jih država in Evropska unija ponujata za sofinanciranje lokalnih programov in projektov.

Ob zagotavljanju dostopa do javnih storitev si bomo prizadevali tudi za zagotovljen dostop do storitev splošnega pomena, kot so banke, pošte, bankomati.

Naša občina mora biti prostor priložnosti – za delo, ustvarjanje, bivanje in kakovostno življenje.

To je politični oglas za lokalne volitve 2026.
Naročnik: SD, Nazorjeva ulica 6, Ljubljana.

INŽENIRSKA NATANČNOST IN REZULTATI NA TERENU: GRADIMO STABILNO INFRASTRUKTURO

Z ultrafiltracijo na izviru Obrha smo zagotovili čisto pitno vodo tudi ob najhujši suši! Dokumentacija za nov športni objekt je pripravljena — prehajamo s papirjev na teren!

MATJAŽ ŽNIDARŠIČ,
dipl. inž. el., specialist za management, vodja vzdrževalne službe

OD IDEJNE ZASNOVE DO KMALU ZAČETE GRADNJE: KAKO SMO JAVNI DOM STAREJŠIH PRIPELJALI V NAŠO OBČINO

Dom starejših je pred gradnjo, mladim pa odpiramo 7 ugodnih parcel z prednostjo za domače! Delamo za vse generacije!

MAG. ARMIDA BAVEC,
magistrica znanosti, magistrica prava, sekretarka

SRČNOST NA TERENU IN TEHNIČNA NATANČNOST V OBČINSKEM SVETU

Z izkušnjami iz stroke in operativnega dela na terenu prinašam v občinski svet odločnost, operativnost in sodelovanje! Stabilno financiranje gasilcev in lokalnih društev ter urejanje rekreacijskih in pohodniških poti za vse generacije!

JURE KRAŠEVEC,
lesarski tehnik, SMD operater

PODJETNIŠKI POGUM IN ENERGIJA ZA PRIHODNOST NAŠE GENERACIJE

Mladi ne potrebujemo političnih obljub, ampak dejanja – prinašam odločnost, ki bo uspešno povezala gospodarstvo in lokalno okolje! Z vzpodbujanjem podjetništva in ustvarjanjem novih priložnosti bomo mladim omogočili trdno prihodnost v naši občini!

MANJA STARC,
študentka, samostojna podjetnica

ZANESLJIVOST IN NEPOSREDEN STIK S KRAJANI ZA UREJENO PODEŽELJE

Kot človek iz lokalne industrije bom neposreden in vedno dostopen glas svojih krajanov ter sosedov v občinskem svetu! Pravico do urejenih vaških poti, zaščitenih naravnih virov in živahnega vaškega utripa mora imeti vsaka naša vas!

JAKOB URODA JANEŽIČ,
delavec v lesno-predelovalni industriji

Anja Žagar

Jesenski utrip godbe

Začetek nove sezone so za člane Pihalnega orkestra Kovinoplastika Lož zaznamovali številni nastopi in druženja, počivali pa nismo niti poleti.

V poletnih mesecih smo poskrbeli za glasbeno spremljavo na dveh gasilskih proslavah – 16. avgusta smo zaigrali ob 60-letnici delovanja PGD Retje, 22. avgusta pa v Grahovem. Poletne počitnice so najmlajši godbeniki izkoristili tudi za izobraževanje in druženje na glasbenem taboru Musica Creativa v Izoli. Pod vodstvom vrhunskih mentorjev so pridobivali nova znanja in izkušnje ter sklepali nova prijateljstva. Urhu Antonu Mlakarju in Urbanu Seljaku je bilo v Pihalnem orkestru Musica Creativa zaupano mesto prvih klarinetov. To je spodbuden znak za prihodnost godbe, saj kaže, da se v njej razvijajo perspektivni mladi glasbeniki.

V začetku septembra, ob začetku nove sezone, smo izvedli tradicionalni pohod na Snežnik, kjer smo tudi letos na vrhu zaigrali skupaj s Pihalnim orkestrom Ilirska Bistrica. Za to priložnost je naš dirigent Danilo Bavec pripravil priredbi skladb Snežnik in Brkinska slivovka Ansambla Snežnik. Zvoki glasbe so se z vrha razlegali daleč naokoli in ustvarili prav posebno doživetje. Tudi tokrat se je pokazalo, da glasba povezuje ljudi in kraje.

V septembru smo se družili tudi na tradicionalnem pikniku za godbenike, njihove družinske člane in druge podpornike godbe. Po dolgih letih smo ponovno pripravili tudi krst novih članov. Dan pozneje smo zaigrali še na Mihaelovem sejmu na Blokah. September smo zaključili z nastopom na Polharski noči, ki so ga letos popestrile mažoretke iz Čabra.

Vsa naša pozornost pa je že usmerjena proti koncu leta, ko bomo 26. decembra ob 19. uri v telovadnici OŠ Stari trg izvedli tradicionalni božično-novoletni koncert. Godbeniki pridno vadimo nov program, kot gostje pa se nam bodo tokrat pridružili člani Ansambla Snežnik. Vljudno vabljeni, da z nami preživite ta praznični večer.

• Godbi na vrhu Snežnika, FOTO: OSEBNI ARHIV

• 60 let PGD Retje, FOTO: PGD RETJE

• PGD Grahovo, FOTO: PGD GRAHOVO

• Polharska noč, FOTO: MARIO ŽNIDARŠIČ

BESEDILO IN FOTO
Gašper Modic, Predsednik DLKJ

TRADICIONALNO SREČANJE JAMSKIH VODNIKOV PRED KRIŽNO JAMO

V nedeljo 27. septembra smo se pred Križno jamo že tradicionalno srečali obstoječi in starejši jamski vodniki, ki delo jamskih vodnikov še vedno opravljajo in vodnikov, ki so ga v preteklosti na območju omenjenih občin. Poleg Društva ljubiteljev Križne jame, so se srečanja udeležili tudi člani Jamarskega kluba Rakek in Jamarskega kluba Karlovica ter nekateri predstavnikih drugih jamarskih klubov. Srečanje je potekalo pred vhodom v Križno jamo, kjer ob zakurjenem ognju prisluhnili zanimivim zgodbam in anekdot iz preteklosti. Veliko pogovorov je potekalo o novih raziskovanjih okoliških jam in o večjem sodelovanju pred jamarskimi klubi, tako na področju raziskovanja kot ostalih vrst sodelovanja. Ob vonju klobas in toplega čaja ter prijetnem kramljanju se je nedeljsko popoldne kaj hitro prevesilo v noč. Izvedeli smo veliko novih stvari in nasploh dorekli, da se naslednje leto ponovno snidemo in da bi se podobni dogodki morali odvijati tudi čez leto. Dogodek delno sofinancira tudi občina Loška dolina.

• Ostrnica, FOTO: NIVES PIŠEK

Andraž Polič

Muzej ostrnic lepotic

“Ljubezen, nafta, šnopc”, sva dahnila z Medeo, ko sva zapeljala Jeneza do bližnje Vrhnike v Loški dolini, kjer naj bi nabavili liter domače žganice, da povrnemo gostoljubje Matiji Solcetu, ki nas je gostil v svoji domačiji v Kozarišču. Tam smo se Barbara, Iuna, Brigita, Medea in jaz namenili kreirati lutkovno predstavo navdihnjeno s palestinskimi ljudskimi pripovedkami.

Že prvi dan prihoda so mi v oči padle kopice sena pred hišo na robu vasi, ki so elegantno stale na travniku kot kakšna OHO instalacija. Janez Kandare, oskrbnik prenovljenega bohemskega skednja, legendarni furman iz Iga vasi, nam je takoj pojasnil, da so to ostrnice, posebnost Loške doline, kjer je on eden zadnjih, ki nadaljuje to tradicijo zašpičenih smrekovih rogovil na katerih se suši seno.

Kozarišče so le streljaj od slikovitega gradu Snežnik in lovski izraz za razdaljo je na mestu, saj je področje polno medvedov in lovske zgodbe se širijo kot mistični šepet med grajskimi drevoredi.

Zavedel sem se, da se moje poletno odkrivanje graščin nadaljuje, zato sem odprl svoje čute za zaznavanje posebnosti kraja. Dnevi so stekli v ustvarjalni vročici: songi, plesi, barve, šivanje, kuhanje, branje, pripovedovanje in hladna tišina, ko noč zagrne samotno vas in se ob uri zasliši le še oddaljeni melodičen zvon kot kakšen odmev človeške bližine pod kozmičnim svodom.

Na zadnji dan vaj sem se hotel po svoji navadi skopat v hladni lokalni reki ali potoku in Janez omeni, da je v tej sušni dobi edina možnost zajetje rečice Veliki Obrh nekaj minut vožnje stran. Želi si napolnit tudi kantico z nafto za svoj jugo traktor in kot rečeno v uvodu, sedemo v Medeino hondo ter poženemo kolesa po vaških cestah. Pripeljemo se do dvorišča hiše v sosednji vasi in prikličemo staro mamko, da povprašamo po šnopsu. Starka hodi počasi in leta se ji brazdajo na nezaupljivem obrazu, ko premerja nas prišleke ter se na vse načine izmika prodaji domačega žganja. Nazadnje se zbarantamo za ceno in ženica s težkim srcem pristane- kot da smo ji izmaknili še zadnjo zalogo poletnih sanj. Janeza zategneva do nekega gostišča za ovinkom, midva pa nadaljujeva pot do izvira, kjer potopim razgreto telo v hladen tolmun pri stari žagi. Na razgledišču nad jezom se zagledam čez

dolino in nekaj lokalnih besed na turistični tabli se mi vrine v misli, zato jih zapišem v moleskin: “phati”- s tolčenjem odstranjevati trši ovoj žitnih zrn; “stopa”- lesena koničasta priprava v mlinu, ki služi za phanje žitnega zrna, zlasti ječmena in prosa; “mernik”- prostorninska mera za žito; “merica”- količina zrnja, ki pripada mlinarju za mletje. Izraze omenjam kot besede, ki izginjajo iz splošne govorice globalnih trendov masovne potrošnje videov, knjig in digitalnih vsebin. In to ni kakšna arhaična romantika “rodne grude”, je bolj čudenje nad svetom, ki počasi, a vztrajno usiha in se staplja z globalizacijo velikih korporacij poenostavljenega jezika kapitala. Kakor koli, zadostil sem svoji poetični radovednosti in z Medeo sva se odpeljala nazaj v umetniški brlog, da izvedemo še zadnji “progon” pred nastopom v Truškah. Iuna je spekla bučkino “zlejvanko” in vsi zadovoljni z generalko smo odprli domači šnopc...kaj je prinesel naslednji dan, bom povedal na koncu tega zapisa. Vsekakor nekaj lepega, nekakšen navdih, ki me je popeljal na pot: po mehki sončavi pokošenih travnikov sem nadaljeval poletje na lesketajoči modrini Jadrana, ko sem stopil na peščeni otok Susak, da se za nekaj dni nadiham morske svobode in ne mislim na nič.

Beno Peček

Kje pa imate v vašem kraju lokalno tržnico?

Sofinancira Evropska unija

SKUPNA KMETIJSKA POLITIKA

To vprašanje nam v našem kampu pogosto zastavijo gostje. Malo v zadregi se nasmehnemo in razložimo, da je nimamo, vsaj ne take, ki bi obratovala dnevno. Najbližja je v Cerknici, pa še to samo dva dni v tednu. In tako jih napotimo v najbližji Mercator.

Ta vprašanja in hkrati zavedanje, da imamo kakovostno lokalno ponudbo, do katere pa prideš le, če obiščeš posamezne kmetije in ostale ponudnike, so nas spodbudile k razmišljanju, da bi našim gostom čim več ponudili na enem mestu. Tako bi turisti lahko dobili res dobro domačo hrano, hkrati pa bi mogoče s tem spodbudili katero od kmetij, da poveča svojo pridelavo ali predelavo. Za povrhu bi lahko kupili pri nas tudi avtentične lokalne izdelke domačih rokodelcev, ki bi jih odnesli domov za spomin.

Priložnost, da uresničimo idejo, se je ponudila v okviru LAS Notranjska, kjer smo partner pri projektu Lokalno je zakon. Pri projektu poleg kampa Beli gaber sodelujejo še Ekološka kmetija Ileršič, Društvo žena in deklet na podeželju Ostrnice, Tina Sterle in Janja Urbiha – Kozarka. Cilj projekta je povezovanje lokalnih ponudnikov in prebivalcev, promocija lokalnih produktov in storitev, lokalnih specifičnih znanj in rokodelskih veščin ter da postanejo ljudje ponosni na to, kar znamo in ustvarjamo v našem okolju.

Že v poletnih mesecih je Nina Ileršič začela z izvajanjem študijskih krožkov na temo samooskrbe. Janja Urbiha bo z rokodelskimi krožki začela v jesenskih mesecih. Z namenom razširiti glas o študijskih krožkih, pridobiti nove udeležence in tudi poiskati čim širši nabor ponudnikov, smo se 20. septembra udeležili Mihajlovega sejma na Blokah. Sejem je bil resnično živahen in za nas v smislu mreženja uspešen. Predstavitev projekta smo na lepo jesensko nedeljo, 27. septembra, izvedli v kampu Beli gaber. Nanj smo

povabili širok nabor lokalnih ponudnikov. Predstavili so se: čebelar Rihard Sterle, ekološka kmetija Turk z mlečnimi izdelki, predice grofice Grete s prikazom predenja, Društvo žena in deklet na podeželju Ostrnice s svojimi izvrstnimi »tašcami«, grofica Greta z grajskimi zgodbami, Spoverles z lesenimi izdelki, ekološka kmetija Ileršič s ponudbo svojih pridelkov, kmetija Krnčevi z lesenimi izdelki, Hija d.o.o. s suhomesnatimi izdelki, kmetija T'Dolejn z žganji, likerji, marmeladami, suhim sadjem, Bahne d.o.o. z žganimi pijačami, Fast food Fonzi s kavro, Loopka s kvačkanimi izdelki, Etnografska zbirka pri Emilu s predstavitvijo starih predmetov, DLLL Snežniška Diana s predstavitvijo lokostrelstva, OPG Pintar s siri, Jezerski hram s predstavitvijo muzeja, kmetija Mlakar z domačimi pridelki, Heart's jewellery z edinstvenim nakitom in skupina Migaj migaj s plesnim nastopom – kar lep izbor, česar smo bili izredno veseli. Razveselil nas je tudi obisk številnih domačinov, ki so si poleg pokušine lokalnih dobrot lahko ogledali tudi kamp in preživeli prijetno popoldne.

V zimskih mesecih ne bomo počivali. Z vsemi zainteresiranimi bomo nadaljevali dogovore o možnosti sodelovanja, izvedenih bo kar nekaj študijskih krožkov (na temo kmetovanja, ročnih spretnosti). Spremljajte nas na FB strani Lokalno je zakon in se nam pridružite.

Verjamemo, da bomo naslednjo sezono na vprašanje, kje dobiti lokalne dobrote, kje se naučiti rokodelskih veščin, že imeli ponudbo, ki bo vabila k nakupu. Na tem mestu vabimo vse, ki smo jih mogoče spregledali, da nas kontaktirate in skupaj preverimo možnost sodelovanja.

Silvija Strle,
strokovna sodelavka v Medgeneracijskem centru Gaber

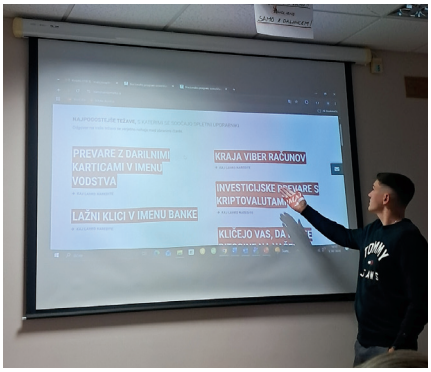
Kako se zaščititi na spletu in mobilnih napravah?

• FOTO: SILVIJA STRLE

Spletne prevare postajajo vse bolj prepričljive, zato je poznavanje osnov varne uporabe digitalnih naprav danes pomembnejše kot kadar koli prej. Na brezplačnem predavanju smo izvedeli, kako prepoznati nevarnosti in se pred njimi učinkovito zaščititi.

V sredo, 9. septembra, je v prostorih Medgeneracijskega centra Gaber potekalo brezplačno predavanje z naslovom Kako se zaščititi na spletu in mobilnih napravah, ki ga je izvedel Matej Knap iz podjetja EkoKnap iz Cerknice.

Na naših računalnikih, telefonih in drugih napravah imamo danes praktično vse – osebne fotografije, elektronsko pošto, kontakte, dostop do družbenih omrežij, spletnega bančništva in številnih drugih storitev. Prav zato je lahko izguba ali

• Matej Knap (predavatelj) iz podjetja EkoKnap

zloraba naprave oziroma podatkov zelo neprijetna. Kot smo izvedeli, pa storilci pogosto sploh ne poskušajo neposredno vdreti v našo napravo. Veliko pogosteje nas skušajo pretentati in pripraviti do tega, da jim podatke posredujemo sami.

Matej Knap je predstavil različne načine spletnih prevar – od lažnih elektronskih sporočil in telefonskih klicev do zlonamernih aplikacij, povezav in poskusov kraje gesel. Poseben poudarek je namenil geslom. Dobro geslo je predvsem dolgo in edinstveno, dodatno varnost pa zagotavlja večfaktorska avtentikacija. Ta lahko vključuje kodo v aplikaciji, potrditev na telefonu, prstni odtis ali prepoznavo obraza oziroma varnostni ključ. Tako lahko tudi v primeru ukradenega gesla preprečimo nepooblaščen dostop do računa.

Pomemben del predavanja so bili tudi nasveti glede posodabljanja naprav in

• Udeleženci predavanja

aplikacij. Posodobitev namreč ni zgolj nova različica programa, temveč pogosto prinaša tudi popravke varnostnih ranljivosti in napak. Predavatelj je pojasnil tudi, kakšna je vloga protivirusnih programov in pri čem nam lahko pomagajo.

Posebej koristne so bile informacije o tem, kaj storiti, če smo že kliknili na sumljivo povezavo ali vanjo vnesli svoje podatke. Spoznali smo tudi spletno stran Varni na internetu, na kateri lahko spremljamo aktualne spletne prevare in opozorila, med drugim tudi lažne telefonske klice, pri katerih se klicatelji predstavljajo kot predstavniki bank.

Mateju Knapu se zahvaljujemo za koristne informacije, praktične nasvete in čas, ki nam ga je namenil. Verjamemo, da bomo odslej pri uporabi spleta in mobilnih naprav še bolj previdni, pozorni in predvsem – varnejši.

Bi želeli izvedeti še več? Vabljeni na njegovo naslednje predavanje z naslovom Praktične vaje in prepoznavanje spletnih prevar, ki bo v ponedeljek, 9. novembra, ob 17.00. Tokrat bomo znanje nadgradili s konkretnimi primeri ter se še bolj podrobno posvetili prepoznavanju in pravilnemu odzivu na spletne prevare.

Marjeta Kraševec

Naj še kdo reče, da je starost lepa!

Za tiste, ki me še ne poznate – sem Marjeta Kraševec in kot zasebnica opravljam nego in pomoč na domu v občinah Loška dolina in Bloke. Ob tem mi veliko pomeni skrb za starejše, poleg tega pa tudi ustvarjanje možnosti za druženje, telovadbo in prijetna doživetja. Zato imamo v Medgeneracijskem centru Gaber vsako sredo v mesecu ob 11. uri telovadbo ter vsak prvi ponedeljek ob 18. uri predavanja z različnimi gosti in temami.

Včasih so najlepši izleti tisti, na katerih ne odkrivamo le novih krajev, temveč tudi ljudi, zgodbe in trenutke, ki se nam vtisnejo v spomin. Tako smo se v okviru naših rednih srečanj starejših odpravili na prav poseben izlet v Cerkno, kjer sem odraščala in ima v mojem srcu posebno mesto.

Udeleženci naših srečanj so že večkrat izrazili željo, da bi obiskali kraj mojega otroštva. Tako smo skupaj prišli na idejo, da organiziramo izlet v Cerkno ter pobliže spoznamo tamkajšnje življenje, ljudi in njihove navade. Z veseljem sem ugodila njihovi želji in z njimi delila tudi delček svoje življenjske zgodbe.

Zbrali smo se v sredo, 14. oktobra, v Starem trgu ter se z avtobusom podali na pot z veliko dobre volje, nasmehov in prijetnih pričakovanj.

Ko smo prispeli v Cerkno, je bil naš prvi obisk res nekaj posebnega. Obiskali smo gospoda, ki šteje častitljivih 99 let in še vedno z veliko volje živi življenje. Pravi, da nima posebnih težav, le sluh mu včasih nekoliko ponagaja. Njegova velika posebnost je igranje na električno harmoniko. Na podstrešju ima urejen svoj studio, kjer vsak večer preigrava znane narodne in zabavne melodije.

Njegova življenjska zgodba, energija, ljubezen do glasbe in iskrica v očeh, ki je ni ugasnil niti čas, spodbudijo človeka k razmišljanju. Danes se pogosto zdi, da predvsem mladi iščejo svojo pot, motivacijo in odgovore na vprašanje, kaj si v življenju sploh želijo. In prav takšni ljudje nam pokažejo, da je mogoče najti veselje v preprostih stvareh ter vztrajati pri tem, kar nas osrečuje.

Gospod nam je tudi zaupal recept za dolgo življenje. To sta dve cigareti na dan, liter žganjice na leto in en obisk cerkve. Ob njegovih besedah smo se nasmejali, hkrati pa zamislili nad njegovo življenjsko zgodbo in pozitivnim odnosom do življenja.

Takšni trenutki nas spomnijo, da starost ni le obdobje, ko se življenje umirja. Lahko je čas modrosti, topline, novih doživetij in veselja do stvari, ki jih imamo radi. Njegova harmonika nam je na svoj način zaigrala pomembno sporočilo: dokler v sebi nosimo voljo do življenja, lahko še vedno razveseljujemo sebe in druge.

Po tem navdihujočem srečanju smo se odpravili na domačo kavo k moji mami Rezki. Ob prijetnem klepetu in gostoljubju smo si vzeli čas za tisto, kar v vsakdanjem tempu pogosto pozabimo – da se ustavimo, prisluhnemo drug drugemu in preprosto uživamo v družbi. Obisk je bil več kot le postanek ob kavi. Bil je priložnost za povezovanje, smeh in ustvarjanje novih spominov, obenem pa so udeleženci tako spoznali še delček moje življenjske zgodbe. Za še posebej prijetno vzdušje je poskrbela tudi moja snaha Marta, ki nas je pogostila z domačimi dobrotami. Ob tako srčnem sprejemu se je bilo res lepo za nekaj časa ustaviti in uživati v domačnosti.

Naše raziskovanje smo nadaljevali v muzeju, kjer smo si ogledali razstavo in znamenite cerkljanske pustne maske. S svojo raznolikostjo, izvirnostjo in bogato tradicijo pripovedujejo zgodbe o življenju ter kulturni dediščini teh krajev. Seveda pa izleta nismo končali brez dobre hrane. Za piko na i smo si privoščili okusne žlikrofe, ki so nas zadovoljili tudi z gurmanske plati.

Čeprav smo si ogledali zanimive kraje, spoznali kulturno dediščino in prisluhnili navdihujoči zgodbi, je bila največja vrednost izleta vendarle druženje. V smehu in pogovorih se krepi občutek pripadnosti.

Naša srečanja ob sredah so več kot le telovadba. So priložnost, da ostajamo dejavni, skrbimo za svoje zdravje, ohranjamo stike in sklepamo nova poznanstva, poleg tega pa dokazujemo, da za nova doživetja nismo nikoli prestari. Vsako srečanje in vsak nasmeh nas bogati na svoj način.

Ob tej priložnosti se želim iz srca zahvaliti tudi svoji družini, ki mi vedno stoji ob strani, me podpira pri mojih idejah in mi pomaga uresničevati stvari, ki si jih zamislim. Včasih se morda zdi, da je za lep dogodek

zaslužna ena oseba, vendar za marsikatero idejo in uspešno izpeljano zgodbo stojijo tudi ljudje, ki nas podpirajo v ozadju. Tudi tokrat mi je bila v pomoč hči Kaja, ki je nesebično pomagala pri organizaciji in izpeljavi dogodka. Zahvalila pa bi se tudi Občini Loška dolina, ki projekt podpira že od samega začetka in nam tako omogoča, da lahko nadaljujemo naše dejavnosti ter ponujamo priložnost za gibanje, druženje in znanje. Zato bi prisrčno povabila vse, ki si želite prijetne družbe, gibanja in novih spoznanj ter znanj. Pridružite se nam na telovadbi ali predavanju, saj je vsak dobrodošel.

BESEDILO:
Polona Klančar

15. POHOD PO LOŠKI DOLINI

V nedeljo, 18. oktobra, je potekal že 15. Pohod po Loški dolini, ki ga Javni zavod Snežnik prireja v počastitev praznika Občine Loška dolina. Tudi tokrat ta ni bil le hoja po poti, temveč priložnost za srečevanja, pogovore in spoznavanje zgodb, ki jih ima Loška dolina.

Na različnih postojankah so pohodnike pričakali domačini, društva in posamezniki ter jim ponudili okrepčila, predvsem pa utrinke iz bogate lokalne zgodovine, kulture in vsakdanjega življenja.
V Koča vasi so učenci in učenke OŠ Stari trg pri Ložu pod vodstvom učiteljice Simone Levec predstavili zgodovino gradiča in pripravili foto kotiček. V Žagi so udeležence pohoda z okrepčilom pozdravile članice Društva žena in deklet na podeželju Ostrnice, pridružil pa se jim je tudi Edvard Šega, ki je pripravil razstavo fotografij in lesene izdelke otrok. Družina Kandare je v Danah poskrbela za nekaj tekmovalne vneme. Pohodniki so se lahko preizkusili v metu koučne štange, v idiličnem ambientu njihovega vrta pa se je tudi letos predstavilo Društvo ljubiteljev Križne jame, ki je vabilo k odkrivanju podzemnega sveta Loške doline. Pod gradom Snežnik je DLLL Snežniška Diana postavilo tarče in loke ter pohodnikom omogočilo, da so preizkusili svoje strelske spretnosti. Na postojanki pri Belem Malnu pa so pohodnike pričakali vaščani Markovca, predvsem družina Kraševec, ki je poskrbela za okrepčilo in prijetno domače vzdušje.

Za varno in prijetno pot so poskrbeli vodniki. Skupine so letos vodili Jure Kordiš, Mateja Peček, Marko Smole in Nataša Mele, pri vodenju pa sta pomagala tudi Matjaž Glažar in Andreja Žnidaršič.
Na cilju je pohodnike pričakala kaura, otroci pa so se razveselili medalj za vestno zbiranje žigov na poti. Tudi letos je bilo mogoče spoznati nekaj aktivnosti Zdravstvenovzgojnega centra ZD Cerknica. Obiskovalci so lahko preizkusili očala, ki simulirajo opitost in utrujenost, izmerili mišično moč z ročnim dinamometrom ter preverili krvni tlak in krvni sladkor.
V imenu Javnega zavoda Snežnik se zahvaljujemo vsem, ki ste bili del letošnjega pohoda. Hvala društvom, domačinom, posameznikom, vodnikom in vsem prostovoljcem, ki ste s svojim časom, znanjem, dobro voljo in gostoljubjem soustvarili dan, ki je bil veliko več kot pohod. Hvala tudi vsem pohodnikom, ki ste se podali na pot in s svojo prisotnostjo pokazali, da se po poti dediščine Loške doline radi vračamo – zaradi narave, zgodb in ljudi.

Prepričani smo, da se srečamo tudi na naslednjem pohodu.

BESEDILO
Lara Opeka

SKOKI V MORJE, ZMENKARIJE IN NOVA PRIJATELJSTVA: DESET NEPOZABNIH DNI NA KRKU ZA 60 OTROK

Poletje je čas za ustvarjanje najlepših spominov in natanko to je uspelo otrokom na letovanju skupaj z vaditelji, ki so v organizaciji Območnega združenja Rdečega križa Cerknica preživeli deset dni prave morske pravljice na otoku Krku.

Šest skupin – tri dekliške in tri fantovske – se je hitro namestilo v mladinskem domu, se spoznalo s hišnim redom in se podalo novim dogodivščinam nasproti. Morski dnevi so bili obarvani z obilo športnega dogajanja. Fantje so ponosno oblekli svoje najljubše nogometne drese in zavzeli igrišče, pravi vrhunec športnega duha pa so bili večerni športni izzivi z vzgojitelji. Pri odbojki so otroci po dobljenem prvem nizu že glasno sanjali o zmagi, a so izkušeni vzgojitelji v napeti končnici tekmo le obrnili v svojo korist. Podobno napeto je bilo tudi na košarkarskem igrišču v igri dva na dva, kjer sta po ogorčenem boju slavila starejša vzgojitelja.

SUP-anje, skoki s pomola in »kriminalistične« uganke

Plaže v okolici Malinske in Vantačićev so vsak dan pokale po šivih od otroškega smeha. Največja atrakcija so bili brez dvoma SUP-i, za katere je bilo zanimanje tako veliko, da so morali vzgojitelji uvesti prave 20-minutne izmene. Mlajši otroci so dočakali svojo veliko priložnost, ko so se v spremstvu starejših fantov s SUP-i odpeljali v bližnji zaliv. Pomoli so služili kot odskočne deske za drzne akrobacije in skoke, vredne olimpijskih iger, v senci pa so dekleta reševala pomembne življenjske teme ob kartanju in opazovanju rakovic.

Za pravo mero skrivnostnosti so poskrbela jutra, ki so se začela precej »kriminalistično«. Otroci (in pozneje tudi vaditelji) so se namreč večkrat zbudili skrivnostno umetniško porisani po obrazih. Po hitri preiskavi so bile osumljenke odkrite, kazen – pridno pospravljanje miz po obrokih – pa je poskrbela, da je bilo pravici zadoščeno.

Ustvarjalnost otrok ni poznala meja. Izdelovali so čudovite zapestnice, prstane in razglednice za domov ter risali na kamenčke. Med njimi se je našel celo frizerski mojster Tevž, ki je iz kovčka potegnil profesionalni frizerski komplet in nekaj fantov uredil z osveženo poletno pričesko.

Poseben večer je bil namenjen »odštekanemu stilu«, kjer je žirija vzgojiteljev ocenjevala modne kombinacije, plesne gibe in akrobacije.

Izleti, večerne zmenkarije in morske »poroke«

Letovanje so popestrili tudi izleti. S katamaranom in ladjico so se dvakrat odpravili v Malinsko, kjer so evri izginjali v priljubljenem lunaparku in »candy shopu« ter za nakup nogometnih dresov in nakita na stojnicah. Domov so se vračali pod zvezdnatim nebom in sojem polne lune.

Zadnji dnevi so prinesli še obilo romantike in smeha. Organizirali so težko pričakovane zmenkarije, kjer so nekateri taktično odgovarjali napačno, da ne bi bili izbrani, spet drugi pa so bili nad izborom navdušeni. Vse skupaj je ob čudovitem sončnem zahodu vodilo do morskih »porok« na plaži, kjer so zaplesali celo z belgijskimi vrstniki, ki so prav tako letovali v domu.

Poleg zabave so otroci pridobili tudi koristna znanja. Vzgojitelja Jošt in Jan sta pripravila poučno delavnico prve pomoči, na kateri so se vsi preizkusili v osnovah

oživljanja in temeljnih postopkih oskrbe ran. Vaditelji so imeli sicer polne roke dela z oskrbo drobnih prask, udarnin in pikov komarjev na postaji prve pomoči pred domom, Jošt pa je poskrbel za VIP-dostavo na ramenih za fanta, ki je imel preveč bližnje srečanje s skalo.

Deseti dan je prinesel neizogibno pakiranje – najmlajši fantje so bili tako zagnani, da so kovčke spakirali že pred zajtrkom! Po lovu na skriti zaklad, zadnjih burgerjih in nekaj solzicah slovesa je napočil čas za vrnitev domov k svojim staršem.

Hvala vsem otrokom za nepozabnih deset dni, polnih sonca, norčij in novih prijateljstev, ter hvala ekipi požrtvovalnih vaditeljev za njihovo neskončno potrpežljivost, skrb in trud. Se vidimo spet naslednje leto!

BESEDILO
Janja Šebenik, predsednica društva Sožitje

TRI DESETLETJA ODPRTIH SRC: DRUŠTVO SOŽITJE CERKNICA PRAZNOVALO 30-LETNICO DELOVANJA

• FOTO: LJUBO VUKELIČ

•Mladinski pevski zbor OŠ Notranjskega odreda Cerknica

Društvo Sožitje Cerknica – Društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju v letošnjem letu ponosno praznuje častitljiv jubilej – 30 let svojega delovanja.

Naše društvo že tri desetletja povezuje in združuje osebe z motnjo v duševnem razvoju, njihove svojce, skrbnike, prijatelje, prostovoljce in vse občane z odprtim srcem. Delujemo na območju treh sosednjih občin: Cerknica, Loška dolina in Bloke.
Glavno poslanstvo društva je ponuditi roko opore našim članom in njihovim družinam pri vsakodnevnih izzivih. Pomagamo jim pri spoznavanju zakonskih pravic in obveznosti, predvsem pa se trudimo, da skupaj kakovostno preživljamo prosti čas. Z najrazličnejšimi dejavnostmi, druženji in izleti jim omogočamo izkušnje ter nepozabne trenutke, ki bi jim bili sicer težko dosegljivi. Istočasno pa krepimo prepoznavnost v širšem okolju in sprejemanje drugačnosti.

Praznovanje, polno čustev, glasbe in smeha je potekalo pod sloganom »Tvoja moč se skriva v tvoji drugačnosti«

Naš visok jubilej smo slovesno obeležili v soboto, 3. oktobra, v polnem Kulturnem domu v Cerknici. Zbrali smo se,

• Malčki vrtca Martin Krpan Cerknica

• Skupina Drug problem in harmonikaš Klemen

da se ozremo na prehojeno pot in se zahvalimo vsem, ki soustvarjajo našo zgodbo o uspehu.
Uradni del so s spodbudnimi besedami in čestitkami pospremili govorniki: trenutna predsednica našega društva Janja Šebenik, župan občine Cerknica Marko Rupar, ki je društvu podelil tudi priznanje Občine Cerknica, župan občine Loška dolina Matjaž Antončič ter predsednica Zveze Sožitje Branka Perne.
Vsi so poudarili neprecenljivo vlogo društva v lokalni skupnosti, kjer skupaj premikamo meje in dokazujemo, da je z medsebojnim razumevanjem življenje lepše.

Za čudovit in pester kulturni program so poskrbeli številni nastopajoči, ki so ogreli srca obiskovalcev:

• Uporabniki VDC Cerknica

• Ples uporabnikov VDC Cerknica

• Moški pevski zbor Mlaj

• Iskrice v očeh so nam podarili malčki iz Vrtca Martina Krpana Cerknica.

• Z ubranimi glasovi so dvorano napolnili pevci Mladinskega pevskega zbora OŠ Notranjskega odreda Cerknica ter Moški pevski zbor Mlaj.

• Nepogrešljiv kulturni prispevek in veliko pozitivne energije so dodali uporabniki Varstveno delovnega centra Postojna – Enota Cerknica.

• Za poskočne ritme in odlično vzdušje je poskrbela domača skupina Drug problem.

Da je prireditev tekla gladko, sproščeno in predvsem zabavno, gre zasluga Mihu Razdrihu, ki je celoten program povezoval na prepoznaven, humoren in izjemno izviren način.

Hvala za preteklih 30 let in pogumno naprej!
Iskrena hvala vsem nastopajočim, gostom in obiskovalcem, ki ste z nami delili ta praznični dan. Največja zahvala pa gre našim članom in prostovoljcem – vi ste srce Društva Sožitje. Praznovanje 30-letnice ni le pogled nazaj, ampak predvsem navdih za naprej.

Vrata našega društva ostajajo široko odprta za vse, ki želite deliti svoj čas, nasmeh in dobro voljo. Hvala, ker nam pomagate ustvarjati družbo, v kateri nihče ni sam.

Hvala, ker nam pomagate ustvarjati sožitje.

LOŠKA DOLINA

MEDGENERACIJSKI CENTER GABER
LOŠKA DOLINA

Vabimo vas k ogledu razstave likovnih izdelkov učencev OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg.

USTVARJALI SO NA TEMO POLHOV IN POLHANJA.

RAZSTAVA BO NA OGLED V VELIKI PREDAVALNICI DO KONCA OKTOBRA 2026, OD PONEDELJKA DO PETKA, MED 8. IN 14. URO.

Medgeneracijski center Gaber
Cesta Notranjskega odreda 45 b, Stari trg pri Ložu

BESEDILO
Karolina Štefančič

NAJ VAS 2026

Letos je ocenjevanje za najlepše urejeno vas v občini Loška dolina potekalo v soboto, 20. junija. Strokovno komisijo, ki je tudi letos ocenjevala videz individualnih hiš in skupnih površin posameznih vasi, so sestavljali Martina Mulec, višja svetovalka za prostor in gospodarske javne službe, Občina Loška dolina, Tilen Pucelj, član Sveta Javnega zavoda Snežnik, in Snežana Simić, strokovna sodelavka za področje turizma, Visit Postojna.

Strokovna komisija letos ugotavlja, da so vasi v Loški dolini vsaka po svoje lepe in edinstvene, urejenost površin pa je odraz skrbnosti in truda domačinov. Ugotavljajo tudi, da so največje bogastvo vasi ljudje, ohranjanje tradicije in način vaškega življenja. Poudarjajo, da pri ocenjevanju vasi ne gre zgolj za njihovo urejenost, ampak da je najpomembnejši občutek, ki ga vas daje obiskovalcu.

Letos je Javni zavod Snežnik podelil pet posebnih priznanj. Strokovna komisija je soglasno sklenila, da posebna priznanja prejmejo:

- **Frančiška Trajkovska, Vrhnika pri Ložu 8: Posebno priznanje za zgledno urejenost domačije**
- **Janez Porok, Klance 9: Posebno priznanje za zgledno urejenost domačije**
- **Tamara Aleksandra Kraševec, Markovec 28: Posebno priznanje za zgledno urejenost domačije in ohranjanje tradicije**
- **Ivana Kodra, Vrhnika pri Ložu 41: Posebno priznanje za celovito obnovo zunanjosti domačije**

Na predlog vaškega odbora Stari trg posebno priznanje za dolgoletno skrbno urejanje vaških površin v vasi Stari trg pri Ložu prejme Franjo Bukovec, Pot na Ulako 7.

Razglasitev in podelitev priznanj je potekala na svečani seji občinskega sveta Občine Loška dolina. Iskrene čestitke vsem prejemnikom priznanj.

Razvrstitev vasi:

1. MARKOVEC
2. KLANCE
3. DOLENJE POLJANE
4. VRHNIKA PRI LOŽU
5. BABNO POLJE
6. KNEŽJA NJIVA
7. ŠMARATA
8. VIŠEVEK
9. KOZARIŠČE
10.–12. BABNA POLICA, LOŽ, VRH
13. IGA VAS
14. PODCERKEV
15. STARI TRG PRI LOŽ
16. PUDOB
17. DANE
18. PODLOŽ
19. NADLESK
20. PODGORA PRI LOŽU
21. SVETA ANA

BESEDILO
Polona Klančar

45 POLHARSKA NOČ

• FOTO: MARIO ŽNIDARŠIČ

Zagradne njive pri gradu Snežnik so tudi letos zaživele v znamenju tradicionalne etnološke prireditve Polharska noč. Na sončno soboto je v pestrem dogajanju, ki ga je organiziral Javni zavod Snežnik, uživalo več kot tisoč obiskovalcev.

Obiskovalci so se lahko udeležili Teka po polhovih stopinjah, se sprehodili med stojnicami lokalnih ponudnikov in obiskali Polharski muzej v pristavah gradu Snežnik. Za najmlajše so bile pripravljene različne animacije, na katerih so lahko ustvarjali, se igrali, spoznavali

biologijo polha in se učili veščin preživetja v naravi. Dogajanje je ves čas spremljal pester kulturni program na polharskem odru, na katerem so nastopili Pihalni orkester Kovinoplastika Lož, Čabranske mažoretke, plesna skupina Migaj Migaj, Folklorna skupina Bloke, Pevski zborček Vrtca Polhek, učenci OŠ Stari trg pri Ložu in nekateri domači glasbeniki. Prireditev sta povezovala Beno Peček in Manca Mele.

Vrhunec prireditve je bil prihod hudiča s polhi, temu pa je sledil prižig polharskega ognja. Prizor, prepleten z lokalnim izročilom, je poskrbel za prav posebno vzdušje in poudaril edinstveni značaj Polharske noči. Večer se je nadaljeval ob glasbi skupine Čuki, ki je skrbela za zabavo vse do polnoči.

Hvala vsem, ki ste se nam pridružili, napolnili prizorišče in z dobro voljo soustvarili letošnji večer. Hvala tudi vsem nastopajočim, sodelujočim in vsem ostalim, ki ste kakorkoli pomagali pri izvedbi dogodka.

Janja Urbiha – Kozarka

www. POUN KUFR .si
notranjskih izrazov

Pravilni odgovor na vprašanje iz prejšnje številke se glasi **“lustr”,** kar je pogovorni izraz za lestenec.

Besedo *lustr* še slišimo v pogovoru. Ob njej pogosto pomislimo na velike, mogočne lestence, ki so nekoč krasili cerkve, graščine in meščanske hiše. *Lustr* na fotografiji v prejšnji številki glasila krasi farno cerkev sv. Jurija.

Besedo uporabljamo tudi v vsakdanjih pogovorih, na primer: »Poglej, kako se sveti ta lustr!« ali pa: »Naš stari lustr je treba očistiti.«

Med pravilnimi odgovori je bila izžrebana
Marija Sterle iz Vrhnike, pošta Stari trg pri Ložu.
Čestitamo!

triglav

Več na to temo lahko najdete tudi na:
https://pounkufr.si/

KAJ JE NA FOTOGRAFIJI?

Kako pa vi pravite predmetu na današnji fotografiji?

Vaše odgovore nam pošljite na naslov uredništva (preko dopisnice ali maila) **do 05. 12. 2026.**

Med pravilnimi odgovori bomo izžrebali nekoga, ki bo prejel nagrado, ki jo tokrat podarja Zavarovalnica Triglav.

BESEDILO
Aleša Gantar Ileršič

STARE NOTRANJSKE VEZENINE DOBIVAJO NOVO ŽIVLJENJE

Kako povezati bogato rokodelsko dediščino Notranjske s sodobnim časom? Na to vprašanje odgovarja projekt Nit dediščine, ki na območju LAS Notranjska zbira, ohranja in digitalizira stare vzorce vezenin ter jih vključuje v nove izdelke. Projekt lepo napreduje, saj ustvarjalci prejemajo vse več starih motivov, ki pričajo o spretnosti in ustvarjalnosti preteklih generacij. Zbrane vzorce predstavljajo tudi na Facebook in Instagram straneh Nit dediščine, kjer si jih lahko ogleda širša javnost.

Ob zaključku projekta bo **v petek, 13. novembra 2026**, v Galeriji Krpan potekal poseben dogodek. Obiskovalci si bodo lahko ogledali zbrane vezenine, Grofica Greta pa bo predstavila veščino vezenja. Za plesni del programa bodo poskrbeli Bloški plesalci, ki bodo nastopili v novih oblačilih, okrašenih s starimi notranjskimi vzorci.

Dogodek bo priložnost za srečanje s kulturno dediščino, ki se iz preteklosti prenaša v sodobnost. Vsi ljubitelji tradicije in ustvarjalnosti so vabljeni, da spremljajo družbena omrežja projekta in se udeležijo zaključnega dogodka.

Projekt sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija.

BESEDILO IN FOTO
Gordana Crepulja

KULINARIKA NAŠIH BABIC – KUHAJMO ZA SPOMIN

Ko zadiši po domačem kruhu, žgancih ali sladici po receptu naših babic, se pogosto ne spomnimo samo na hrano. Spomnimo se ljudi, domače kuhinje, otroštva, praznikov in trenutkov, ki so za vedno ostali v našem srcu. Prav takšne spomine že od septembra 2025 obujamo v projektu »Kulinarika naših babic«.

Projekt v Notranjski regiji povezuje partnerje DEOS Center starejših Cerknica, Zavod AS, Zavod Notranjska hiša, Gostinske storitve Florjan Žnidaršič in Osnovno šolo Notranjski odred Cerknica. Pod čudovitim geslom »Kuhajmo za spomin« smo v enem letu izvedli več kot 80 delavnic in dogodkov. A številke same ne povedo vsega. Za njimi so skriti številni nasmehi, pogovori, spomini, nova prijateljstva in trenutki, ko je bilo lepo biti skupaj.

• Piknik s kavro v Zagradnih njivah

V DEOS Centru starejših Cerknica so kuharske delavnice postale prav posebna doživetja. Na njih niso nastajale samo okusne jedi, ampak so se prebujali tudi spomini. Naši stanovalci so z nami delili recepte svojih babic, morda katerega tudi že malo pozabljenega. Ob kuhanju so se spomnili, kako so nekoč pripravljali jedi, katere sestavine so uporabljali in kakšne skrivnosti so poznale naše stare gospodinje. In prav te male skrivnosti so tiste, ki naredijo jed posebno.

Skupaj smo pripravljali najrazličnejše domače dobrote, od žgancev in domačega kruha do jedi na žlico ter čudovitih domačih sladic. Vsaka jed je imela svoj okus in svojo zgodbo. Občasno smo dodali tudi kakšno skrivno sestavino, za katero je vedela le naša »kuharica«, in se nato z veseljem spraševali, kaj je tisto, zaradi česar je jed tako dobra.

Pri tem pa ni šlo le za kuhanje, temveč predvsem za druženje, pogovor, smeh in obujanje spominov. Šlo je tudi za občutek, da je naše znanje dragoceno in da ga lahko z veseljem podarimo tudi drugim.

RECEPTI, KI ŽIVIJO V SPOMINU

Mnogi recepti naših babic niso bili nikoli zapisani. Prenesli so se iz roda v rod, na primer od mame na hčer, od babice na vnukinjo, pogosto samo z besedami: »Daj malo tega, potem pa še malo tistega … saj boš videla.« Takšni recepti so posebni, ker niso samo navodila za pripravo jedi. V njih je del našega življenja. Ko danes pripravimo jed po starem receptu, tako ne oživimo samo okusa, ampak tudi človeka, ki nas je nekoč učil

• Kuhanje s Florjanom Žnidaršičem

kuhati, pekel z nami ali nam pripravljal kosilo.

Zato je »Kulinarika naših babic« tudi projekt o spominih in ljudeh.

ZA ZDRAVO TELO IN BISTER SPOMIN

Poleg kulinaričnih delavnic smo veliko pozornosti namenili tudi zdravju, dobremu počutju in ohranjanju spomina. Sodelovali smo v različnih kvizih, družabnih igrah, ustvarjalnih in umetniških delavnicah, risali, ustvarjali ter izvajali različne vaje za spomin in kognitivne sposobnosti. Tudi tukaj dobre volje ni manjkalo. Včasih smo odgovor poznali takoj, drugič smo se morali malo bolj potruditi. Če smo se pri tem še nasmejali, je bil dan toliko lepši. Saj velja: kar uporabljamo, to ohranjamo, to velja tudi za naš spomin.

SKUPAJ JE LEPŠE

Posebna vrednost projekta je tudi povezovanje različnih generacij. Naši starejši imajo ogromno znanja, izkušenj in zgodb, ki jih je vredno slišati. Mlajši pa prinašajo svojo energijo, radovednost in nove ideje. Ko se srečajo različne generacije, nastane nekaj lepega. Nastane priložnost, da starejši predajo del svojega znanja naprej in da mlajši spoznajo, kako bogata je dediščina naših krajev.
Tako se tradicija ne izgublja. Živi naprej.

KUHAJMO ZA SPOMIN

V enem letu se je zvrstilo več kot 80 delavnic in dogodkov. Za nami je veliko dela, še več pa lepih trenutkov. »Kulinarika naših babic« nas je spomnila, da so najlepše stvari pogosto zelo preproste. Domač kruh, topla jed na žlico, sladica po starem receptu, skupna miza, iskren pogovor in smeh, vse to postane še lepše, ko lahko trenutke delimo z ljudmi, ki nam nekaj pomenijo.

Naj zato recepti naših babic ne ostanejo pozabljeni v starih zvezkih in predalih. Naj jih ponovno vzamemo v roke, skuhajmo, spečemo in predvsem delimo. Kajti ko kuhamo po receptu naših babic, pravzaprav kuhamo tudi za spomin.

Projekt »Kulinarika naših babic« se izvaja v okviru javnega poziva za izbor projektov za uresničevanje ukrepov Strategije lokalnega razvoja za obdobje 2021-2027 za Las Notranjska. Projekt se sofinancira iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) v okviru Programa evropske kohezijske politike 2021–2027. Evropska sredstva RRA Zeleni kras.

Tjaša Samsa,
dipl.med.sestra,
ZD Cerknica, diabetološka ambulanta,
zobozdravstvena preventiva

Sladkorna in paradontalna bolezen z roko v roki ali druga proti drugi!

Sladkorna bolezen in paradontalna bolezen sta med seboj močno povezani. Pogosto posamezniki niti ne vedo kako pomembno vlogo« igrata » obe bolezni. Vsaka zase sta svoja bolezen, ki pa lahko »hodita« z roko v roki ali pa sta si huda nasprotnika.

Sladkorna bolezen (diabetes) je kronična bolezen, pri kateri telo ne more učinkovito uravnavati ravni sladkorja (glukoze) v krvi. To se zgodi, ker telo ne proizvaja dovolj inzulina ali pa ga ne more učinkovito uporabljati. Inzulin je hormon, ki omogoča, da glukoza iz krvi preide v celice, kjer se uporablja kot vir energije.

Najpogostejše oblike sladkorne bolezni so:

- **Tip 1** – imunski sistem uniči celice v trebušni slinavki, ki proizvajajo inzulin. Ljudje s to obliko potrebujejo zdravljenje z inzulinom vse življenje.
- **Tip 2** – telo postane manj občutljivo na inzulin ali ga sčasoma proizvaja premalo. To je najpogostejša oblika in je pogosto povezana z debelostjo, prekomerno telesno težo, telesno neaktivnostjo in starostjo, lahko pa se pojavi tudi pri mlajših.
- **Nosečniška sladkorna bolezen** – pojavi se med nosečnostjo in običajno po porodu izzveni, vendar poveča tveganje za razvoj sladkorne bolezni tipa 2 v prihodnosti.

KAKO POSAMEZNIK VE, DA IMA SLADKORNO BOLEZEN? KAKŠNI SO ZNAKI?

Posameznik najpogosteje zaznava povečano žejo, pojavlja se pogosto uriniranje-tudi ponoči, povečana lakota, utrujenost, zamegljen vid, počasno celjenje ran ter pogostejše okužbe.

KAKŠNE PA SO POSLEDICE NEUREJENE SLADKORNE BOLEZNI?

Kronični zapleti sladkorne bolezni se razvijajo postopoma kot posledica dolgotrajno povišanih vrednosti krvnega sladkorja. Prizadenejo lahko različne organe in organske sisteme ter pomembno vplivajo na kakovost življenja bolnika.
Med najpogostejše kronične zaplete sodijo:

- **Diabetična retinopatija** – okvara drobnih krvnih žil mrežnice, ki lahko povzroči poslabšanje vida ali celo slepoto.
- **Diabetična nefropatija** – okvara ledvic, ki lahko napreduje v kronično ledvično bolezen oziroma ledvično odpoved.
- **Diabetična nevropatija** – poškodba živcev, ki se najpogosteje kaže kot mravljinčenje, bolečina, pekoč občutek ali zmanjšana občutljivost, zlasti v stopalih in nogah.
- **Diabetično stopalo** – zaplet, ki nastane zaradi kombinacije nevropatije, slabe prekrvavitve in okužb. Zanj so značilne razjede, slabo celjenje ran in v hujših primerih amputacija uda.
- **Srčno-žilne bolezni** – osebe s sladkorno boleznijo imajo povečano tveganje za razvoj ateroskleroze, koronarne bolezni srca, srčnega infarkta, možganske kapi in periferne arterijske bolezni.
- **Bolezni dlesni** (gingivitis in paradontitis)

KAKO SLADKORNA BOLEZEN VPLIVA NA ZOBE IN DLESNI?

Visoka raven glukoze v krvi, ki je pogosta pri sladkorni bolezni, lahko ustvari ugodno okolje za rast bakterij v ustni votlini. Te bakterije se hranijo s sladkorji in škrobi iz hrane, na ta način proizvajajo kisline, ki napadejo zobno sklenino. To pa vodi do nastanka zobne gnilobe (kariesa). Sladkorna bolezen lahko oslabi imunski sistem, kar telesu oteži boj proti okužbam, vključno z okužbami dlesni. Paradontitis je resna oblika bolezni dlesni, ki lahko poškoduje mehko tkivo in kost, kar posledično vodi do izgube zob.

ALI LAHKO NEUSTREZNA USTNA HIGIENA VPLIVA NA RAVEN SLADKORJA V KRVI? LAHKO.

Marsikdo bo presenečen, vendar lahko neustrezna ustna higiena neposredno vpliva na raven sladkorja v krvi. Ta povezava je dvosmerna kar pomeni, da lahko sladkorna bolezen poslabša ustno zdravje, slabo ustno zdravje pa lahko poslabša sladkorno bolezen. Ko se zaradi neustrezne ustne higiene v ustni votlini razvijejo okužbe dlesni, se v telesu sproži vnetni odziv. Kronično vnetje, ki ga povzročajo bakterije v dlesnih lahko vplivajo na občutljivost telesa na inzulin. Ko telo postane manj občutljivo na inzulin (inzulinska rezistenca) se vrednosti glukoze v krvi zvišajo.

KAJ LAHKO NAREDI POSAMEZNIK IN KAKŠNI SO OPTIMALNI UKREPI?

Največ lahko naredi posameznik sam in sicer s pravilno ustno higieno. Najpomembnejša stvar je redno in pravilno ščetkanje zob, ki ga naj posameznik izvaja dvakrat na dan, zjutraj in zvečer. Za to potrebuje mehko zobno ščetko, ki naj ima kar največ ščetin. Zobe naj ščetka nežno, temeljito in po vseh zobnih ploskvah. Uporablja naj tudi medzobne ščetke saj z njimi lahko odstrani ostanke hrane in zobne obloge med zobmi, kamor zobna ščetka ne doseže. Na voljo je tudi velik izbor zobnih past in ustnih vod, s katerimi si posameznik lahko pomaga v boju proti vnetju dlesni in paradontitisu. Zelo pomembni so tudi redni obiski pri zobozdravniku, ki naj jih opravi vsake pol leta. Pomembno vlogo ima tudi nadzorovanje ravni glukoze v krvi, izogibanje sladkim in lepljivim živilom ter pitje dovolj vode. Voda pomaga ohranjati ustno votlino vlažno in spodbuja proizvodnjo sline. V kolikor posameznik kadi, se priporoča prenehanje kajenja, saj kajenje poslabša bolezni dlesni in otežuje celjenje.

ZA ZAKLJUČEK...

Skrb za urejeno raven krvnega sladkorja ni le naložba v splošno zdravje, temveč tudi v zdravje ustne votline. Z zgodnjim prepoznavanjem težav, rednimi pregledi ter dosledno nego lahko uspešno obvladujemo tako sladkorno bolezen kot paradontalno bolezen. Vsak korak k boljšemu nadzoru ene bolezni namreč pomeni tudi korak k boljšemu nadzoru druge.

Taja Kontler,
dipl.m.s. s specialnimi znanji,
NIJZ OE Ljubljana

Sodelovanje v programu Svit nam lahko reši življenje

Program Svit je preventivni zdravstveni program, ki je namenjen preprečevanju in zgodnjemu odkrivanju predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki. Ciljno populacijo predstavlja 600.000 prebivalcev Slovenije, tako moških kot žensk med 50. in 74. letom starosti, ki se jih k sodelovanju povabi vsake 2 leti.

Rak na debelem črevesu in danki je v Sloveniji eden najpogostejših rakov. Zaradi poznega odkrivanja raka na debelem črevesu in danki je umrljivost za tem rakom še vedno velika, zdravljenje pa je za bolnike naporno in manj uspešno. A na srečo je ta oblika raka tudi zelo dobro ozdravljiva, če jo odkrijemo dovolj zgodaj. Razvoj bolezni pa lahko celo preprečimo, če predrakave spremembe odkrijemo in odstranimo pravočasno.

Za dobro poznavanje Programa Svit so zelo pomembni Svitovi ambasadorji, ki s svojimi pričevanji o borbi z rakom debelega črevesa in danke pripomorejo k večji prepoznavnosti tega programa in dvigu odzivnosti.

Z nami je svojo zgodbo delil ambasador Franci Strle, ki prihaja iz okolice Iga. Vesel je, da lahko še vedno dela na kmetiji, se druži s prijatelji in pleše v folklorni skupini Groblje.

»Ko sem prejel vabilo v Program Svit, se nisem odločil za sodelovanje, vabilo sem zavrgel.«, nam zaupa. Tako kot veliko ostalih posameznikov je menil, da je zdrav in da mu ni potrebno oddati vzorca. Ko je dobil drugo vabilo, pa se je vseeno odločil za sodelovanje. Takrat pa ga je pretreslo, saj je je dobil pozitiven izvid. Preko klicnega centra Programa Svit se je dogovoril za kolonoskopijo. Pravi, da je vse potekalo zelo hitro.

Na dan kolonoskopije mu je kolonoskopist povedal, da če bi prišel prvič, bi lahko polip samo odstranil, tako pa ga je moral naročiti na nadaljnjo zdravljenje na Onkološkem inštitutu v Ljubljani. V istem mesecu je bil naročen na operacijo, kjer so mu odstranili del debelega črevesa.

Zdravljenje je potekalo dobro, brez zapletov in vsi, ki so bili del tega procesa, so bili izjemno prijazni. Danes živi življenje, kot ga je pred boleznijo, le da redno hodi na preglede. Vsem, ki prejmejo vabilo v Program Svit, sporoča:

»Takoj se odločite za sodelovanje, saj vam lahko to reši življenje. Sodelovanje in oddaja vzorcev ne bolita in je brezplačno za vse, ki imate urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje. Meni je pravočasno sodelovanje v Programu Svit podaljšalo življenje in poskrbelo za bolj kvalitetno starost.«

Več informacij je dosegljivih na www.program-svit.si

PISMA BRALCEV:

Peter Nelec,

Pod lupo računskega sodišča 2

Članek mag. Armide Bavec o reviziji Javnega podjetja Komunale Cerknica (JPKC) ocenjujem kot enostranski in neobjektiven. Avtorica v svojem že uveljavljenem in večkrat videnem slogu našteva nepravilnosti, izpušča pa pojasnila podjetja in popravljalne ukrepe, ki so zapisani v istem poročilu. Ob tem me poimensko izpostavlja in poudarja ugotovitve revizije predvsem z namenom moje osebne diskreditacije. Podjetje sem vodil nepristransko z vso skrbnostjo in kot dober gospodar skupaj s sodelavci in predstavniki nadzora. Res pa je, da se nisem podrejal številnim pritiskom in navodilom, ki sem jih bil podtalno deležen tako s strani Občine Cerknica (Občina CE) predvsem pa župana Občine Loška dolina (Občina LD).

Gospa je podžupanja in svetnica Občine LD, zato bi jo moralo, kot neposredno politično in tudi strokovno odgovorno osebo, skrbeti tudi za pravilnost poslovanja Občine LD pod vodstvom župana g. Antončiča.

Računsko sodišče (RSodišče) je namreč revidiralo tudi pravilnost poslovanja Občine LD v letu 2023 ter ji izreklo negativno mnenje. Nepravilnosti so bile ugotovljene na področju plač in drugih izdatkov zaposlenim, vzdrževanju cest, javnih naročilih, investicijah, tekočih transferov nepridobitnim organizacijam in ustanovam ter na drugih področjih poslovanja. Skrb svetnice za dobrobit občanov v tem primeru očitno ni tako pomembna in »edina naloga člana občinskega sveta«, saj negativnega mnenja gospa, zanimivo, v medijih ni omenjala, komentirala ali se do njega izrekla.

RSodišče je za revidirani del poslovanja leta 2024, JPKC izreklo negativno mnenje. Tega ne zanikam. Kot tedanji direktor sem bil odgovoren za

pravilnost poslovanja in pripravljen, tako kot vedno, sprejeti tudi vse posledice. Želim pa poudariti, da niti ene sporne prakse, ki jih navaja poročilo računskega sodišča, nisem uvedel v času svojega mandata, ali sam določal svoje prejemke in pravice.

RSodišče je JPKC v zaključku revizijskega poročila, navajam: »podalo priporočila za izboljšanje poslovanja, ni pa zahtevalo predložitve odzivnega poročila, saj je JPKC med revizijskim postopkom, kjer je bilo mogoče, sprejela ustrezne popravljalne ukrepe za odpravo razkritih nepravilnosti oziroma ukrepe, ki bodo zmanjšali možnost nastajanja istovrstnih nepravilnosti v prihodnje«.

Zaradi navedb avtorice in omejitve s prostorom, navajam le nekaj pomembnih dejstev in pojasnil, ki so za razumevanje poročila pomembna, jih pa avtorica zamolči:

- Posebne storitve, med katere sodijo storitve, ki jih izvajalec opravlja in pri tem uporablja javno infrastrukturo ter niso obvezne storitve gospodarske javne službe-Kaj se dejansko skriva za to ugotovitvijo sodišča in pompoznimi navedbami avtorice članka? RSodišče ugotavlja, da JPKC podjetjem obračunava le eno ceno za porabljeno vodo namesto dveh kot bi moralo, torej ločeno za tehnološko in pitno vodo. Podjetja, ki se napajajo iz javnega vodovoda tako v občini CE kot LD imajo 40 let in več le en vodomer za celotno porabo. JPKC zato ne more pridobiti podatkov o strukturi porabe vode, zato celotno porabljeno vodo obračunava po veljavnih tarifah javne službe. Enak obračun bo tudi v prihodnje saj je JPKC 14.4.2026 pridobila soglasje Občine CE in LD za opravljanje posebnih storitev (to soglasje pozna tudi ga. podžupanja), in sicer, da se še nadalje uporabnikom omogoča uporaba tehnološke vode iz javnega omrežja z enim vodomerom.
- Omrežnine-v letu 2024 uporabljen način obračunavanja omrežnine izvira že iz leta 2013. Elaborate sta od leta 2013 in tudi v letu 2024 potrdila občinska sveta obeh občin. Sodišče je takšen obračun sicer ocenilo kot nepravilnega, vendar ni bil uveden v času mojega mandata, zato moja osebna odgovornost tukaj ni ključna.
- Javna naročila-pogodba za nabavo tovornega vozila je bila sklenjena pred mojim nastopom. Zato nepravilnosti pri pripravi tega naročila ni pošteno prikazovati kot posledico mojih odločitev. Izvajanje pogodbe v letu 2024 je seveda sodilo v čas mojega vodenja.
- Pogodbo o zaposlitvi-pogodbo o zaposlitvi je z menoj sklenil predsednik skupščine, spremenljivi prejemek pa je odobrila skupščina. Pogodba se po mojem vedenju ni nič razlikovala od pogodb prejšnjih direktorjev—niti po vsebini niti po ostalih kriterijih. Poročilo izrecno določa, da je bila za pravilnost pogodbe in določitev prejemkov odgovorna skupščina. Teh pravic si nisem določil sam.
- Javna naročila -Povečana poraba dizelskega goriva v 2024-pri dizelskem gorivu je bila poraba v 2024 za 30,2% višja od pogodbene vrednosti. Večja poraba je bila posledica večjega obsega dela, zlasti začetka delovanja peskokopa Podskrajnik v začetku leta 2024, česar v postopka javnega naročila, jeseni 2023 JPKC ni moglo predvideti. V decembru 2023 sem po več kot 30 leti prekinili najemno pogodbo s takratnim najemnikom in peskokop Podskrajnik prevzeli v 100% upravljanje komunale. Odločitev je bila logična in tudi poslovna. Zakaj bi komunala kupovala pesek iz lastnega peskokopa in pri tem dolgoročno ogrožala dobavo različnih frakcij peska za lasne potrebe, lokalno skupnost, lokalne gradbince in občane. Trdim, da je bila odločitev pravilna, komunala pa je, kot je razvidno iz revizijskega poročila, izvedla nov postopek javnega naročila nabave dizla.
- Službeno vozilo-pri vozilu je bistvo ugotovitve, da JPKC med revizijo ni predložilo dokazil o manj kot 500 zasebno prevoženih kilometrih mesečno. Zato ni izkazalo upravičenosti do zmanjšanega obračuna bonitete. Obračunalo je 2.198 EUR namesto 4.396 EUR. Poročilo ne ugotavlja dejanskega števila mojih zasebnih kilometrov, zato te ugotovitve ni primerno širiti v trditev o dokazani konkretni zasebni kilometrini. Tudi če je prišlo do napake (redna letna zunanja revizija jo ni odkrila), zanjo nisem vedel in bil z njo seznanjen.

Ker ob zaključku prispevka mag. Armida Bavec svojo osebno vlogo pri razrešitvi direktorja kot tudi pri njenih »upravičenih vprašanjih« glede poslovanja JPKC pod mojim vodstvom še dodatno izpostavi, si na tem mestu jemljem pravico, da razjasnim nekaj dejstev glede moje razrešitve s tega položaja. Prepričan sem, da za mojo razrešitev ni krivo slabo in neodgovorno vodenje podjetja, saj javno dostopni podatki dokazujejo ravno nasprotno (čisti prihodki so v letu 2024 za 6,5% višji kot 2023, stroški blaga, materiala in storitev kljub večji realizaciji za 5% nižji kot 2023, stroški zunanjih storitev za 11% nižji—delali smo več sami in manj zunanjimi izvajalci, itd. in dosegli čisti poslovni izid v višini 338.304,76 EUR ki je kar za 327% večji kot v 2023—vse navedeno je rezultiralo k zniževanju položnic za leto 2025 tako v občini CE kot LD). Moja razrešitev ni posledica slabega vodenja, ampak dejstva, da se nisem podredil pritiskom župana občine LD, da sem zavračal njegovo neposredno vmešavanje v operativno delo direktorja in poslovanje podjetja mimo skupščine, drugih nadzornih organov itd.

Ga. Armida Bavec ne razume podjetništva in ga glede na njeno dosedanjo poslovno pot tudi ne more. Zanimivo pa je, da v tem mandatu kot podžupanja povsem razume župana in sledi njegovim navodilom ter jih v praksi tudi brez kritike v popolnosti izvaja.

AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	RAZSEŽNOST TREH DIMENZIJ	LASTNIK REKORDA	OČESU BLIŽJA LEČA NA OPTIČNI NAPRAVI	VOTLA MOČVIRSKA RASTLINA	IDRIS ELBA	DELNA RAZPOKANOST	ZNAMKA RAČUNALNIKOV	STAREJŠI MOŠKI, STRIC	RJAV VOL ALI KONJ	TURŠKO LJUDSTVO V RUSIJI
NAČRT, KI NASPROTUJE DOLOČENEMU NAČRTU									6	
PROSTOČASNA ŠPORTNA DEJAVNOST										
ČUT V USTIH			8		ŽIG, ŠTEMPELJ / RISAR MUSTER					
ZAČIMBA IZ MORJA				DESNI PRITOK DONAVE V SRBIJI / PASSWORD						
PISEC TRAGEDIJ, TRAGED							IRSKA REPUBLIKANSKA ARMADA	EDVARD RUSJAN / DRŽALO, ROČAJ		
ODPOVED, ODREKANJE / NORVEŠKI POP BAND		7				PREBIVALCI IRSKE / DROBOVJE				

POMOČ: AHLE INGVER MORAVA OKULAR	VOJAŠKI STRATEG	UGANKA	LETEČI PETER	ŠVEDSKO ŠPORTNO SREDIŠČE / PEKOČA ZAČIMBA				KOTVA, ANKER / SUZUKIJEV MESTNI MALČEK						MANJŠI KOZEL	NEKDANJA NEMŠKA KANCLERKA MERKEL
PREPROGA		3				ZORANA ZEMLJA / OČETOV ALI MAMIN BRAT				MAJHNA RACA / PLEMENSKO ZNAMENJE					
SLADEK JUŽNI SADEŽ							IGRA NA SREČO, LOTERIJA / PEVKA RUPEL		5			NARAVNO VEČANJE TELESA	OMAR NABER / MOČNA, KRČEVITA JEZA		
AMERIŠKI PISATELJ GROZLJIVK (STEPHEN)					ZMIKAVT / GRŠKI LADJAR ONASSIS				SNOV, S KATERO SE KAJ OBRIZGA / 100		4				
TIM GAJSER			SIGURNOST / PETER MANKOČ	1							ČESALO ZA VOLNO, GRADAŠE / KAREL ERBEN				
NEKDANJA VELIKA RIMSKA DRŽAVA								TKANINA				2			
MANJŠA KAMRA								OMELO, OMETALO							

Končna rešitev:

1	2	3	4	5	1	6	3	7	8

NAGRADNO GESLO KRIŽANKE V PREJŠNJI JE BILO **HITRO DO SPECIALISTA**. MED PREJETIMI PRAVILNIMI ODGOVORI, TAKO NA DOPISNICAH KOT PREKO ELEKTRONSKE POŠTE, SMO IZŽREBALI TRI NAGRAJENCE.

NAGRADE PA PREJMEJO:

1. NAGRADA: PROMOCIJSKI MATERIAL ZAVAROVALNICE TRIGLAV: **VANDELINA BARAGA, KOZARIŠČE**
2. NAGRADA: PROMOCIJSKI MATERIAL ZAVAROVALNICE TRIGLAV: **JOŽE DOVŽAN, LJUBLJANA**
3. NAGRADA: PROMOCIJSKI MATERIAL ZAVAROVALNICE TRIGLAV: **JELKA SUKLAN, KOPER**

NAGRADE PODARJA:
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, POSLOVALNICA STARI TRG PRI LOŽU, CNO 16, STARI TRG PRI LOŽU

NAGRADE TUDI V TEJ ŠTEVILKI PODARJA:
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, POSLOVALNICA STARI TRG PRI LOŽU, CNO 16, STARI TRG PRI LOŽU
1. NAGRADA: PROMOCIJSKI MATERIAL ZAVAROVALNICE TRIGLAV
2. NAGRADA: PROMOCIJSKI MATERIAL ZAVAROVALNICE TRIGLAV
3. NAGRADA: PROMOCIJSKI MATERIAL ZAVAROVALNICE TRIGLAV

Pravilna rešitev križanke je geslo, ki ga dobite, ko v okvirčke vpišete črke, ki ste jih dobili v križanki.
Rešitev napišite na dopisnico in jo s svojimi podatki (ime, priimek in naslov) **do 5. 12. 2026** pošljete na naslov uredništva Obrh ali pa rešitev s svojimi podatki pošljite po e-pošti na: obcina@loskadolina.si (iz enega e-naslova bo upoštevana ena rešitev).

Želimo vam veliko zabave pri reševanju in sreče pri žrebu!

Uredništvo

PIHALNI ORKESTER
KOVINOPLASTIKA LOŽ

vabi na

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT

sobota, **26. december 2026** | ob **19.00** | telovadnica **OŠ Stari trg pri Ložu**

dirigent: *Danilo Bavec*

gostje: **ANSAMBEL SNEŽNIK**

Vstopnice bodo na voljo v TIC Loška dolina.

LOŠKA DOLINA

GRAJSKI PUNKT.

SOBOTA
14. 11. - 18:00

NEDELJA
20.12. - 18:00
BOZICNO-NOVOLETNI KONCERT DLGS

MRAZOMOBIL 27. - 30.12.

REDNI DOGODKI NA PRISTAVAH GRADU SNEŽNIK

...poleg rednega programa tudi vrtenje plošč, druženje ob ognju in jam session...

...gledalci vabljeni, da prinesete kaj za pod ali na zob!

VSTOP PROST!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Športna zveza Loška dolina

OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu

Vrtec Polhek Stari trg pri Ložu

18. DOBRODELNI NOVOLETNI TEK IN HOJA

6 ali 10 km

V soboto, 26. 12. 2026,

ob 10.30 (pohod), ob 11.00 (tek).

Start: parkirišče pred osnovno šolo v Starem trgu pri Ložu.

Startnina:
otroci: 5€
odrasli: 10€

Zbrana sredstva bodo namenjena sofinanciranju letne in zimske šole v naravi, bivanja v Centrih šolskih in obšolskih dejavnosti ter drugih obogatitvenih dejavnosti za učence.